

PATENTER EU BARSLER MED NY PATENTDOMSTOL

FORMAND DANSKER I SPIDSEN FOR 700.000 ADVOKATER

FAMILIESAMMENFØRING DANMARK HALTER STADIG EFTER EU-RETEN

10

2008

Advokaten

UDGIVET AF ADVOKATSAMFUNDET

RØDT RETSSAMFUND

Følg Hanne Rahbæks mission i Vietnam

INTERNATIONAL

LEDER Den globale advokatverden

NOTER

PATENTDOMSTOL Små firmaer kan komme i klemme

ANMELDELSE Kan retorik vinde retssager?

NYE BØGER

NYT OM NAVNE

SIDE 5

SIDE 6+43

SIDE 40

SIDE 48

SIDE 50

SIDE 62

ADVOKATEN 87. ÅRGANG

DIREKTE KOMMUNIKATIONSORGAN for ca. 5.300 advokater og advokatfuldmægtige. Bladet tilgår endvidere Folketinget, domstolene, anklagemyndigheden, centraladministrationen og en række abonnenter fra det private erhvervsliv.

UDGIVER/REDAKTION: ADVOKATRÅDET
Kronprinsessegade 28
1306 København K
Telefon 33 96 97 98
Fax 33 36 97 50
samfund@advokatsamfundet.dk
www.advokatsamfundet.dk

REDAKTIONSPANEL
Morten Broberg, lektor, Københavns Universitet og projektforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier
Ole Dybdahl, landsdommer, København
Thomas Elholm, lektor, Syddansk Universitet
Carsten Fode, advokat
Henrik Stagetorn, advokat
Lars Hjortnæs, afdelingschef, Justitsministeriet
Trine Binett Jørgensen, advokat
Allan Ohms, advokat
Birgitte Kofod Olsen, vicedirektør, Institut for Menneskerettigheder
Peter Pagh, professor, dr.jur., Københavns Universitet
Karsten Havkrog Pedersen, advokat
Birgitte Holmberg Pedersen, retspræsident, Helsingør
Lars Lindencrone Petersen, advokat
Hellen Thorup, advokat
Peter Volkers, advokat

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR: Henrik Rothe
hro@advokatsamfundet.dk

REDAKTØR: Rasmus Lindboe
rli@advokatsamfundet.dk

REDAKTIONEL SEKRETÆR: Bente Busck
bbu@advokatsamfundet.dk

ANNONCER: JUNGERSTED MEDIA
Frederiksberg Runddel 1
2000 Frederiksberg
Telefon 33 22 20 20
E-mail: info@jungersted.com
www.jungersted.com

LAYOUT: Adman Kommunikation ApS
Struenseegade 9
2200 København N
Telefon 33 77 42 00
info@ad-man.dk

TRYK: Jørn Thomsen Offset
Essen 22
6000 Kolding
Telefon 76 37 60 00
jto@jto.dk

Advokaten er tilmeldt Dansk Oplagskontrol

Artikler bragt i Advokaten bliver som hovedregel offentliggjort på Advokatsamfundets hjemmeside og Advokatnet.

Signede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens opfattelse. Redaktionen hæfter ikke for artikelmanuskripter, som er blevet tilsendt uopfordret.

For enkelte illustrationer i dette blad har det været umuligt at finde frem til eller komme i kontakt med den retmæssige indehaver af ophavsrettighederne. Såfremt redaktionen på denne måde måtte have krænkelse af ophavsretten, er dette sket ufrivilligt og utilsigtet. Retmæssige krav i denne forbindelse vil selvfølgelig blive honoreret, som havde vi indhentet tilladelsen i forvejen.

MEDLEM AF DANSK FAGPRESSE
ISSN 0100007-5616
ISSN 1901-4546 (online)

Artikler

FLERE RETTIGHEDER TIL BORGERNE

Efter i årevis at have sat turbo på politisamarbejde og terrorbekæmpelse spørger Kommissionen, hvordan det egentlig gik med at sikre borgerne rettigheder i samme tempo.

SIDE 8

OBAMA TILBAGE MOD RETSSTATEN

Advokat og tidligere vice-præsident Walter Mondale retter en hård kritik af de sidste otte års udvikling på retsområdet i USA.

SIDE 12

MED HO CHI MINH SOM TILSKUER

Følg advokat Hanne Rahbæk på mission i Vietnam.

SIDE 16

DOMMERNES DÅRLIGE SMAG I MUNDEN

En gennemgang af 36 internationale ordninger med konfliktråd viser massivt positive erfaringer. Nu skal ordningen være landsdækkende i Danmark.

SIDE 22

Retspolitik

DANSK FORMAND FOR EUROPÆISKE ADVOKATER

700.000 advokater i Europa får fra årsskiftet en dansk formand for den europæiske sammenslutning af advokatsamfund, CCBE.

SIDE 26

FRA BÅDTUR PÅ RHINEN TIL EU-MAGTFAKTOR

Vi ser på den indflydelse, CCBE har opnået i nyere tid.

SIDE 28

NY PRAKSIS OM SAGSOMKOSTNINGER

En gennemgang af principielle højesteretsafgørelser om sagsomkostninger fra de seneste år om bl.a. ad citation, fast ejendom og kæreforbehold.

SIDE 32

DANMARK HALTER EFTER EU-REGLER

De nye danske regler om familiesammenføring er på kollisionskurs med EU-retten.

SIDE 36

ELEKTRONISKE DATA

Den stigende mængde digitale spor og oplysninger om borgerne giver mulighed for terrorbekæmpelse, mener EU.

SIDE 44

Fagligt

INTERNATIONALT SAMARBEJDE STYRKER ADVOKATER

Hvad får advokater fra Danmark ud af årsmødet hos den internationale advokatsammenslutning IBA?

SIDE 52

"OUI" TIL MÆGLING

Det franske retsvæsen undergår en forvandling, hvor de største virksomheder vælger mediation frem for retssager.

SIDE 56

PÅ FRANSK VISIT

Hvordan sikrer man retssikkerhed for kunderne og efterlever etiske regler, når advokaten bor i udlandet, og kunderne er danske?

SIDE 58

FAGKYNDIGE TILLIDSMÆND

Domstolsstyrelsen gør advokater opmærksom på systemet med beskikkede fagkyndige tillidsmænd.

SIDE 61

Second opinion?

Investering er ikke nogen let disciplin. Har De eller Deres klient brug for en second opinion på investering eller skat, er De velkommen til at kontakte Formuepleje. Vi tilbyder gerne en vurdering af Deres klients muligheder for optimal formuesammensætning – uforbindende og altid uden honorar. Formueplejes "nyeste" koncept er 20 år gammelt og bygger på den Nobelprisbelønnede porteføljeteori, som sikrer den optimale sammensætning af aktier og obligationer. Vores forretningsmodel bygger på at minimere enhver form for konflikt mellem investor og rådgiver. Vi er således primært resultataflønnede og har dermed et unikt interessefællesskab med vores investorer.

Kontakt vores formuerådgivere på tlf. 87 46 49 00 eller besøg os på formuepleje.dk

FORMUE PLEJE

Formuepleje er Danmarks største uafhængige investeringshus, stiftet 1986, med hjemsted i Århus og rådgivningskontor i København. Vi tilbyder investering i obligationer og aktier efter Nobelprisbelønnede investeringsmodeller gennem syv børsnoterede Formueplejeselskaber, ejet af 20.000 aktionærer og med en samlet portefølje på 35 mia. kr. Læs mere på formuepleje.dk.

juletræet med sin pynt
venter på vi får begyndt

Vi ønsker alle en
rigtig dejlig jul
og et godt og
udviklende nytår

BOULEVARDEN 19E
7100 VEJLE
LERSØ PARKALLÉ 101
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 76 42 11 00
WWW.UNIK.DK

UNIK SYSTEM DESIGN AS
– målrettet og logisk software

Den globale advokatverden

DER VAR ENGANG – ja det er såmænd ikke så længe siden – hvor hvert lands advokater kunne indrette sig i tillid til, at advokatregulering var et nationalt, ja måske endog et regionalt, anliggende, som den store verden ikke blandede sig i. Det var måske ikke så underligt, for også retsvæsnen, som advokaterne er en del af, er stadig i høj grad et nationalt anliggende i det meste af verden.

Der var derfor stor forskel på, hvorledes man regulerede advokaterne og deres organisationer, selv i lande, som ellers mente at ligne hinanden ret meget. F.eks. var og er retssystemerne, advokatreguleringen og advokaternes arbejdsopgaver faktisk ret forskellige i Norge, Sverige og Danmark.

Forskellene indsnævres imidlertid, ikke mindst i Europa, hvor EU's institutioner har en målsætning om at få det indre marked til at fungere bedre, blandt andet ved at harmonisere retsvæsnen og rammevilkårene for serviceerhvervene, herunder advokatprofessionen.

På advokatområdet fik vi allerede for år tilbage en række sektordirektiver, hvoraf det vigtigste er Etableringsdirektivet. Det åbnede mulighed for fri etableringsret på tværs af landegrænserne i EU/EØS området, og et stigende antal advokater og advokatfirmaer benytter sig heraf.

Sidst er Servicedirektivet kommet til. Også dette stiller en række krav til den nationale advokatregulering. Disse krav forventer vi også her i landet implementeret i en generel lov for alle erhverv, og i Advokatsamfundets vedtægt, idet der vil være en række pligter for advokater, som skal kunne håndhæves af Advokatrådet som tilsynsmyndighed.

Hvidvaskreguleringen er et andet godt eksempel på, at internationale regelsæt får stor betydning for advokater på det nationale plan.

På professionsniveau har Sammenslutningen af officielt anerkendte advokatsamfund (CCBE) udstedt en code of conduct, som regulerer grænseoverskridende virksomhed. Og der vedtages løbende i CCBE principerklæringer, som medlemsorganisationerne forpligter sig til at fremme nationalt. Endvidere er CCBE de europæiske advokaters talerør: Ikke alene i forhold til EU-institutionerne, men også i forhold til WTO og andre organisationer som f.eks. de amerikanske, japanske og kinesiske advokatorganisationer.

Globalt drøftes advokatregulering, etik, uddannelse, the rule of law og andre emner inden for advokatsamfundets virke i IBA (International Bar Association).

Advokatsamfundet har gennem flere år investeret betydelige ressourcer i det internationale arbejde. Det er nemlig rådets opfattelse, at det er af stor betydning, ikke alene for den enkelte advokat og advokatvirksomhed, men også for vores klienter, at retssystemet både på europæisk plan og globalt udvikler sig på en måde, så stadig flere jurisdiktioner kan kalde sig for retsstat.

Vi har fra dansk side opnået en betydelig indflydelse i internationale fora, trods vores i international sammenhæng beskedne antal. Dels har vi gjort os umage med at have dygtige folk til at repræsentere os på alle niveauer i det internationale arbejde, dels er vi blandt de bedst forberedte til møderne.

Det mest synlige resultat i nyere tid er valget af Advokatrådets Anne Birgitte Gammeljord til præsident for Europas mere end 700.000 advokater repræsenteret i CCBE. Det medvirker ikke alene til at sørge for, at dansk retstradition får en betydelig indflydelse, men det skaber respekt om den danske advokatprofession mange steder og på mange niveauer i Europa og i resten af verden.

Den omstændighed, at IBA har valgt at placere sit mid-year meeting for ledelsen af IBA og de tilknyttede organisationer fra hele verden i København i 2010 er også udtryk for den position, Advokatsamfundet har i den internationale advokatverden.

Vi har i årenes løb opbygget en platform og et netværk, som nu giver os stor indflydelse. Senest har det givet sig udtryk i, at Advokatsamfundets generalsekretær er repræsenteret i en eksklusiv fire-mands arbejdsgruppe, der skal udarbejde en ny organisationsstruktur i CCBE.

Vi har også haft den glæde, at Udenrigsministeriet har anmodet os om hjælp til at opbygge et uafhængigt advokatsamfund i Vietnam. Den opgave, som er fuldt finansieret af DANIDA, har vi påtaget os, fordi vi har megen nyttig viden at dele ud af. Og ved at gøre det, bidrager vi til at skabe et mere sikkert globalt retssamfund.

Advokatrådet vil derfor også i fremtiden prioritere det internationale arbejde til gavn for alle danske advokater – og for retssamfundet.

AF SYS ROVSING, FORMAND FOR ADVOKATRÅDET

Ejendomsvurdering og tinglysningsafgift

Udviklingen på boligmarkedet betyder, at SKAT i øjeblikket får ekstraordinært mange henvendelser om tilbagebetaling af tinglysningsafgift. Spørgsmålene gælder situationer, hvor folk har betalt tinglysningsafgift ud fra en ejendomsvurdering, der senere er sat ned. Derfor har SKAT udsendt et nyhedsbrev, som henvender sig til bl.a. advokater.

Her giver SKAT svar på, hvordan advokater og andre rådgivere skal forholde sig i de sager, hvor ejendomsvurderingen er faldet, og i de sager, hvor ejendomsvurderingen er sat ned efter en klage. En vejledning kan findes på: www.domstol.dk < Tinglysningsretten < Nyheder < Øvrige nyheder.

PUMA vinder varemærkesag

En sejr, der opleves som et nederlag. Sådan ser en ny afgørelse fra Sø- og Handelsretten ud for sportsfirmaet PUMA.

Sportsfirmaet havde indbragt Netto, der ejes af Dansk Supermarked, for retten, fordi Netto havde solgt en sportssko, der til forveksling lignede ét af PUMAs registrerede varemærker.

I Sø- og Handelsretten blev PUMA tilkendt en erstatning på 200.000 kroner, men det beløb dækker,

ifølge PUMA ikke engang selskabets omkostninger til advokat. Beløbet afskrækker slet ikke andre virksomheder fra at forsøge sig med kopiprodukter, mener PUMA.

PUMA-koncernen har det sidste år grebet ind over for 5.700 "angreb" på selskabets varemærker. I Danmark alene har selskabet haft 20-30 sager de seneste tre-fire år, oplyser selskabet til Børsen.

Krav til advokater i England

Danske advokater, der ønsker at arbejde som solicitor i England eller Wales, skal gennem en kvalitetstest. Derudover stilles der ingen andre krav, når det gælder advokater fra EU, som vil arbejde i England. Testen udbydes tre gange om året i London og indeholder fire emner, som an-

søgerne bliver prøvet i: fast ejendom, procesret, professionel etik og bogføring og principperne bag Common Law.

Der kan hentes yderligere information om kvalitetstesten på www.onewstudies.com.

Ansøgninger til Europakollegiet

Europakollegiet i Brügge, Belgien eller Natolin, Polen, der er et af de førende uddannelsessteder i europæiske studier (politik, jura eller økonomi) har ledige studiepladser for danske kandidater eller studerende med mindst fire års gennemført studie. Ansøgningsfristen er 15. januar 2009.

Begge steder udbydes undervisning på et højt fagligt niveau om den europæiske udvikling og det europæiske samarbejde. Læs mere på www.eubev.dk eller Europakollegiets hjemmeside www.colerope.eu. Henvendelse for brochure: Den Danske Europabevægelse, eubev@eubev.dk.

Fagdommere i Højesteret?

Er dommerne i Højesteret ikke tilstrækkelig dygtige til at tage sig af sager om patenter og varemærker?

Der spørgsmål bliver rejst af firmaet Internationalt Patent-Bureau, som hjælper virksomheder til at beskytte deres varemærker.

Firmaet peger det problematiske i, at Højesteret omgør temmelig mange – 63 procent ifølge en tidligere opgørelse – af de sager, der kommer fra Sø- og Handelsretten, hvor der netop medvirker juridiske eksperter med forstand på immaterialret.

Hvad skal vi putte i din pakke?

A festive Christmas scene featuring a notebook with a list of services, a pencil, and holiday decorations like holly leaves and berries. The background is a warm, red-toned image of a Christmas tree and lights.

*AdvoPro
Lean
Human Resource
Rapportering
Innovation
Infrastruktur
MS Office
Dokumenthåndtering*

EDB Gruppen A/S - jeres samarbejdspartner

Kontakt

Lotte Juul
Key Account Manager
telefon 87 45 26 04
e-mail lju@edbgruppen.dk

Dorte Baltzer Johannessen
Produktchef
telefon 44 74 76 28
e-mail dbj@edbgruppen.dk

May-Britt Buchardt
Projektleder
telefon 44 74 77 68
e-mail mbb@edbgruppen.dk

Mere information

Læs mere på www.edbgruppen.dk.

Adding value to business

EU vil sikre borgerne flere rettigheder

Efter i årevis at have sat turbo på politisamarbejde og terrorbekæmpelse er Kommissionen stoppet op – for hvordan gik det egentlig med at sikre borgerne rettigheder i samme tempo?

– VI ER STADIG LANGT FRA vores mål om at sikre vores borgere en effektiv minimumsstandard for beskyttelse i straffesager over hele Europa.

Så stor er selvransagelsen hos den ekspertgruppe, EU har nedsat for at skabe et skelet til EU's fremtidige retspolitik, og som blandt andet tæller justitsministre fra seks EU-lande og EU's institutioner.

'Fremtidsgruppen', som den kaldes, kritiserer EU-landenes mangel på handlekraft og sætter en udvidelse af borgernes rettigheder helt øverst på EU's retspolitiske to-do-liste.

Ti år er der gået, siden EU-landene for første gang lagde op til at sikre sigtedes rettigheder inden for unionen. Siden er det lykkedes at tage nogle gevaldige skridt inden for politisamarbejdet, hvor EU-borgere nu kan kræves udleveret på tværs af

landegrænser med den europæiske arrestordre, og beviser kan udleveres med bevissikringskendelsen. Samtidig er der flere grænseoverskridende værktøjer på tegnebrættet som for eksempel øget udveksling af persondata og adgang til hinandens registre.

Men på trods af en almindelig anerkendelse i EU-kredsen om, at hvis man vil have lov til at retsforfølge EU-borgerne grænseløst, så bliver man også nødt til at sikre dem nogle fælles retssikkerhedsgarantier, er det på intet tidspunkt lykkedes at blive enige om et sæt af minimumsregler for, hvordan en mistænkt skal behandles.

– Det skaber stor bekymring blandt forsvarsadvokater, at der stadig ikke eksisterer nogen instrumenter, der giver et minimum af procesuel beskyttelse i hvert medlemsland, siger Peter

McNamee, der er juridisk seniorrådgiver hos sammenslutningen af de europæiske advokatsamfund CCBE, der repræsenterer mere end 700.000 europæiske advokater.

EU'S SKUMLE FÆNGSLER

Alle EU-landene er medunderskrivere af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og dermed også dens formuleringer angående retten til en retfærdig rettergang, men det har vist sig ikke at være nogen håndfast garanti imod uheldige oplevelser i udenlandske fængsler.

Flere nye EU-lande, herunder Bulgarien og Rumænien, nævnes af mange som steder, hvor man helst ikke skal blive arresteret. Men også flere af de gamle EU-lande, herunder Grækenland, har et rigtig dårligt ry.

Derfor mener CCBE, at det er vigtigt, at man også forpligter sig på EU-niveau med de muligheder, det indebærer, for bedre at kunne håndhæve de fælles love.

– Man bliver nødt til at forstå, at det her ikke bare gælder prototypen på en kriminel, den typiske narkosmugler, morder eller sexforbryder. Det her er for borgerne, siger McNamee, der understreger, at man bliver nødt til at sikre, at en uheldig dansker, der er på ferie i et andet EU-land og af en eller anden grund ender i fængsel, har en chance for blandt andet at få at vide, hvad han er sigtet for på et sprog, som han kan forstå.

– Det her er ikke vanvittige, dyre krav, der er totalt uden for rækkevidde. Det er et

rettighedsbrev, retten til konsulær bistand og retten til en advokat. Altså helt basale rettigheder, men det vigtigste, at det ville gælde i alle lande, lige meget hvad, siger han.

MANGLENDE TILLID OVER GRÆNSERNE

Derfor er han også overordentlig glad for 'Fremtidsgruppens' rapport.

– Det er meget vigtigt for os, fordi det gør det klart, at det ikke kun er forsvarsadvokater og NGO'er, der kræver det. Det er dem selv, der har peget på det, siger Peter McNamee fra CCBE.

Grunden til, at det er så meget sværere sagt end gjort at vedtage fælles regler på det område, er, at det bygger på en gensidig anerkendelse af hinandens retssystemer, hvilket vil sige, at man tager for gode varer, at en tysk, estisk eller rumænsk praksis på et område er lige så meget værd som en dansk og derfor uden at blinke eksekverer beslutninger taget i et andet land, hvis myndighederne beder om det.

Og det er ikke nogen let sag for landene at acceptere. Undervejs er der blevet råbt op om tab af suverænitet og sået kraftig tvivl om, hvorvidt Kommissionen overhovedet har det retlige grundlag til at foreslå sådanne regler.

Resultatet af det har hidtil været, at ethvert forsøg på at skabe fælles regler på området er endt mere eller mindre katastrofalt. Et forslag fremlagt i 2004 nåede at blive plukket for så godt som alt indhold for siden hen

alligevel at blive forkastet af EU's justitsministre i 2007, efter at seks lande stemte imod det. Også Danmark var tilbageholdende og syntes, at forslaget gik for vidt, selv om man ikke var med på det hold, der endeligt stak kæppen i hjulet.

Men EU's fremtidsgruppe understreger, at man bestemt ikke taler om hverken en totalharmonisering på området eller om at gå bort fra de nationale retsgarantier, som landene selv har stukket ud.

SVENSKERNE VED RORET

Det land, der skal forsøge at drive spørgsmålet frem i EU-sammenhæng, er Sverige, der har spillet en nøglerolle i ekspertgruppen, og som kommer til at sidde i spidsen for EU-samarbejdet til sommer, hvor forslaget forventes fremlagt af EU-Kommissionen.

– Både vi og Kommissionen har den samme grundindstilling. Vi deler ambitionen om at genoptage arbejdet med processuelle rettigheder, og vi vil nå et resultat denne gang, siger Signe Öhman, der er departementsekretær i det svenske justitsministerium.

Hun og hendes kolleger arbejder sammen med embedsmænd i Kommissionen om at

Danmarks forbehold

Sigtedes rettigheder er et af de områder, hvor Danmark lige nu godt kan deltage på trods af vores retsforbehold, men hvor vi bliver sat uden for fremtidigt samarbejde, den dag Lissabon-traktaten træder i kraft, medmindre vi når at tage en afstemning om retsforbeholdet inden da. Det vil sige, at Danmarks eventuelle deltagelse kommer an på, hvor lang tid det tager at nå fra et eventuelt forslag, til der nås til enighed om en ny lov. Og om der inden for den tidsramme sker noget nyt på henholdsvis Lissabon- og forbeholdsfronten.

finde en form på forslaget, som gør, at det ikke falder med et brag.

– Det har jo været svære og meget følsomme spørgsmål, men vi er forhåbningsfulde. Vi tror, at det kommer til at gå bedre denne gang, siger hun.

– Vi mener, at det vil være godt både for individerne og for den gensidige tillid mellem EU-landene, siger Signe Öhman, der understreger, at svenskerne har gjort det til en prioritet at få forslaget sikkert igennem Ministerrådet i EU.

– Vores plan er at tage det skridt for skridt. Istedet for at prøve at gøre det hele på én gang, så er det bedre at fokusere på et område ad gangen i kombination med en langsigtet plan for arbejdet, siger Signe Öhman og forklarer, at forslaget bliver en blanding af løsninger med både lovgivning og mere praktiske tiltag.

SKYGGEN AF LISSABON

Men andre steder i EU-systemet er der betydelig mere skepsis at spore. Holdningen er, at svenskernes ønske om en gradvis tilgang er kodesprog for, at det kommende forslag bliver helt tandløst.

Især i lyset af Lissabon-traktaten, som

efter planen skulle have været trådt i kraft, når det nye forslag kommer frem, men som pt. er blevet efterladt på tegnebrættet, efter at irerne stemte nej til traktaten sidste juni. Med den nye traktat ville hele retsområdet være overgået fra enstemmighedsafgørelser til flertalsafgørelser i Ministerrådet, hvilket ville have gjort det betydelig lettere at få en aftale igennem.

– Ideen var jo at vente på Lissabon-traktaten, sådan at man kunne hæve ambitionerne og anvendelsesfeltet, fordi man kun skulle have et kvalificeret flertal, siger Gérard Deprez, der er formand for EU-Parlamentets udvalg for borgerrettigheder (LIBE), og som har deltaget i en del af møderne med den såkaldte fremtidsgruppe som repræsentant for de folkevalgte.

Han frygter, at det bliver et overordentlig svagt forslag, der kommer fra Kommissionens side.

– Jeg tror ikke på, at Kommissionen kommer til at forblive lige så ambitiøs, siger den belgiske parlamentariker, der understreger, at han 'ikke er særlig optimistisk'.

– For at disse instrumenter skal være effektive, så skal der et meget højt niveau af

tillid til, og det har vi stadig ikke, det bliver man nødt til at indrømme, siger Deprez, der påpeger, at ministrene i sådanne tiltag altid ender med at udvande forslagene betydeligt ved at indsætte betingelser, der beskytter deres territoriale rettigheder.

Men Peter McNamee hos CCBE mener, at det tegner lysere.

– Jeg tror ikke, at det her reviderede forslag ville være blevet taget op igen, hvis man ikke havde sonderet terrænet og fundet opbakning. For hvis det bliver skudt ned to gange, så kommer det aldrig op til overfladen igen, siger han.

Og selv hvis det bliver et mere beskedent grundlag, så har lidt også ret, mener seniorrådgiveren.

– Det er en start. Og vi vil byde ethvert forslag velkomment, som vil få den her sag til at bevæge sig videre. Hen ad vejen kan vi så måske udvide dens virkefelt. Men bare det at få et instrument der sikrer, at du og jeg er beskyttet op til et vist område, og at vi har visse minimumsrettigheder, lige meget hvilket EU-land vi befinder os i, er en god start, siger Peter McNamee.

Barack Obama skal tilbage til retsstaten

Advokat og tidligere vicepræsident Walter Mondale retter en hård kritik af de sidste otte års udvikling for retsområdet i USA. Barack Obamas nye regering får travlt med at rette op på skaderne, mener han.

ET SORT/HVID FOTO fortæller historien om en stolt amerikansk fortid som retsstat.

USA's tidligere vicepræsident Walter Mondale peger op på billedet fra 1967 med ham selv, den daværende præsident Lyndon B. Johnson og den legendariske højesteretsdommer Earl Warren.

- Det er fra dengang, vi skrev under på loven om "fair housing", fortæller Walter Mondale, som selv er jurist, og som så op til netop Warren tilbage i de tidlige studenterdage.

I dag er den 80-årige still going-strong jurist ikke så stolt over udviklingen i den amerikanske rets-

stat, fortæller han fra kontoret hos advokatfirmaet Dorsey & Whitney LLP, i suite 1500, 15 etager over gadeniveau i Minneapolis.

Her arbejder han fortsat som seniorkonsulent ud fra de idealer, som forbilledet Earl Warren kæmpede for i midten af 1950'erne.

- Han gjorde meget for, at Amerika skulle leve op til sine idealer. Selv i min levetid, over 150 år efter at grundloven erklærede, at hver amerikaner er fri og lige meget værd, havde vi sorte, som måtte side bagerst i bussen i USA. Vi havde separate toiletter for hvide og sorte. En sort mand kunne risikere sit liv, hvis han ønskede at stemme til et valg. Det var meget brutalt, siger han.

ADVOKAT-KORTET

Derfor kalder han det også et skelsættende øjeblik i amerikansk historie, da Barack Obama som den første sorte nogensinde mødte op til den første debat mellem præsidentkandidaterne 26. september.

Knap så skelsættende er det, at Barack Obama i

lighed med Mondale er jurist. Da Mondale i 1984 var Demokraternes præsidentkandidat mod Ronald Reagan blev jurist-stemplet ikke brugt imod ham. Det har Obama derimod oplevet, bemærker veteranen.

-Han (McCain) sagde: at "nu er jeg jo ikke advokat" for at spille på en indgroet skepsis mod advokater hos det amerikanske folk, siger Mondale.

Selv har han deltaget i to præsidentvalgkampe. Den ene vandt han, som Jimmy Carters vicepræsidentkandidat i 1976. Til gengæld tabte han kampen mod Reagan otte år senere.

KENNEDY BANEDE VEJEN

Walter Mondale blev født i Ceylon, en lille og fattig landsby i det vestlige Minnesota i 1928.

Faren var præst. Han blev derimod selv en politisk forkynder. I 1948 var han med i Hubert Humphreys kampagne for en plads i Senatet, og sidenhen tog han også en grad i statskundskab. Jura-studiet fik han kun råd til ved at melde sig til militærtjeneste

under Korea-krigen. Han var i to år på Fort Knox, men blev aldrig sendt i kamp i Asien. Til gengæld fik han betalt sin LLB-grad ved universitetet i Minnesota.

Efter sin eksamen blev han ansat ved Minnesotas højesteret, inden han snart blev håndplukket som juridisk rådgiver for Minnesotas guvernør fra 1960 til 1963.

Mordet på John F. Kennedy førte til, at Hubert Humphrey blev vicepræsident i stedet for Lyndon B. Johnson. Mondale fik i stedet Humphreys plads i Senatet, og han blev genvalgt i 1966 og 1972.

JURAENS VEJ IND I AMERIKANSK POLITIK

Den politiske karriere har dog ikke svækket hans interesser for jura.

-Jeg har altid ønsket at blive advokat. Og jeg nyder at være det. Man træffer interessante mennesker med interessante ideer, og mange af dem er optaget af de fundamentale spørgsmål i samfundet. På mange måder var det lige så meget politikken som juraen i sig selv som inspirerede mig. Jeg har været optaget af retfærdighed og anstændighed i al

politik. Måske er jura derfor den bedste vej at gå, funderer han, og henviser til, at nogle af de største navne i Amerikas historie har været sagførere og jurister: bl.a. Abraham Lincoln, James Madison og Thomas Jefferson.

Samtidig vil han gerne understrege, at ikke alle advokater er advokater for idealernes skyld eller gør standen ære.

- Dette bidrager naturligvis til folks skepsis over for advokater, siger han.

OVERGREB MOD RETSSTATEN

Den generelle skepsis mod jura, mener Mondale bliver udnyttet kynisk af Republikanerne i amerikansk politik.

- Det bliver en gang imellem fremstillet som om, det er upatriotisk at opretholde loven. Det er, som om retssager mod terrorister er udtryk for at være for "svag over for terrorisme". Det er omvendt. Den holdning er med til at gøre USA svagt og ødelægge landets idealer, mener Mondale.

Han er bekymret over udviklingen i USA efter 11. september 2001. Mængden af undtagelseslove, hemmelige fangelejre, udvidelse af fuldmagter til præsidenten og udvidelse af magt til vicepræsidenten er nogle af punkterne, som bekymrer ham.

- I min tid indførte vi efterretningsloven, Foreign Intelligence Law, både for at beskytte USA mod farer, men også for at lave et tjek på efterretningsvæsenet udefra. Den nuværende regering prøver at dræbe dette. Deres mangel på respekt for lov og balance og brug af tortur skader vores land og retstilstanden, siger han.

Han sammenligner præsidentembedet med en ladet pistol, som ligger på køkkenbænken.

- Den kan gøre stor skade i de forkerte hænder. Bush-regeringen har forbrudt sig mod de love, som skal forpligte en præsident. Højesterets dommere bekræfter det, siger han.

Aktiv vicepræsident

I historiebøgerne vil Mondale nok først og fremmest være husket for at være den vicepræsident, som for alvor gjorde embedet aktivt.

I stedet for blot at stå med en symbolsk rolle blev han en hjælpepræsident, som stod skulder ved skulder med præsidenten, og som blandt andet talte Jimmy Carters sag i forhold til Kongressen og drog ud på missioner i udlandet. Han var den første vicepræsident, som havde kontor i Det Hvide Hus.

Som Carters vicepræsident stod han bl.a. bag det, som senere blev kendt som Camp David-forhandlingerne om Mellemøsten.

Senere sluttede han en lang politisk karriere med at blive sendt af sted til Japan i Bill Clinton's tid i Det Hvide Hus som USAs ambassadør.

Derefter har han holdt lav profil på den politiske arena. En enkelt fodnote blev der dog sat, da han accepterede at træde til i et nyt senatsvalg for Demokraterne i 2002, da Minnesotas populære senator Paul Wellstone blev dræbt i en flyulykke få dage før valget. Vælgerne sendte dog med mindste margin ikke Mondale på et nyt ophold i Senatet, som han forlod tilbage i 1976.

Walter Mondales blå bog:

Født: 1928

Senator for Minnesota 1962–1976.

Vicepræsident i USA, 1976–1980.

Demokraternes præsidentkandidat i valgekampen 1984.

Ambassadør i Japan, 1993–96.

Norges honorære generalkonsul, fra 2008.

Familie: Gift med Joan, som han traf på blinddate i 1955. Parret har børnene Theodore, Eleanor og William. Han drikker helst kaffen sort og halv seks om morgenen sammen med den friske udgave af New York Times. Første valgkamp var Hubert Humphreys senator-kampagne i 1948.

Juridisk karriere: Cand. jur. ved University of Minnesota i 1958. Ansat i Minnesotas højesteret, juridisk rådgiver for guvernøren i Minnesota 1960–64. I dag ansat i Dorsey & Whitney LLP.

Han mener, at denne disrespekt for lovgivningen i USA har skadet USA på den internationale arena.

- De har brudt lovgivningen ved at etablere Guantanamo og de andre fangelejre og erklære, at fangerne ikke har habeas corpus. Det er ikke loven, det er ikke rigtigt. Selv om terrorister er onde mennesker, så må de dømmes efter vores love, siger han.

SKADEN KAN RETTES

Han siger, at han er glad for, at Bush-regeringen snart skal i gang med at pakke flyttekasser og overlade Det Hvide Hus til en ny regering.

Han synes, at Obama tydeligt har tilkendegivet, at han vil rette på de fuldmagter,

som regeringen har taget sig i forhold til den amerikanske grundlovs checks and balances-principper.

- Obama har endda undervist i grundloven på jurastudiet, og har udtalt sig meget skeptisk omkring udvidelserne af magtbeføjelserne til regeringen, fortæller Mondale.

Hvad skal der gøres for at rette op på de fejl, som du mener Bush-regeringen har begået?

- Det er enkelt. Gør som vi gjorde, og som eden tilsiger: "Do the right, obey the law, keep the peace." Jeg har brugt mit politiske liv på at efterleve loven og gjort alt, jeg har kunnet for at den skal respekteres. Det er alt en ny præsident behøver at gøre nu. Så enkelt er det. Følg loven.

Retssikkerhed med **HO CHI MINH** som tilskuer

Hvordan ser det ud for borgernes retssikkerhed og advokaternes rolle i retssystemet i et land, som er mest kendt som et amerikansk krigstraume? Følg advokat Hanne Rahbæk på mission i Vietnam.

SKYBRUD OVER HANOI.

November skal egentlig være en behagelig og solrig måned i det nordlige Vietnam, men allerede ved indflyvningen over Hanoi kan jeg se, at tingene ikke er som beskrevet:

Fire dages skybrud har givet 40 cm regn. De værste regnskyl og oversvømmelser i 20 år. Gader står under vand, trafikken er endnu mere kaotisk end vanligt og flere mennesker mister livet i den uge, som jeg tilbringer i Vietnam.

På turen fra lufthavnen til Hanoi bliver jeg mindet om drivkraften i landet: De mange mennesker, som alle koncentreret arbejder for fremtiden, for økonomisk vækst for sig selv og for samfundet. Trafikken er halsbrækkende med hundredvis af motorcykler ofte med forældrene forrest og bagerst og så nogle børn imellem eller også lastet med varer, som gør ethvert udsyn umuligt. Hornet bliver flittigt brugt af alle. En menneskelig myretue.

Jeg er i Vietnam, fordi Advokatsamfundet er blevet bedt om at hjælpe en gryende retsstat. Vi er blevet bedt om at støtte dannelsen af et nationalt advokatsamfund i Vietnam, hvilket ikke er helt let

i et land uden tradition for advokatens deltagelse i retssager og med kun godt 5.000 advokater til 80 mio. mennesker.

VEJEN MOD ET RETSSAMFUND

Den vietnamesiske regering indså i 1990'erne, at en deltagelse i verdenshandelsorganisationen (WTO) stillede krav om en reform af retssekto-

ren. Danmark har siden 1997 gennem Danida været aktivt involveret i udviklingen af retssekto- ren i Vietnam. Det projekt har blandt andet omfattet støtte til udvikling af kvalitet i lovgivningsproce- sen, understøttelse af en udvikling i retning af mere uafhængige domstole samt generel støtte til uddan- nelse af dommere, anklagere og advokater.

Flere af mine danske advokatkollegaer har i den sammenhæng deltaget i kursusafholdelse i Vietnam.

Opgaven i Vietnam er for det første at bidrage med indlæg om praktiske erfaringer vedrørende driften af advokatsamfund i Danmark og dernæst at beskrive advokatens rolle mere bredt i samfun- det, hvilket skete på et to dages seminar.

Den danske ambassade har lagt meget store kræfter i seminaret, som er arrangeret i samarbejde med det svenske advokatsamfund og det vietname- siske justitsministerium. Hvis et sådant seminar skulle arrangeres i Danmark, ville vi ved et tryk på knappen i Advokatsamfundet kunne udsende en invitation til samtlige advokater i landet, og vi ville ikke spørge om lov nogen steder.

Så let er det ikke i Vietnam, hvor Justitsmini-

steriet er en central aktør i dannelsen af det nationale advokatsamfund, og blandt andet har udpeget de advokater, som skulle lave udkast til vedtægterne for det vietnamesiske advokatsamfund.

På kraftig opfordring fra de lande, som økonomisk støtter projektet, blev denne gruppe af mænd på 60+ suppleret af et support-team, hvor der blev fundet plads til både noget yngre advokater og endda kvinder.

Justitsministeriet ville selv udsende invitationerne til seminaret, og da det i Vietnam altid sker med kort varsel, var det med spænding, vi afventede antallet af deltagere i seminaret.

FÆDRELANDETS FRONT

Den første dag er fremmødet ikke overvældende, men det viser sig, at flere advokaters kontorer har stået under vand. De kommer dagen efter, da de har fået styr på sagerne.

Allerede på seminarets første dag står det os klart, at et vietnamesisk advokatsamfund ikke bliver uafhængigt i klassisk forstand, men at mindre måske til en begyndelse kan gøre det i en stat, hvor domstolene ikke kan fortolke loven, men alene skal anvende den.

Jeg har lugtet problemstillingen og gør meget ud af både internationale anbefalinger

om uafhængighed for både advokater og advokatsamfund og af vores egen uafhængighed, selv om Justitsministeriet også hos os i Danmark skal godkende vedtægterne.

Seminarets mest ophedede diskussion finder sted, da en advokat gør sig til fortaler for, at det fremtidige vietnamesiske advokatsamfund ikke kan være medlem af *Fatherland Front*. Fronten er den ene af de fire grundpiller i forfatningen, og alle socio-økonomiske foreninger i Vietnam er medlemmer.

Flere talere fremhæver, at det fremgår direkte af forfatningen, at alle foreninger skal være medlem af *Fatherland Front*, mens andre mener, at det nystiftede advokatsamfund selv må tage stilling til, om man vil søge medlemskab. Det må nok anses for givet, at det nystiftede advokatsamfund bliver medlem af *Fatherland Front*, men for få år siden var det spørgsmål ikke blevet diskuteret. Det bør i denne sammenhæng nævnes, at bestemmelsen i vedtægtsudkastet om, at det nye advokatsamfund arbejder under kommunistpartiets lederskab, ikke bliver drøftet.

Der er under seminaret entydig opbakning til dannelsen af et nationalt advokatsamfund, både for at styrke advokatens rolle og anseelse i samfundet, men også for at få en platform for deltagelse i det internationale

advokatsamarbejde. Samtidig gør flere af de regionale advokatsamfund opmærksom på, at de med fem til ti medlemmer inden for meget store geografiske områder er afhængige af økonomisk støtte fra staten eller andre, da de ellers ikke vil have midler til at drive et advokatsamfund.

UNDER ONKEL HO'S BILLEDE

De resterende tre dage i Vietnam bruger vi på besøg hos advokatsamfundene i Hanoi og Ho Chi Minh City samt hos en række institutioner og organisationer spændende fra Hanoi University of Law til møde med vicejustitsministeren.

Vores opgave er at forsøge at lokalisere udfordringerne i forbindelse med dannelsen af et nationalt advokatsamfund og mulighederne for i fremtiden at understøtte det nationale advokatsamfund.

Advokatrådet har besluttet at deltage i dette projekt på baggrund af en henvendelse fra den danske ambassade og i erkendelse af, at der gennem det mangeårige samarbejde om udviklingen af retssektoeren er skabt en række kontakter til Vietnam. Disse kontakter vil kunne anvendes positivt i et fremtidigt samarbejde. Støtten til etableringen af et advokatsamfund i Vietnam ligger fint i for-

ADVOKATSAMFUNDETS ROLLE

Rejsen til Vietnam blev gennemført for DANIDA med deltagelse af generalsekretærerne for det danske og svenske advokatsamfund Henrik Rothe og Anne Ramberg, advokat Rolf Larsson, Sverige, advokat Lise-Lotte Skovsager Gümöes fra sekretariatet og advokat og rådsmedlem Hanne Rahbæk, Nyborg & Rørddam.

Der er aflagt rapport til DANIDA om rejsen, og stillingtagen til evt. yderligere støtte til det kommende nationale advokatsamfund i Vietnam fra Advokatsamfundets side vil først og fremmest afvente bemærkninger fra DANIDA vedr. delegationens observationer og forslag til mulige indsatsområder. Omkostningerne til rejsen og Advokatsamfundets interne udgifter til projektet er fuldt ud dækket af DANIDA.

længelse af Advokatrådets prioritering af det internationale samarbejde, herunder udbredelsen af *the rule of law* og internationalt anerkendte grundprincipper inden for blandt andet strafferetsplejen. En række af de advokater, vi møder, har tidligere været på besøg i Danmark eller Sverige.

Vi når frem til Hanois advokatsamfund, hvor der i mødelokalet er opstillet smalle stole omkring et bord, hvorpå der er placeret en af de smukke farverige blomsteropsatser, som vietnameserne bruger ved mere festlige lejligheder.

På stolene for enden af bordet sidder formand og næstformand for Hanoi Bar med bestyrelsens øvrige medlemmer placeret i rangfølge ned langs siden. Skik følge eller land fly, så vi får os arrangeret efter et tilnærmet princip på pladserne overfor. På væggen bag formændene hænger et billede af Ho Chi Minh, som uanset at han døde i 1969, fortsat har en stor stjerne i befolkningen og flere gange under vort besøg bliver omtalt som "onkel Ho".

Loven om advokater trådte først i kraft i 2007 og forudsætter etableringen af et nationalt advokatsamfund. Der blev allerede i tiden efter årtusindskiftet dannet lokale advokatsamfund i alle regioner ud over en

enkelt. De regionale advokatsamfund vedtog på baggrund af et udkast fra justitsministeriet deres egne advokatetiske regler. Advokatsamfundene i Hanoi og Ho Chi Minh City er klart de største med ca. 1200 og 2500 medlemmer.

Vi får rigtig mange oplysninger under vores besøg, men nogen egentlig dialog bliver det aldrig til. På halvanden time når vi at stille to spørgsmål, som bliver besvaret meget langt og ad krogede veje, før vi når frem til noget, som ligner et svar. Som dansker vil det være lettere med et ja eller nej, men sådant opfattes vist som uhøfligt af vietnameserne.

Hanois advokatsamfund peger fortrinsvis på behovet for uddannelse generelt, men navnlig inden for it og juridisk engelsk. Mødet forstærker samtidig vores fornemmelse fra seminaret om, at der tilsyneladende foregår en seriøs konkurrence i mange henseender mellem advokatsamfundene i de to store byer.

MINISTER I HOVEDROLLE

Vi besøger én af dagene Justitsministeriet, hvor vi har fået en aftale med vicejustitsministeren.

Justitsministeriet er en af hovedrollein-

dehaverne i udviklingen af retssektoeren i Vietnam og også for etableringen af advokatsamfundet. Det har været en langvarig proces, både på grund af den totale mangel på en tradition for advokaters deltagelse retssystemet eller samfundet i øvrigt. Dertil kommer forlydender om interne magtkampe i partiet, så det ikke for tiden er helt nemt at agere. Justitsministeriet er efter advokatloven, som trådte i kraft i 2007, tiltænkt en meget central rolle i forhold til den fremtidige drift af advokatsamfundet.

Justitsministeriet er beliggende i den tidligere russiske ambassade i Hanoi. Bygningen husede dengang 700 medarbejdere. Vi bliver modtaget i repræsentationslokalerne, hvor behagelige store brede træstole med veloursæder er opstillet på række over for hinanden. Også her bliver vi placeret over for hinanden og med en kop te, inden drøftelserne går i gang. Vi drøfter uafhængighed og ikke-advokaters udøvelse af retshjælp. Der er ingen tvivl om, at Vietnam har et endog meget stort underskud af advokater. Det er derfor nødvendigt at understøtte udviklingen i antallet af advokater. Indtil dette mål er nået, må det overvejes at skaffe befolkningen adgang til retshjælp også på anden vis.

Efter tre dage med møder fra morgen til aften må vi konkludere, at der vil være mange udfordringer for et nationalt advo-

katsamfund. Der findes forskellige til tider modsatrettede interesser, som kan være vanskelige at håndtere, blandt andet fordi de påvirker magtbalancen mellem forskellige aktører.

Dertil kommer de mere håndgribelige udfordringer på kort sigt, nemlig færdiggørelse af vedtægtsudkastet og afholdelse af den stiftende generalforsamling. På lidt længere sigt kommer den fysiske etablering og drift af advokatsamfundet, kontrollen med f.eks. uddannelse og forsikringsforhold, arbejdet med en bredere rekruttering til branchen blandt andet ved at øge advokaternes indtægt og anseelse i samfundet, afbalancering af forholdet mellem nord og syd mv.

Der er i Vietnam stadig meget lang vej til et samfund, hvor grundlæggende rettigheder til beskyttelse af individet respekteres, men etableringen af et nationalt advokatsamfund kan være et skridt i den rigtige retning.

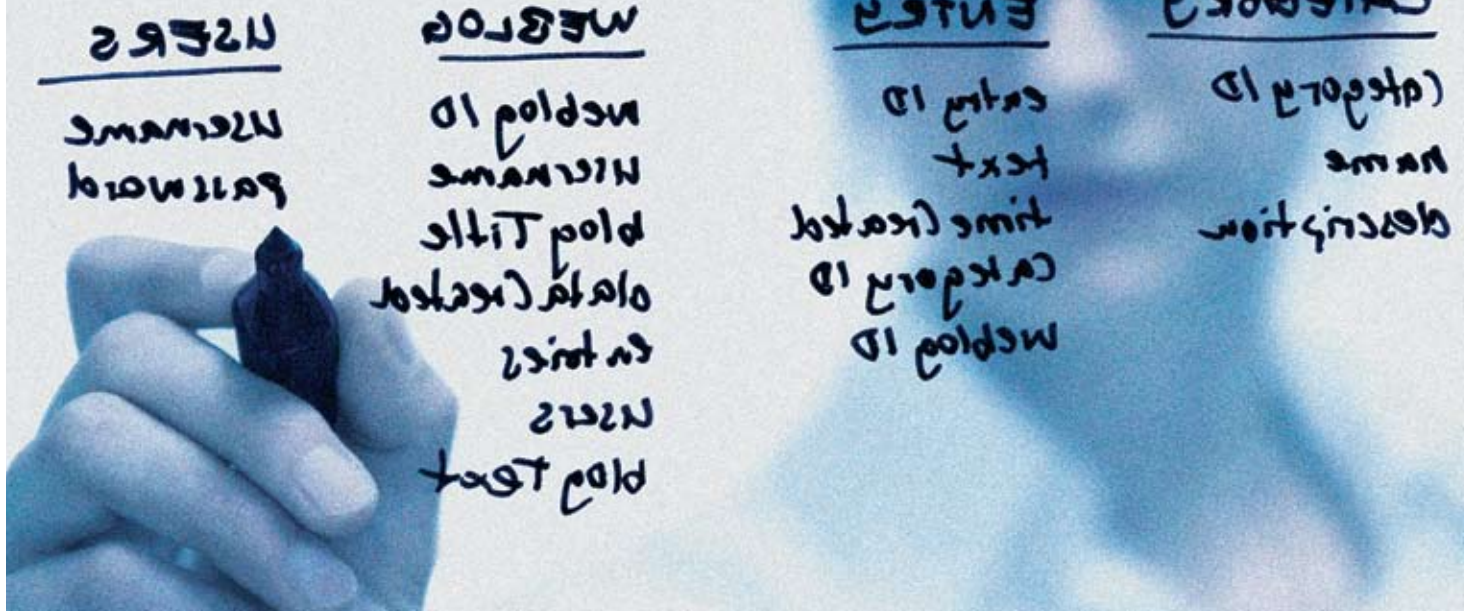
*Læs mere om tilblivelsen af et advokatsamfund i Vietnam på Udenrigsministeriets hjemmeside:
<http://www.ambhanoi.um.dk>*

ADVOKATER I VIETNAM

Der er i Vietnam ca. 5.000 advokater til 80 mio. mennesker. I mange af landdistrikterne er der ikke uddannede advokater.

Advokater har ikke traditionelt spillet nogen rolle i det vietnamesiske samfund. Advokater kæmper for at opnå mere anseelse, men det anses stadig for mere attraktivt at blive ansat som embedsmand eller dommer. Domstolene i Vietnam kan ikke fortolke loven. Hvis der opstår fortolkningstvivl, må spørgsmålet forelægges centralkomiteen for afklaring. Der er udbredte problemer med korruption inden for retssystemet.

DESIGN: HANNAH.COM

VIDEN → VÆRDI → VÆKST →

JUC

KURSER FOR ADVOKATER → 2009

TELECOM JURA	□ ÅRHUS → 20/1	□ KBH → 13/1
CORPORATE GOVERNANCE	□ ÅRHUS → 14/1	□ KBH → 22/1
OUTSOURCING AF IT YDELSER OG FORRETNINGSPROCESSER	□ ÅRHUS → 30/1	□ KBH → 15/1
NYHEDER INDENFOR FAMILIERETTEN 2009		□ KBH → 19/1
VOLDGIFTSRET OG VOLDGIFTSPROCEDURE	□ ÅRHUS → 13/1	□ KBH → 20/1
GRUPPESØGSMÅL		□ KBH → 21/1
INTERNATIONAL KONTRAKTINDGÅELSE		□ KBH → 27/1
SYN OG SKØN		□ KBH → 28/1
PROCEDURE PÅ DET FAGRETSLIGE OMRÅDE	□ ÅRHUS → 4/2	□ KBH → 28/1
HVAD ER GOD PRESSESKIK	□ ÅRHUS → 28/1	□ KBH → 22/1

SE DET FULDE UDBUD PÅ → WWW.JUC.DK

JUC • FRUEBJERGVEJ 3 • 2100 KØBENHAVN Ø • T → +45 39 17 97 90 • F → +45 39 17 97 91 • JUC@JUC.DK • WWW.JUC.DK

En gennemgang af 36 internationale ordninger med konfliktråd viser massivt positive erfaringer. Nu skal ordningen være landsdækkende i Danmark.

Mægling fjerner dommernes dårlige smag i munden

FORSONING MELLEM OFFER og gerningsmand – uden for retssalen – har været en overvældende succes i udlandet.

Det mener den amerikanske professor og internationale ekspert på området, Howard Zehr fra Eastern Mennonite University i Virginia.

Mens den danske regering nu gør klar til at indføre konfliktråd på permanent og landsdækkende plan, kommer professor Zehr med en varm anbefaling baseret på studier af i alt 36 udenlandske ordninger med forskellige typer af genoprettende ret.

- Erfaringerne fra de internationale studier er en meget høj tilfredshed blandt dem, der deltager i konfliktråd. 90 procent ville anbefale ordningen, siger Howard Zehr. Han betragtes som den genoprettende rets bedstefar, fordi han var leder af de første konfliktrådsprogrammer i USA. Hans bog om genoprettende ret er netop udkommet på dansk.

- Ofrene oplever en større grad af fairness, det reducerer ofrenes frygt, ofrene kommer sig hurtigere fysisk og psykisk, og det giver færre forbrydelser, især af den alvorlige slags, konstaterer Howard Zehr.

Samtidig gør regeringen herhjemme

nu klar til at indføre konfliktråd efter næsten 14 år med varierende forsøgsordninger. Ifølge landsdommer Inge Neergaard Jessen, formand for regeringens udvalg om konfliktråd, kan mæglingen tilbyde mange ofre en større tilfredshed, end en almindelig retssag kan:

- Jeg tror, at rigtig mange forurettede går gennem en retssag med en fornemmelse af, at dommeren er en kold starut og uden, at de får fortalt alt det, de gerne ville, siger Inge Neergaard Jessen.

Også tidligere politimester Lars Rand Jensen, der stod bag de første forsøg med konfliktråd herhjemme, er positiv:

- Jeg kan kun anbefale politikerne at få det lavet – nu, siger han.

FOR OFRENES SKYLD

Konfliktråd har herhjemme været anklaget for at være en for langhåret og blød humanistisk tilgang til den velfortjente straf, som forbryderne bør have.

Samme kritik har gjort sig gældende i udlandet, fortæller professor Howard Zehr.

Han opsummerer den generelle kritik i tre punkter:

- Konfliktråd tjener ikke ofrenes interesser.

- Konfliktråd holder ikke på ægte vis forbryderne ansvarlige for deres forbrydelse.
- Konfliktråd styrker ikke samfundet.

Men kritikken holder altså ifølge den amerikanske professor ikke. Tværtimod fremhæver han, at gennemførelsen af almindelige retssager ofte er med til at forværre situationen for ofrene:

- Hvis man søger at skabe post-traumatisk stress, så findes der intet bedre middel end retten, siger han.

- Vi har designet vores retssystem, så det i første omgang forstærker den mekanisme, der får folk til at fornægte forbrydelsen. Advokater, der hvor jeg kommer fra, siger altid som det første til deres klient, at han skal erklære sig ikke-skyldig, fortæller Zehr.

Han har foretaget undersøgelser af, hvad ofre for forbrydelser efterlyser, og har fundet frem til følgende behov hos ofrene:

- Behovet for sikkerhed.
- Anerkendelse af ansvar hos gerningsmanden.
- Information og oplysninger om sagen.
- Behov for at fortælle egen historie.
- Handlemuligheder for at komme videre i livet.
- Behov for at skaden repareres og vægten "balanceres".

Howard Zehr gør op med myten om, at konfliktråd mest er til gavn for forbryderne.

- Genoprettende ret er ikke at skulle tilgive gerningsmanden eller at skulle genforeses. Det er et forsøg på at tilfredsstille ofrene. Der er mere fokus på at holde folk ansvarlige for de ting, de har gjort, siger han.

Desuden er genoprettende ret et udtryk for en dyb urkraft i vores samfund, fortæller han.

STJÆLER KONFLIKT FRA FOLKET

Når det gælder straffesager, har staten i dag monopoliseret ofrenes stilling i rets-

sagerne: Det er staten, der fører sag mod forbryderne.

Netop den mekanisme har ifølge Howard Zehr en betydning for sammenhængskraften i samfundet:

- Konflikt er en vigtig vare i samfundet. Og når staten stjæler den, tager staten noget væk fra samfundet og svækker det, siger han.

Samme behov for genoprettende ret fandt tidligere politimester Lars Rand Jensen, da han i 1995 og 1996 stod bag de første danske forsøg med konfliktråd. Sagerne til de første forsøg skulle findes af politiet ud fra devisen om, at politiet måtte være de første til at få kendskab til egnede sager. Men det var svært at finde egnede sager, fortæller Rand Jensen. For ofte – når politiet havde fundet en egnet sag – så var mæglingen allerede i gang eller afsluttet i alle mulige forskellige fora.

- Vi fik ikke mange sager, fordi folk mægledede på livet løs i klubber, i udhuse, og alle mulige steder. Hver gang vi fandt en rigtig sag, så var den allerede afsluttet med mægling.

Det samme uopfyldte behov for ofrene kan landsdommer Inge Neergaard Jessen fra Østre Landsret genkende fra sin hverdag:

- Der skal ikke mange anerkendende nik eller miner til fra min side, før den tiltalte kan føle, at dommeren har taget parti. Derfor må jeg ofte – med en dårlig smag i munden – sige til den forurettede, at "tak, nu har vi hørt, hvad du har at sige," fortæller hun. Her gælder det hensynet til, at den tiltalte også skal opleve en retssikkerhed fremfor hensynet til ofrenes behov for at tale ud.

MÆGLING I STEDET FOR STRAF?

Ifølge Inge Neergaard Jessen kan udvalgets rapport om konfliktråd ventes lige før jul.

- Der vil være tale om en naturlig videreudvikling af de eksisterende råd. Og betingelsen er, at man kommer der frivilligt, siger hun.

Men på flere punkter vil der alligevel være spænding om de modeller, udvalget ender med at foreslå.

For hvordan skal f.eks. sagerne til konfliktrådene udvælges?

- Det oplagte svar er hos politiet. Der er ingen anden instans, der har samme føling med de potentielle sager. Men samtidig er konfliktmægling ikke ligefrem den centrale politiopgave. Det er vigtigt, at vi finder en løsning, så flest mulige sager ender i konfliktråd, siger Inge Neergaard Jessen.

Så er der spørgsmålet om, hvilke sager som skal kunne finde vej til konfliktrådene. Er det kun de mindre grove straffesager? Når erfaringerne tyder på, at det faktisk virker bedst med mægling i de mere alvorlige sager.

Og – endnu mere kontroversielt – skal deltagelse i konfliktråd medføre en lavere straf til gerningsmanden?

- Vi kan som dommere lade det indgå som en formildende omstændighed at have deltaget i et konfliktråd. Kunne vi også forestille os, at deltagelse helt erstatter retsmødet? Navnlig for unge forbrydere kan det være en fordel, at de får rettet tingene op eller undgår at få en plettet straffeattest, siger Inge Neergaard Jessen.

Men også mere juridisk-tekniske problemer trænger sig på:

- Hvad nu hvis den forurettede er død, skal de pårørende så kunne deltage? Eller hvis den forurettede er et barn, skal forældrene så kunne deltage? Eller hvad hvis det er en virksomhed, som er forurettet, spørger landsdommeren.

LÆS MERE

Bogen "Genoprettende ret" af Howard Zehr er netop udkommet på dansk på Akademisk Forlag.

EU-KARNOV 2008

Redaktører: Jonas Bering Liisberg, Bo Vesterdorf, Nina Holst-Christensen og Karsten Hagel-Sørensen

Den helt rigtige Karnov for dig, der dagligt arbejder med EU og internationale forhold. Opslagsværket, der leder dig direkte til det, du søger svar på.

EU-Karnov 2008 er en fuldstændig ajourført udgave. Lovsamlingen dækker alle væsentlige aspekter af EU-retten, der er under stor forandring i øjeblikket.

De senere år er en lang række vigtige retsakter fx ændret, og der er kommet nye til. EF-domstolen og retten i første instans har afsagt en række vigtige og principielle domme, og desuden har Rumæniens og Bulgariens tiltrædelse i EU-samarbejdet haft betydning for en række justeringer i EF-traktaten og retsakterne.

PRIS: kr. 4.995,- ekskl. moms (abonnement)

BEST.NR.: 150703

SIDER: 4038

EU-KARNOV ONLINE

Skab dig et samlet overblik over EU-regelgrundlaget efter udvidelsen i 2004 og 2007. EU-Karnov Online har de seneste, væsentligste retsakter og ændringer til retsakter. Alle retsakter er kommenteret af EU-eksperter.

Få klar og præcis information om reglerne for blandt andet:

- Konkurrenceret
- Offentlige udbud
- Arbejdskraftens frie bevægelighed
- Miljø
- Forbrugerbeskyttelse

PRØV EU-KARNOV ONLINE GRATIS I 30 DAGE!

Gå ind på thomson.dk og få en gratis prøve på EU-Karnov Online.

PRIS: kr. 4.745,- ekskl. moms, årligt abonn., pers. password

BEST.NR.: 150030

DANSKER I SPIDSEN FOR EUROPÆISKE ADVOKATER

700.000 advokater i Europa får fra årsskiftet en dansk formand for den europæiske sammenslutning af advokatsamfund, CCBE. Vi har bedt Anne Birgitte Gammeljord om at fortælle om udfordringen.

DA JEG I NOVEMBER 2006 blev valgt som 2. vicepræsident til CCBE, så verden helt anderledes ud end i dag. Det gjorde den også i november 2007, hvor jeg blev valgt som vicepræsident.

Igennem en årrække havde Europas advokater med stor undren været vidne til, at regeringer, godt hjulpet af konkurrencemyndighederne i EU, forsøgte at ændre de regler for vores virke til gavn for borgerne og retssamfundet, som havde været gældende i årtier. Vi blev opfattet som en branche – ikke en profession – på lige fod med f.eks. konsulenter, finansielle virksomheder og mange andre liberale erhverv, der havde behov for større liberalisering og konkurrence. At vi var og er en del af retssystemet var ligesom glemt. En del af skylden herfor bærer vi desværre nok selv. "Hvis I optræder som forretningsfolk, vil vi også behandle jer som sådanne," lød det fra konkurrencemyndighederne. Derfor kom vores uafhængighed, vores såkaldte "selvdømme", som aldrig i nyere tid har været fuldstændigt og vores kerneværdier, herunder tavshedspligten, under stærkt pres.

I England fik vi Clementi-rapporten (om ændring af advokatreguleringen, herunder klagesagsprocessen, red.). I Irland afgav konkurrencemyndighederne en rapport i 2006 meget inspireret af Clementi og i samme år

indførtes en ombudsmand, som skulle tage sig af klager over irske advokater. I Holland kom i 2006 en rapport fra advocatuuren Van Wijnen om det hollandske advokatsamfund, og i september 2007 blev der fremsat et lovforslag med ændringer til advokatlovgivningen, men samtidig til betryggelse for advokaterne en stadfæstelse ved lov af kerneværdier som bl.a. uafhængighed, integritet og tavshedspligt. I Danmark trådte en ændret advokatregulering i kraft allerede med virkning fra 1. januar 2008 i princip vel som følge af en forkert læsning af Menneskerettighedsdomstolens dom af 11. januar 2007. I Frankrig blev der i juli 2008 nedsat en kommission ledet af advokat Darrois, som i begyndelsen af 2009 skal aflevere en rapport, som sandsynligvis kommer til at medføre store ændringer for den franske advokatstand. Darrois rapporten imødeses med stor interesse i CCBE og i de lande i Europa, som endnu ikke har fået større reformer på området. I CCBE følger vi udviklingen nøje, fordi vi har måttet erfare, at i en globaliseret verden får ethvert tiltag i et medlemsland hurtigt direkte eller indirekte betydning for advokater i andre lande.

I Danmark har vi med held involveret økonomer i forbindelse med vores argumentation med myndighederne, herunder konkurrencemyndighederne. Vi har forsøgt

at påvise, at en række af de ændringer, som myndighederne ønskede f.eks. i henseende til liberaliseringen af møderetten, ikke kunne bæres af økonomiske eller markedsmæssige argumenter. Et ønske om ændring måtte derfor baseres på andre argumenter. Den argumentationsform har vi i al beskedenhed også med held introduceret i arbejdet i CCBE. Når der er ønske omkring ændringer i bestemmelser, som får betydning for advokatens rolle og virke for klienter f.eks. i henseende til begrænsninger i tavshedspligten og møderetten, forsøger vi om nødvendigt at argumentere for, hvorfor vi måske ikke mener, at det med en økonomisk eller markedsmæssig begrundelse er nødvendigt med ændringer på det pågældende område.

FINANSKRISE OG ADVOKATER

I Financial Times den 15. november 2008 var der i en artikel under overskriften "Good question, Ma'am. But some people did see it coming" følgende udtalelse: "Det bliver farligt, når man behandler økonomer som retsudmeldte åndemagere og kun lytter til dem, hvis synspunkter svarer til ens egne." Som jurist er det en udtalelse, som jeg fra de seneste års drøftelser med myndighederne desværre har kunnet nikke genkendende til. Fra advokatside er det meget beskrivende for, hvad vi har følt igennem en årrække. At økonomerne har overtaget dagsordenen, og at den juridiske argumentation ikke kunne "sælge". Hvad er konsekvenserne af en lovgivning i et land, som er i strid med Menneskerettighedskonventionen, et lands forfatning eller internationale traktater, det pågældende land har tiltrådt. Der verserer p.t. ca. 100.000 sager for Menneskerettigheds-

domstolen i Strasbourg, hvor medlemslandes regeringer påstås at have overtrådt konventionen. Danmark har også sin andel af disse sager.

Vi kan håbe, at den finansielle krise også vil medføre, at nogle af de gamle dyder som etik og moral kommer tilbage på hylderne, som noget lovgiverne værdsætter lige så højt som konkurrence og liberalisering. Vi kan frygte, at krisen medfører, at politikerne, ligesom efter 11. september, 2001, går i den anden grøft og indfører kontrollovgivning, som ikke er nødvendig eller som i helt unødvendigt omfang begrænser borgernes rettigheder. Der skal ikke herske tvivl om, at Europas advokater stadig ser det som en af deres fornemste opgaver at være med til at beskytte borgerne mod indgreb, som måtte være i strid med fundamentale retsprincipper.

FOKUS PÅ RETSSIKKERHED

Jeg ville ønske, at der fremover ved fremsættelse af lovforslag kunne opnås enighed om, at stillerne ikke kun skulle angive, hvilke økonomiske konsekvenser eller miljømæssige konsekvenser lovforslaget har, men også skulle angive, hvilken indflydelse det har på borgernes retssikkerhed. Der har i 2005 været et eksempel herpå i England, hvor man i forbindelse med vedtagelse af Constitutional Reform Act 2005 angav, at lovforslaget ville have en vis indflydelse på borgernes retssikkerhed.

I henseende til retssikkerheden tog vi sidste år i CCBE initiativ til at påbegynde en drøftelse med EU-parlamentarikerne omkring de retssikkerhedsmæssige forhold, som vi mener, kræver yderligere fokus fra parlamentarisk side. Vi er, om man vil, påbegyndt en lobbyvirksomhed til fordel for retssikkerheden. I år vil vi bl.a. drøfte muligheden for etablering af et "EU-justitsministerium". Det er vanskeligt at forstå, at alle medlemslande i princippet har et justitsministerium, som varetager judicielle anliggender adskilt fra f.eks. interne anliggender, som henhører under indenrigsministerierne, og at EU ikke har et DG Justice. Det synes vi er en overordentlig stor mangel. CCBE deltager herudover aktivt bl.a. i European Justice Forum – et EU initiativ som startede i februar 2008.

CCBE har endvidere involveret sig meget i debatten omkring hvidvaskningsreguleringen og har bl.a. inter文neret i to retssager, som har været ført i Belgien og Frankrig om, hvorvidt den krænkelse af advokaternes tavshedspligt, som direktiverne har medført, er forfatningsstridig. Vi har følt, og føler fortsat, at den lovgivning, som direktiverne har afstedkommet, er direkte stridende mod advokatens tavshedspligt. Det er essentielt, at enhver kan rette henvendelse til en advokat og få hjælp uden at skulle frygte, at vi, mens vi behandler sagen, foretager indberetning til politiet. Det er i den forbindelse bemærkelsesværdigt, at en lang række lande i EU endnu ikke har implementeret det 3. hvidvaskningsdirektiv. Der er således i år varslet en række sager fra EU's side mod et større antal medlemsstater, herunder Sverige.

DOMSTOLENES KVALITET

Vi har været, og er fortsat, bekymrede for udviklingen i retssystemerne i flere af medlemsstaterne i EU og har bl.a. engageret os meget i udviklingen i Polen. Senest har der

været en konference i Warszawa den 14. og 15. november 2008, hvor vi sammen med de to polske advokatorganisationer, IBA, Helsinki Foundation for Menneskerettigheder og repræsentanter for de polske domstole og anklagemyndigheden har drøftet det vigtige i at sikre domstolenes uafhængighed, og hvorledes vi som advokater kan være med til at sikre, at politikerne vedbliver at acceptere og respektere domstolenes uafhængighed også i tider, hvor opretholdelse af juridisk beskyttelse af mindretalsgrupper i samfundet er politisk upopulær.

Vi har på det europæiske plan et godt samarbejde med de europæiske institutioner og domstole, som vi forsøger at værne om. Vi er imidlertid bekymrede for kvaliteten i flere af medlemslandenes domstole. Set f.eks. i sammenhæng med vedtagelsen af den europæiske arrestforordning er det noget som burde give politikere i mange lande anledning til eftertanke. Havde dette direktiv og i øvrigt også hvidvaskningsdirektiverne og flere andre indeholdt en bestemmelse omkring indvirkningen på retssikkerheden, ville der have stået, at de havde en ugunstig indflydelse på borgernes retssikkerhed.

Over for har jeg forsøgt at beskrive blot nogle af de få områder, som CCBE også i det kommende år i min præsidentskabsperiode vil være aktivt involveret i. Listen over det arbejde, der udføres i CCBE, er imidlertid lang, og jeg kan derfor kun opfordre til, at man en gang imellem besøger vores hjemmeside eller tilmelder sig modtagelsen af vores nyhedsbreve. Jeg er sikker på, at der for de fleste advokater vil være oplysninger af interesse uanset, om det er vedrørende etiske regler, initiativer i EU familieretten, den europæiske patentdomstol, EU's e-justice initiativ, CSR eller arbejdet med den europæiske kontraktsret.

God fornøjelse.

FRA BÅDTUR PÅ RHINEN TIL EU-MAGTFAKTOR

Fortællingen om den europæiske sammenslutning af advokatsamfund begynder for snart 50 år siden på en båd på Rhinen. Men hvilke succeser har organisationen opnået i nyere tid?

HISTORIEN OM ET FORENET, europæisk advokatforbund tager sin begyndelse, da seks passagerer på en båd mod Basel i Schweiz i 1960 begynder at tale om værdien af at stå sammen.

De seks passagerer repræsenterer hver sit

advokatsamfund i de seks lande, der netop har skrevet under på Rom-traktaten og dermed grundlagt det Europæiske Fællesskab (EF).

De spirende planer løber dog hurtigt ind i problemer, da advokatsamfundene i

henholdsvis Paris og Bruxelles ønsker deres egen sammenslutning. Et møde i det franske justitspalads bringer dog enighed, og en fælles-europæisk advokatsammenslutning ser dagens lys.

I dag er sammenslutningen blevet til det CCBE, som danske advokater gennem Advokatsamfundet deltager i.

Det er kun få advokater, som direkte kommer i berøring med CCBE's arbejde, men som den følgende, ikke udtømmende, oversigt viser, er der imidlertid mange områder, hvor CCBE i de senere år har ydet en indsats for at påvirke tingene i en retning til gavn for alle europæiske advokater.

POLEN

I juni 2007 rettede polske repræsentanter henvendelse til CCBE, fordi de var bekymrede over en række lovgivningsinitiativer fra den polske regering. Efter de polske advokaters opfattelse ville lovene svække retssikkerheden. CCBE sendte sammen med IBA's (International Bar Association) menneskeretsafdeling en delegation til Polen for at kortlægge baggrunden for initiativerne. Samtidig organiserede CCBE en rundbordsdrøftelse af situationen, hvortil man inviterede repræsentanter fra domstolene, parlamentet og senatet, de polske advokater, delegationsmedlemmer og repræsentanter fra CCBE's medlemsorganisationer. Initiativet endte med en rapport, hvor CCBE kraftigt anbefalede den nytiltrådte polske regering til at råde bod på den skade på det polske retssystem, som den tidligere regering havde sat i gang. Samlet set var der tale om lovforslag, der var alarmerende for domstolene og den juridiske professions uafhængighed af politisk indflydelse, og som dermed også rejste nogle væsentlige problemstillinger for det samlede EU. Hvordan skulle man f.eks. i Danmark forholde sig til en arrestbegæring besluttet af en til formålet udpeget dommer, hvis man ikke kunne være sikker på den polske domstols uafhængighed? I juni i år sendte CCBE en ny delegation af sted for at undersøge, om der var sket forbedringer på retsområdet. Polen havde taget kritikken til sig.

UKRAINE

I september 2008 holdt CCBE møde i Kiev sammen med det ukrainske justitsministerium og det ukrainske parlaments retsudvalg. Advokatrådets næstformand, advokat Søren Lyager, holdt i den forbindelse et oplæg om europæiske og internationale standarder for advokatsamfund og deres virksomhed. Årsagen til mødet var den ukrainske advokatprofessions arbejde med at starte et selvstændigt advokatsamfund, hvilket CCBE gerne ville støtte. Både ved opmuntring og ved sammen at forsøge at finde løsninger på de problemer og spørgsmål, der er i en opstartfase. I slutningen af oktober udgav CCBE en rapport om de resultater, man var kommet frem til på mødet, samt deres anbefalinger til de ukrainske advokater.

PAKISTAN

I december 2007 arrangerede CCBE en demonstration i Bruxelles i solidaritet med de pakistanske advokater. Pakistan var på det tidspunkt erklæret i undtagelsestilstand, og hundredvis af advokater, menneskerettighedsaktivister og politiske modstandere blev tilbageholdt og fængslet uden nogen sigtelser eller begrundelser, og forfatningen blev sat ud af kraft. Det samme blev Pakistans højesteret, fordi nogle dommere nægtede at acceptere tilstanden. CCBE gav efter demonstrationen den pakistanske ambassadør et brev, der udtrykte de europæiske advokaters bekymring over forholdene og en resolution vedtaget i Paris, med håb om en genoprettelse af den pakistanske forfatning, højesteret og løsladelse af advokater, dommere og andre modstandere af undtagelsestilstanden i Pakistan. I Danmark deltog Advokatsamfundet i protesten i form af et møde mellem generalsekretæren for Advokatsamfundet og den pakistanske ambassadør.

ETABLERINGSDIREKTIVET

Allerede i slutningen af 1970'erne tog Kommissionen kontakt til CCBE med henblik på at få udformet et udkast til et direktiv om etablering af advokater i EU. I begyndelsen af 1980'erne blev det til to udkast, der begge havde til formål at give advokater lov til at etablere sig i en anden medlemsstat uden nødvendigvis at skulle blive medlem af advokatbranchen i værtsstaten. Efter disse to forsøg fjernede CCBE fokus fra udformningen af dette direktiv, men i 1988 blev det taget op til fornyet overvejelse. I 1998 blev det færdige direktiv-forslag vedtaget. Formålet med direktivet er at lette adgangen for EU-advokater til at etablere sig varigt i andre medlemsstater. Efter etableringsdirektivet kan en advokat, der har opnået beskikkelse i én EU-medlemsstat, varigt udøve advokatvirksomhed i en anden EU-medlemsstat.

LOBBY-REGISTER

Europa-Kommissionen lancerede i juni 2008 sit online-register for interesserepræsentanter. Alle interesserepræsentanter, der har til opgave at øve indflydelse på formulering af politikker og beslutningstagning i EU-institutionerne, opfordres til at lade sig registrere. Ved udarbejdelsen af registret blev juridisk rådgivning ikke klart holdt uden for definitionen på lobbyisme, hvilket kunne medføre, at advokater også skulle lade sig registrere i registret som lobbyister. Det ville ifølge CCBE kunne få alvorlige konsekvenser i forhold til adgangen til retfærdighed og beskyttelsen af klientens grundlæggende ret til fortrolighed, bl.a. hvis advokater blev tvunget til at oplyse, hvem de arbejder for. CCBE fik ændret formuleringerne i lobby-registret, så der nu sondres imellem juridisk rådgivning og lobbyisme. CCBE har efterfølgende ladet sig registrere og der arbejdes på en fælles vejledning til brug for overvejelserne om, hvornår det vil kunne være relevant for den enkelte advokat/advokatfirma at lade sig registrere, herunder i hvilken af de flere forskellige kategorier af lobbyister.

MENNESKERETTIGHEDSPRIS

CCBE uddelte for første gang i november 2007 prisen "Human Rights Award". Den gik til organisationen "Avocats Sans Frontières". Formålet med prisen er at påskønne udvalgte advokater (eller firmaer), som på en særlig måde har gjort advokatstanden ære ved, som det hedder, "upholding the highest values of professional and personal conduct in the field of human rights." Prisen består af et certifikat fra CCBE, men den "virkelige pris" er den offentlige anerkendelse af den valgte advokat (eller det valgte firmas) arbejde. I 2008 er prisen ekstraordinært tildelt to kandidater: en kinesisk menneskerettighedsadvokat, Li Heping, og gruppen af spanske forsvarsadvokater i "11. marts retssagen" (terrorbomben i Madrid i 2004). Derudover intervenserer CCBE jævnligt – oftest i form af breve til myndigheder m.fl. – når CCBE bliver bekendt med, at advokaters uafhængighed og/eller at menneskerettigheder trædes under fode.

JUSTICE FORUM

Justice Forum er etableret af EU-Kommissionen. Formålet er at fremme en dialog mellem EU-kommissionen og de, som i medlemsstaterne er beskæftiget med implementering, gennemførelse af og konsekvenserne af EU's politik /regelsæt på det civil- og strafferetlige område. Forummet tiltænkes således at kunne yde EU-kommissionen feedback på eksisterende EU-regulering og evt. behov for nye tiltag og som en bonus at fremme den gensidige tillid mellem retssystemerne i EU's medlemslande. Deltagerne i forummet består derfor af anklagere, dommere, advokater, ngo'ere og andre relevante organisationer, herunder CCBE. Medlem af Advokatrådet, Hanne Rahbæk, er medlem af CCBE's strafferetskomite, og vil derfor ofte deltage i møderne, når emnet på dagsordenen er strafferet.

ETISKE ANBEFALINGER

CCBE mente ikke, at Perugia-erklæringen fra 1977 var tilstrækkelig til at guide europæiske advokater i deres håndtering af de udfordringer, der kom som følge af advokaters praksis over landegrænser. Det førte til udarbejdelsen af CCBE's Code of Conduct. Adfærdskodeksen er en sammenfatning af principper for professionel advokat-adfærd. Det er ment som en hjælp til håndteringen af alle grænseoverskridende aktiviteter imellem advokater i EU. Kodeksen er ikke bindende i sig selv, men i langt de fleste medlemsstater er det CCBE's kodeks, der finder anvendelse ved grænseoverskridende aktiviteter i EU. Den færdige kodeks blev præsenteret og vedtaget i 1988. De danske etiske regler indeholder flere henvisninger til CCBE's code of conduct og er på denne vis "inkorporeret" i de danske regler, se f.eks. afsnit 1.3.1 og 1.4.2.

ADVOKATERS TAVSHEDSPLIGT

I 1979 gav EF-Domstolen CCBE ret til at intervenere i en sag, der omhandlede den samlede, europæiske advokatbranches interesser. Sagen, AM&S Europe Limited imod Kommissionen, satte fokus på spørgsmålet om advokatfortroligheden i konkurrencesager, mere præcist, hvorvidt legal professional privilege også tilkommer interne advokater. CCBE udarbejdede til brug for retssagen en omfattende undersøgelse af gældende ret i medlemslandene, og domstolen fastslog i denne sag, at retten til "legal professional privilege" alene gælder relationen mellem en klient og en uafhængig advokat.

HVIDVASK

I 1999 nedsatte CCBE et udvalg, som skulle følge EU's arbejde med revision af hvidvaskdirektivet og forhandle med såvel Kommissionen, Ministerrådet som Parlamentet med henblik på at imødegå regler, som ville krænke advokaternes tavshedspligt. Det blev hurtigt klart, at såvel Kommissionen som EU's ministerråd ønskede kraftige udvidelser af EU's hvidvaskdirektiv, herunder også udvidelser som indebærer, at advokater i et eller andet omfang ville blive omfattet af hvidvaskdirektivets indberetningspligt. Med det 2. hvidvaskdirektiv blev advokater omfattet af pligten til at indberette mistanke om, at klienter forsøger at hvidvaske midler, der stammer fra kriminalitet. Indberetningspligten indebærer, at advokater er forpligtet til, af egen drift, at bryde tavshedspligten i disse tilfælde. Både i CCBE og i de nationale advokatsamfund mødte indberetningspligten stærk modstand ved tilblivelsen af direktivet og ved den efterfølgende implementering i national lovgivning. Der er nu gennemført sager i både Belgien og Frankrig, der for disse lande stort set udelukker, at advokater omfattes af indberetningspligten for

advokater. CCBE mener ikke, at det skal være muligt at pålægge advokater en forpligtelse til at svigte deres klients tillid eller i det hele taget pålægge advokaterne andre forpligtelser end en uafhængig varetagelse af klienternes interesser. Engelske oversættelser af dommene findes på Advokatsamfundets hjemmeside.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

Når advokater er inde og rådgive virksomheder om juridiske og økonomiske spørgsmål, bør de også rådgive om CSR, fastslog CCBE i 2003 i en rapport, der pegede på CSR som et nyt forretningsområde for advokater. Rapporten indeholdt retningslinjer for advokatrådgivning i forbindelse med CSR. Retningslinjerne blev skærpet allerede i 2005. Advokaternes rolle i implementeringen af principperne omkring CSR bliver større og større, og CCBE's rapport kan hjælpe advokater med at assistere virksomheder i forståelsen af den rolle, som CSR spiller i moderne forretningsførelse. I 2008 udkom den tredje version af CCBE-rapporten om CSR. Den seneste udgave indeholder bl.a. et overblik over de problemstillinger, som advokater bør fokusere på i relation til CSR. Advokat Sune Skadegaard Thorsen er medlem af CCBE's CSR arbejdsgruppe, hvorfor der er sat et stærkt dansk fingeraftryk på rapporten, der også indeholder omtale af den danske regerings CSR rapport fra maj 2008.

VIDENSDELING

CCBE fører en årlig statistik over, hvor mange advokater, der er i deres medlemslande, ligesom der også føres statistik over etableringsdirektivets virkninger. Disse publiceres på CCBE's hjemmeside. Hver delegation har endvidere en information officer, hvilket giver et godt netværk, som der hurtigt kan trækkes oplysninger fra, når der af den ene eller anden årsag er behov for viden om specifikke reguleringer i andre medlemslande, som CCBE ikke selv måtte lægge inde med, ligesom kontakterne giver gode muligheder for at etablere evt. bilaterale samarbejder. Af og til afholder CCBE også større konferencer, som f.eks. den i december måned nyligt afholdte familieretskonference i Bruxelles.

MORGENDAGENS ADVOKATER

CCBE har sidste år udgivet en rapport om uddannelsen af advokater. Den første del handler om, hvem advokater er, og tager fat i kendskabet til de etiske og professionelle regler. Anden del om, hvad advokater laver, som generelt beskriver den teoretiske og praktiske viden, som advokater må have for vellykket at kunne udøve deres erhverv. Den tredje del omhandler, hvordan advokater arbejder og redegør for de evner og kompetencer, som har relation til de aktiviteter, som advokater tager sig af. Med rapporten ønskede CCBE at fremme udviklingen af den nationale advokatuddannelse og arbejde til gavn for advokaters ret til fri bevægelighed i Europa. I år blev der afholdt en konference i Rom, hvor CCBE samlede repræsentanter fra de europæiske advokatsamfund for at diskutere advokatuddannelsen og den obligatoriske efteruddannelse. Fra Advokatsamfundet deltog medlem af Advokatrådet, advokat Pernille Backhausen, der på konferencen holdt et oplæg omkring rekruttering, fastholdelse og udvikling af talenter.

ADVOKATENS SÆRLIGE ROLLE

CCBE værner omkring advokatens rolle i samfundet, særligt i forhold til klient-fortrolighe-den, der flere gange har været under pres. I september 2007 interвенerede CCBE i sagerne Akzo og Akcros imod Kommissionen, for retten i første instans.

Kommissionen foretog i 2003 en kontrolundersøgelse hos virksomheden Akzo Nobel Chemicals og datterselskabet Akcros Chemicals. Der opstod herunder tvist om Kommissionens ret til at medtage en række dokumenter, som Akzo fandt, var omfattet af de regler, der skal beskytte fortroligheden af den kommunikation, der foregår imellem en advokat og hans klient, såkaldt Legal Professional Privilege (LPP). Retten fandt, at Kommissionen havde krænket grundlæggende proceduremæssige betingelser ved at tvinge firmaerne til at tillade Kommissionens inspektører til at skimme dokumenter, som firmaet påstod var omfattet af LPP. Retten fastslog, at det ikke er tilladt, forudsat virksomheden vurderer, at dokumentets indhold derved afsløres, samt at virksomheden fremlægger relevant materiale, der demonstrerer dokumentets privilegerede status. Derudover stadfæstede retten, at LPP også omfatter særlige in-terne dokumenter, der er blevet udarbejdet alene med det formål at søge juridisk bistand hos en ekstern advokat. CCBE har for nylig sagt fra over for Kommissionens forslag til et direktiv/forordning om autorisation, for Kommissionens påpeger CCBE, at direktivet er i strid med de grundlæggende menneskerettigheder, idet det strider imod retten til et privatliv og fortrolig korrespondance samtidig med, at det ignorerer retten til beskyttelse af personlige data og ikke respekterer fortroligheden i forholdet imellem advokater og klienter.

TJENESTEYDELSESDIREKTIVET

Direktivet, som skal være implementeret inden den 28. december 2009, har til formål at forenkle administrative procedurer, fjerne forhindringer for udøvelse af tjenesteydelser, at styrke den gensidige tillid medlemsstaterne imellem samt tjenesteydernes og forbrugernes tillid til det indre marked. For advokater kommer det bl.a. til konkret at betyde en yderligere oplysningsforpligtelse vedrørende medlemskab af Advokatsamfundet. CCBE arbejdede hårdt – men i dette tilfælde forgæves – for at undgå, at advokatprofessionen blev omfattet af direktivet, særligt når henses til, at professionen er omfattet af sektordirektiverne. CCBE følger nu implementeringsarbejdet meget tæt og har f.eks. udarbejdet en kommentar til brug for medlemsorganisationernes arbejde med implementeringen af direktivet.

NY HØJESTERETSPRAKSIS OM SAGSOMKOSTNINGER

En gennemgang af principielle højesteretsafgørelser om sagsomkostninger fra de seneste år om bl.a. adcitation, fast ejendom og kæreforbehold.

OM 14 DAGE TRÆDER landsretspræsidenternes reviderede takster for sagsomkostninger i civile sager i kraft. Revisionen indebærer bl.a., at udgifter ved fremstilling af ekstrakt og materialesamling fremover indregnes i det samlede beløb, der tilkendes til dækning af udgifterne til advokatbistand. De nye takster vil kunne læses på landsretternes hjemmesider.

De hidtil gældende takster blev udsendt i forbindelse med sagsomkostningsreformen i 2005. Om den praktiske håndtering af de nye regler fra 2005 kan i øvrigt henvises til landsretspræsident Bjarne Christensens artikel i *Advokaten* 11/2005. Set med dommerbriller er det glædeligt at konstatere, at advokaterne i meget vidt omfang følger henstillingen heri om at overlevere retten en specificeret oversigt over de konkrete udgifter, som parten mener at skulle have dækket som sagsomkostninger.

Revisionen af sagsomkostningstaksterne kan i øvrigt give anledning til at sætte fokus på nyere praksis om sagsomkostninger. Advokater er – som dommere – travle mennesker, der ikke har tid til at dvæle ved alle

juraens discipliner, men må koncentrere deres faglige ajourføring til de emner, som erfaringsmæssigt presser sig mest på. Og sagsomkostningsafgørelser i Ugeskrift for Retsvæsen er formentlig ikke et af de emner, der får højst prioritet i gennemgangen af aktuel retspraksis.

Men ingen advokat, der skal rådgive klienter i forbindelse med sagsanlæg, kan undgå at skulle besvare spørgsmål om udgifterne ved at føre sagen. Procesadvokater vil have en ret sikker fornemmelse af de fundamentale principper, men ændringer forekommer løbende. I det følgende gennemgås en række principielle afgørelser fra Højesteret fra de seneste år, som reviderer og justerer praksis.

DELVIST VUNDNE SAGER

- Sagsomkostninger i delvist vundne sager, når der er tvist både om grundlaget for kravet og om dets opgørelse:

Ingen, der interesserer sig for sagsomkostninger, bør snyde sig for den glæde at læse Højesterets pædagogiske kendelse i sagen om Blue Willi's – U 2004.1313 H. Blue Willi's, som er en tøjproducent, havde ophævet sit samarbejde med sin eneforhandler, der svarede igen med et sagsanlæg med påstand om 1,5 mio. kroner i erstatning for tabt fortjeneste i opsigelsesperioden og 2,8 mio. kroner i godtgørelse for tabt goodwill. Sagen blev efter tilkendegivelse fra Sø- og Handelsretten forligt således, at eneforhandleren fik 500.000 kroner for mistet fortjeneste, men intet for tabt goodwill. Sagsomkostningsmæssigt anså Sø- og Handelsretten Blue Willi's for den tabende part.

Højesteret ændrede sagsomkostningsafgørelsen og pålagde eneforhandleren at betale

sagsomkostninger. Det centrale i Højesterets præmis er kursiveret i følgende citat fra præmisserne:

“Højesteret finder, at der i medfør af retsplejelovens § 312, stk. 4, jf. § 316, stk. 1 [i dag § 314, jf. § 313, stk. 1], som udgangspunkt skal gives den part, der er nærmest ved at have vundet, delvise sagsomkostninger hos modparten, og at bedømmelsen af, hvem der er nærmest ved at have vundet, må ske med udgangspunkt i de nedlagte påstande. *Hvis der gives delvist medhold i et krav i tilfælde, hvor der har været tvist både om grundlaget for kravet og om dets opgørelse, må der imidlertid tages hensyn ikke blot til resultatet i forhold til det omtvistede beløb, men også til at der er givet medhold i, at der var grundlag for at rejse kravet.*”

Højesteret konstaterer herefter videre, at eneforhandlerens krav om erstatning for indtægtstab og godtgørelse for tabt goodwill er så forskellige, at de sagsomkostningsmæssigt som udgangspunkt må behandles hver for sig.

Uagtet at eneforhandleren ved forliget kun opnåede en tredjedel af det krævede beløb for indtægtstab – 500.000 kroner ud af 1,5 mio. kroner – anså Højesteret ham herefter for “nærmest ved at have vundet” denne del af sagen. Men da Blue Willi's havde vundet sagens anden meget store del om godtgørelse for mistet goodwill, endte eneforhandleren som anført med at skulle betale sagsomkostninger til Blue Willi's.

I Ugeskrift for Retsvæsen for 2008 ses princippet fra Blue Willi's sagen videreført i UfR 2008.830 V om godtgørelse efter funktionærlovens § 2 b og UfR 2008.2252 H om erhvervsevnetab. I begge sager fik sagsøgerne kun medhold for en mindre del (knap 45 procent og knap 30 procent), men fik til-

kendt sagsomkostninger. Henholdsvis Vestre Landsret og Højesteret fremhævede, at de videregående påstande ikke kunne antages at have påført de sagsøgte merudgifter ved sagernes førelse.

ADCITATION

- Den, der adciterer, bærer selv omkostningsrisikoen:

Den klassiske lære om sagsomkostninger ved adcitation har været, at sagsøgeren ikke skal kompensere den sagsøgte, der frifindes, for sagsøgte omkostninger til adcitation af tredjemand.

Højesteretsafgørelser fra 1980'erne og 1990'erne har kunnet give anledning til overvejelser om, hvorvidt dette udgangspunkt skulle være ændret til, at den sagsøgte, der blev frifundet, skulle kunne få sine udgifter til at adcitere dækket som sagsomkostninger hos sagsøgeren, hvis adcitationen forekom "rimeligt begrundet". Svaret synes at fremgå af Højesterets dom UfR 2006.2052 H om det vækstretarderende sprøjtemiddel Limit 5C, som havde skabt misvækst i produktionen af pottenelliker hos en gartner. I sagen stadfæstede Højesteret frifindelsen af forhandleren, og som følge heraf blev også den adciterede importør og den af importøren adciterede engelske producent frifundet. Om sagsomkostningerne udtalte Højesteret:

"I tilfælde, hvor en sagsøgt frifindes efter at have adciteret en tredjemand med påstand om friholdelse, må udgangspunktet være, at sagsøgte selv må bære de sagsomkostninger, som han pålægges at betale til adciterede. Tilsvarende gælder i tilfælde, hvor en adciteret frifindes efter selv ved adcitation at have inddraget en yderligere part med påstand om friholdelse."

Højesteret fandt i sagen ikke grundlag for at fravige udgangspunktet om "egenbetaling".

Princippet om sagsøgte "egenbetaling" ved

adcitation er blevet fulgt op i landsretspraksis og i Højesterets dom i UfR 2008.1861, hvor en producent af drivhuse havde sagsøgt en jernvareproducent, som så havde adciteret Dansk Erhvervsgartnerforening. Jernvareproducenten blev frifundet og blev ikke tilkendt forhøjede sagsomkostninger som følge af adcitationen.

SAGER OM FAST EJENDOM

- Sagsomkostninger i sager om retten til en fast ejendom:

I sager om retten til en fast ejendom er sagsomkostninger hidtil blevet fastsat med udgangspunkt i ejendommens værdi. Dette kan ikke opretholdes efter retsafgifts- og sagsomkostningsreformerne med virkning fra henholdsvis 1. januar og 1. juli 2005. I dag beregnes retsafgiften af påstandens nettoværdi. Til illustration kan nævnes en aftale om køb af en fast ejendom til 1 mio. kroner, hvor sælgeren ikke vil vedstå købsaftalen. Hvis ejendommens værdi på tidspunktet for sagens anlæg kan anslås til 1,2 mio. kroner, vil der skulle betales retsafgift af en sagsværdi på 200.000 kroner, hvad enten køberen nedlægger påstand om tilskødning af ejendommen mod betaling af 1 mio. kroner eller om betaling af en erstatning på 200.000 kroner.

Konsekvenserne for sagsomkostninger illustreres på bedste vis af dommen i UfR 2008.1848 H, hvor Højesteret skulle tage stilling til størrelsen af sagsomkostningerne i en landsretssag om tilskødning af en ejendom mod betaling af 11,4 mio. kroner. Højesteret konstaterer indledningsvis, at retsafgift i overensstemmelse med retsafgiftsloven var beregnet ud fra en værdi på nul kroner, idet det var lagt til grund, at de ydelser, der var påstået udvekslet, havde samme værdi. Højesteret bemærker videre bl.a., at det i lovforarbejderne er forudsat, at der skal anvendes samme sagsværdi ved sagsomkostningsfast-

sættelsen som ved beregning af retsafgift.

På baggrund af en videre gennemgang af forarbejderne konkluderer Højesteret, at der i en sag som den forelagte med påstand om udveksling af ydelser af samme værdi – i kraft af en sådan sags karakter – ved sagsomkostningsfastsættelsen skal tages udgangspunkt i det opnåede resultat og den økonomiske betydning heraf samt advokatarbejdets omfang. Højesteret anfører herefter, at der derfor også skal tillægges værdien af den ejendom, der påstås tilskødet, "en vis betydning", idet denne værdi i almindelighed vil være af betydning for parternes interesse i sagen, advokatarbejdets omfang og det med sagsførelsen forbundne ansvar. Højesteret forhøjede herefter sagsomkostningerne fra knap 50.000 kroner til 125.000 kroner.

Selv om ejendommens værdi således fortsat skal tillægges en vis betydning ved sagsomkostningsfastsættelsen, vil disse sager givetvis ofte skulle vurderes "lavere" omkostningsmæssigt end hidtil.

KÆREFORBEHOLD

- Du skal ikke længere tage kæreforbehold:

Når parterne indgår forlig om sagens realitet, træffer retten en sædvanlig afgørelse om sagsomkostninger, medmindre parterne som led i forliget selv træffer bestemmelse herom. Mere end 50 års højesteretspraksis har krævet, at der i denne situation skulle være taget et udtrykkeligt kæreforbehold, for at kære kunne ske. Denne praksis er nu forladt i lyset af forarbejderne til sagsomkostningsreformen i 2005, jf. Højesterets kendelse i UfR 2008.926 H, som er nærmere gennemgået i *Advokaten* 4/2008 af juridisk konsulent Sussie Sandra Suhr.

EKSTRAORDINÆRT STORT SKATTEFRADrag I 2008

Hotel i Stoke med straksafskrivninger på driftsmidler og inventar

Stærk lejer med uopsigelig lejekontrakt frem til 2042

Garanteret minimumslejestigning på 2% p.a.

Højt skattefradrag og udsigt til lavere rente gør investeringen særdeles attraktiv lige nu.

Fakta om Habro:

Habro Gruppen er en af Danmarks førende udbydere og administratorer af engelske ejendomsprojekter. Siden etableringen i 1991 har Habro udviklet og formidlet investeringsprojekter for ca. 5 mia. kr. På vores kontorer i København og London er beskæftiget 25 medarbejdere.

Vi samarbejder med de bedste advokater, revisorer, mæglere og byggesagkyndige.

**Læs mere på www.habro.dk
eller ring +45 33 34 30 00**

MARKEDSSITUATIONEN GIVER INVESTOR STORE MULIGHEDER LIGE NU

**Foretag en langsigtet investering, hvor hele
finansieringen er på plads**

DANMARK HALTER EFTER EU-REGLER OM FAMILIESAMMENFØRING

De nye danske regler om familiesammenføring er på kollisionskurs med EU-retten.

ILØBET AF SOMMEREN har forholdet mellem danske regler og EU-regler om familiesammenføring givet anledning til heftig debat i Danmark.

Debatten har været en torn i øjet på regeringen, som har brugt mange kræfter på at gennemføre stramninger i den danske udlændingelov.

Regeringen og Dansk Folkeparti har i september indgået en aftale om håndtering af EU-retten om fri bevægelighed efter den meget omtalte Metock-dom. Den politiske aftale er udmøntet i en ny EU-opholdsbekendtgørelse og nye oplysninger på Udlændingemyndighedernes internetportal.

Desværre viser en gennemgang af bekendtgørelsen og oplysningerne på portalen, at de danske myndigheder fortsat ikke lever fuldt op til EU's regler og retspraksis om bl.a. tjenesteydelser, unionsborgerskab og administrative formkrav.

Efter EU-retten har unionsborgeren ret til at bosætte sig i et andet EU-land sammen med sin familie. Såfremt den pågældende er omfattet af EU-reglerne om familiesammenføring, er det disse regler, der skal lægges til grund, og enhver modstridende national regel eller praksis bør dermed vige. Udlændingelovens restriktive bestemmelser som f.eks. 24-års-reglen, krav om bankdepositum og tilknytningskrav bør derfor bortfalde.

EF-Domstolen har i øvrigt fastslået, at EU-retten kan påberåbes af unionsborgere i deres hjemland, såfremt de har udøvet deres ret til fri bevægelighed. I hvilke tilfælde og på hvilke vilkår kan en dansk statsborger påberåbe sig EU-reglerne om familiesammenføring i Danmark? Denne artikel forsøger at besvare de spørgsmål.

VIDTGÅENDE KRAV OM ARBEJDE

Såfremt en dansk statsborger har udøvet en erhvervsmæssig aktivitet i et andet EU-land, kan den pågældende støtte en ret til familiesammenføring ved sin hjemkomst til Danmark. Arbejdstagebegrebet fortolkes udvidende af EF-Domstolen og omfatter enhver unionsborger, der udøver reel og effektiv beskæftigelse med undtagelse af aktiviteter, der har rent marginal karakter.

Det er derfor ikke afgørende, om unionsborgeren arbejder på deltid, eller ikke kan forsørge sig selv gennem det udførte arbejde og i stedet understøttes af private eller offentlige midler.

Dog kan arbejdsforholdets varighed være et legitimt hensyn ved afgrænsning af arbejdstagebegrebet, men EF-Domstolen fastslog konkret i Ninni-Orasche-sagen, at en tidsbegrænset beskæftigelse på ti uger var tilstrækkelig.

Derudover er der på fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin ikke noget belæg for at udelukke en dansk statsborger, som arbejder i et andet EU-land, men som har bevaret sin bopæl i Danmark, fra adgangen til familiesammenføring efter EU-reglerne.

Det er ellers, hvad de nye oplysninger på portalen lægger op til. Grænssegængerarbejdtagere er nemlig også omfattet af reglerne om fri bevægelighed og udgør ikke et rent internt anliggende.

I relation til tjenesteyderne har EF-Domstolen bestemt i Carpenter-sagen, at unionsborgere, der leverer tjenesteydelser, kan påberåbe sig EU-reglerne om familiesammenføring i deres hjemland, selv om de ikke har forladt dette land.

Derfor synes Integrationsministeriets stramning af dets hidtidige forståelse af Carpenter-sagen at bygge på en for snæver fortolkning af dommens præmisser. Der kan nemlig ikke stilles krav om, at der både skal være tale om "dels levering af tjenesteydelser fra hjemlandet, dels om forretningsrejser til øvrige EU-lande, hvortil der leveres tjenesteydelser."

Efter EU-retten kræves der ikke rejseaktivitet, jf. Alpine Investments-sagen.

OMBUDSMANDENS KRITIK

Myndighederne i Danmark har ikke vejledt borgerne godt nok om mulighederne for at få familiesammenføring. Sådan lyder konklusionen på den redegørelse, som Folketingets Ombudsmand, Hans Gammeltoft-Hansen, for nyligt offentliggjorde.

Integrationsministeriet og Udlændingesservice har vejledt "i strid med god forvaltnings-skik", skriver Ombudsmanden i redegørelsen. Han har dog ikke fundet beviser for, at vildledningen foregik bevidst. Udlændingesservice har siden forsøgt at rette op på vejledningen af borgerne.

Ligeledes er det tvivlsomt, om ministeriet kan opstille et krav om, at tjenesteydelserne skal udgøre "en stor del af den pågældendes erhvervmæssige aktiviteter, dels i oprindelsesmedlemsstaten, dels i andre medlemsstater."

Tjenesteyderbegrebet bør ligesom arbejdstagerbegrebet fortolkes udvidende og bør derfor kun udelukke erhvervmæssig aktivitet af rent marginal karakter. Et krav til tjenesteydernes omfang bør således højst være, at disse ydelser skal have et ikke-marginalt omfang.

Efter præmisserne i Metock-dommen fra juli 2008 har familiemedlemmer til en unionsborger ret til at opholde sig sammen med unionsborgeren, uanset om den pågældende kommer direkte fra et tredjeland eller har opholdt sig ulovligt i et andet EU-land eller i ansøgerlandet.

Det eneste, der lovligt efter Metock-dommens afsigelse kan kræves dokumentation

for, er vedkommendes familietilknytning til unionsborgeren og fremvisning af gyldigt pas. Derfor er det krav, der følger af de nye oplysninger på internetportalen om, at en tjenesteyders ægtefælle er indrejst lovligt til Danmark, fremtidig i strid med Metock-dommen.

Til sidst er det vigtigt at understrege, at reel arbejdsløshed i en anden EU-stat bør være tilstrækkelig til, at en unionsborger ved hjemkomst til Danmark har ret til familiesammenføring efter EU-reglerne, da arbejdsløse borgere i henhold til Antonissen-dommen betragtes som arbejdstagere i hvert fald for så vidt angår retten til ophold.

TIVLSOM TOLKNING AF UNIONSBOGERSKABET

Siden indførelsen i Maastricht-traktaten af bestemmelserne om unionsborgerskabet har enhver unionsborger ret til at opholde sig på en anden medlemsstats område sammen med sine familiemedlemmer.

Dette princip gælder, uanset om unionsborgeren er erhvervsaktiv eller ej, selv om det i sidst nævnte tilfælde kan kræves, at unionsborgeren har penge nok til at forsørge sig selv og er dækket af en sygesikringsordning.

Princippet omfatter med andre ord pensionister, studerende og andre selvforsørgende personer. Opholdsdirektivet 2004/38 og EF-Domstolens praksis bekræfter den retstilstand. Derfor vil en dansk statsborger, der lovligt har opholdt sig i en anden EU-stat, være omfattet af EU-retten ved sin hjemkomst.

Retten til ophold som unionsborger må nemlig anses som lige så grundlæggende som retten til at udøve erhvervmæssig aktivitet i et andet EU-land. Modsat hvad der fremgår af ministeriernes notat fra august 2008 om Metock-dommen, er dette ikke en følge af sidstnævnte dom. Allerede i 2001 fastslog EF-Domstolen i Grzelczyksagen, at unionsborgerskabets formål er at skabe den

grundlæggende status for medlemsstaternes statsborgere, hvortil kommer, at Domstolen i Baumbast-sagen fra 2002 slog fast, at man kan nyde godt af den grundlæggende ret til ophold i en anden medlemsstat i sin egen- skab af unionsborger.

Siden Sing-dommen er det klart, at en unionsborger kan påberåbe sig EU-reglerne om familiesammenføring ved hjemkomsten, når den pågældende har udøvet sin ret til fri bevægelighed.

I denne dom stilledes der yderligere krav om, at unionsborgeren falder ind under en af de kategorier, der er omfattet af EU-retten, dvs. at den pågældende skal være erhvervs- aktiv i hjemlandet som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende.

Domstolens afgørelse i Eind-dommen fra 2007 har ændret denne retstilstand, idet EF-Domstolen gik flere skridt videre og fastslog, at hjemlandet er afskåret fra at stille nogen som helst krav til deres statsborgere ud over at de pågældende har udøvet deres ret til fri bevægelighed. Dommernes begrundelse er, at unionsborgeren ikke vil benytte sig af retten til fri bevægelighed som arbejdstager, hvis den pågældende ikke er sikret en ret til at vende hjem til fædrelandet. Denne be- grundelse vil i mine øjne også gælde, såfremt unionsborgeren ikke har opholdt sig i en anden medlemsstat for at udøve økonomisk aktivitet, men kun har bosat sig i denne stat i sin egenskab af unionsborger. Retten til fri bevægelighed som unionsborger er som

nævnt lige så grundlæggende som retten til at udøve erhvervsmæssig aktivitet.

De nye oplysninger synes på det punkt uforenelige med EU-reglernes formål. Der er ikke sikkert grundlag i EU-retten for kravet om, at en dansk statsborger, der har udøvet sin ret til fri bevægelighed som studerende eller selvforsørgende, ved hjemkomsten skal dokumentere at have tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv og sine familiemed- lemmer.

FOR SKRAPPE FORMKRAV

Det følger af EU-retten, at medlemsstaterne kun har et ganske snævert råderum til at kræve formel dokumentation fra unions- borgeren.

Danske formkrav skal efterleve opholdsdi- rektivet, som opregner de dokumenter, der skal fremlægges for at opnå registreringsbe- vis/opholdskort, og som Domstolen anså som udtømmende i Metock-sagen. Andre krav må altså ikke opstilles.

Med hensyn til EU-borgere i Danmark kan der ikke – udover fremvisning af pas eller ID – kræves anden form for bevis end en ansættelseskontrakt/bevis for selvstændig erhvervsvirksomhed eller dokumentation om selvforsørgelse, såfremt der søges om ret til ophold som unionsborger.

Det er derfor glædeligt, at der er sket en udvikling i den retning i det relevante an- søgningsskema.

Dog er det nye skema ikke problemfrit, da ansøgeren på tro og lov skal erklære at være reelt og faktisk etableret i Danmark. Skemaet indeholder for det første en noget påfaldende opfordring til, at en ansøger kan – men altså ikke skal – fremlægge dokumentation deraf i form af f.eks. leje, eller købekontrakt for bolig eller indmeldelse af barn i skole.

Det er her vigtigt at holde fast i, at der ef- ter EU-retten netop ikke kræves dokumenta- tion for sådanne forhold. Det forhold, at det

efter skemaet er op til ansøgeren at beslutte at vedlægge sådan ekstra dokumentation, kan i sig selv give anledning til forvirring hos den enkelte ansøger.

Man kan for det andet pege på, at det er tvivlsomt, om der i skemaet kan kræves oplysninger om bl.a. hvilken type bolig, den pågældende EU-borger råder over, og om tidsrummet for EU-borgerens ophold på bopælen i Danmark.

Med hensyn til familiemedlemmer til en dansk statsborger, der søger om familiesam- menføring efter EU-reglerne, kan det selvsagt kræves, at den danske statsborger godtgør at have gjort brug af retten til fri bevægelighed. Der kan dog sættes spørgsmålstejn ved, om der kan stilles andre og yderligere krav til den danske statsborger, særligt oplysning om boligtype i det andet EU-land. Endelig kan det nævnes, at det også er tvivlsomt om der efter EU-retten kan spørges til ansøgers familieforhold (søskende), uddannelse og beskæftigelse.

NYE REGLER BØR OVERVEJES

EU-opholdsbekendtgørelsen og de nye op- lysninger fra udlændingemyndighedernes portal bygger på en for snæver fortolkning af EU-reglerne og er på kollisionskurs med såvel EU-reglernes bogstav, ånd og formål, som EF-Domstolens nyeste retspraksis om unionsborgerskabet.

Særligt kan danske statsborgere, der enten leverer tjenesteydelser i et andet EU-land, eller har opholdt sig lovligt i en anden medlemsstat, uretmæssigt komme i klemme, hvis de danske regler og tilhørende vejledende oplysninger lægges til grund af myndighederne.

Af hensyn til borgerens retssikkerhed bør flere dele af EU-opholdsbekendtgørelsen og de nye oplysninger på portalen www.nyidanmark.dk tages op til fornyet overvejelse.

Den nye EU-opholdsbekendtgørelse, som skal bringe de danske udlændingeregler i overensstemmelse med EU-reglerne kan findes på Integrationsministeriets og Udlændingeforeservices fælles portal, www.nyidanmark.dk, som informerer om kravene.

Papirnusser eller webstrategi?

For at imødekomme kravene fra en hurtigt voksende web-generation af både forbrugere og virksomheder må advokatfirmaer udvikle og gøre deres services mere tilgængelige.

I takt med øget digitalisering, elektronisk tinglysning, online inkasso og konkurrenters indtrængen på juridiske områder er behovet for nytænkning og nye arbejdsprocesser essentielt.

Kontakt Second Opinion og hør hvordan vi omsætter tanke til handling for innovative advokatvirksomheder eller læs mere på www.2op.dk om de løsninger, som vi har udviklet til bl.a. SIRIUS Advokater, FOCUS ADVOKATER, Forum Advokater og andre virksomheder med fokus på interaktive og automatiserede serviceydelser.

Du kan samtidig få gennemgået vores øvrige løsninger – hør bl.a. mere om:

- Intranet og kundeekstranet
- Bestyrelsesfora m. digital signatur
- Videndeling og dokumenthåndtering
- Microsoft Live Meeting med sagsgennemgang
- Processtyring og elektronisk tinglysning
- Rådgivernetværk på www.2op.dk
- Online-inkasso og andre webservices
- Øget tilgængelighed og effektiv kommunikation

Microsoft
CERTIFIED
Partner

Information Worker Solution

capto
Brancheindsigt i system

Tilslut dig 2op Online Services
- fremtidens kommunikation og
videndeling samlet ét sted

Second opinion
2opsolutions.dk

CONNECTING KNOWLEDGE

EU ÅBNER FOR NY PATENTDOMSTOL

Danske virksomheder får bedre muligheder for effektivt at forsvare deres patenter. Men retssikkerheden kan blive krænket for små firmaer, som tvinges ud i juridiske slagsmål i andre lande.

Med et patent kan man opnå en eneret til ny teknologi inden for stort set alle teknologiske genrer, lige fra simple mekaniske komponenter såsom papirklips til komplicerede lægemidler.

En virksomhed med et rent nationalt, dansk marked vil typisk vælge alene at søge et dansk patent. Herved opnås en eneret i Danmark, men altså kun Danmark. Rækker virksomhedens marked ud over Danmark, må virksomheden parallelt søge patent i de øvrige områder, virksomheden anser for relevante.

Denne nationale segmentering går igen, når virksomheden skal håndhæve sine patentrettigheder. Her må virksomheden typisk anlægge parallelle krænkelssager i hvert af de lande, krænkelsen foregår.

For globale industrier, som eksempelvis lægemiddelindustrien, er det ikke usædvanligt, at den reelt samme krænkelssag føres ved et stort antal nationale domstole. Dette er i sagens natur voldsomt omkostningsfuldt for de involverede parter. Til trods for en vidtgående international harmonisering af de materielle regler om patenters beskyttelsesomfang ses det undertiden, at de nationale domstole når forskellige resultater.

Der er blandt aktører på patentområdet udbredt enighed om, at det eksisterende håndhævelsessystem ikke er ideelt. På EU-niveau har det i en længere årrække været overvejet at indføre et centraliseret håndhævelsessystem, hvor en specialdomstol træffer afgørelse med virkning for hele EU.

Det nuværende franske EU-formandskab søger i disse dage at opnå enighed om etableringen af en central EF patentdomstol. Den foreslåede domstolsordning omfatter en treinstans-struktur. Alle sager vil have almindelig appelmulighed til en central appelinstans. EF-Domstolen er tredje instans men kan ifølge forslaget kun behandle juridiske spørgsmål og altså ikke prøve de tidligere instansers bevisvurdering.

EF-patentdomstolssystemet vil omfatte centrale førsteinstans- og appelkamre. På medlemsstaternes anmodning kan der oprettes nationale førsteinstanskamre. Der er også mulighed for, at medlemsstater går sammen og anmoder om oprettelsen af fælles regionale førsteinstanskamre.

Advokatsamfundet følger forhandlingerne tæt og er sammen med bl.a. Dansk Industri, Danske Advokater, Patentagentforeningen og Foreningen Industriel Retsbeskyttelse i løbende dialog med Patent- og Varemærkestyrelsen, som forhandler på Danmarks vegne. Advokatsamfundet har under denne dialog fremhævet en række retssikkerhedsmæssige problemstillinger, som bør løses, før Danmark kan tiltræde patentdomstolsordningen. Det bemærkes i denne forbindelse, at etableringen af EF-patentdomstolen for Danmark vil kræve en suverænitetssafgivelse omfattet af Grundlovens § 20.

VALG AF KAMPLADS

Det eksisterende forslag giver patenthaveren mulighed for frit at vælge mellem at anlægge sagen i et af de lande, hvor krænkelsen sker, samt ved den potentielle krænkers hjemting.

Denne vidtgående adgang til forum shopping indebærer en risiko for, at patenthavere – ikke mindst i sager mod små og mellemstore virksomheder – ud fra taktiske årsager vælger at føre sagen ved en anden domstol end sagsøgtens hjemting, fordi den sagsøgtens forsvar herved besværliggøres på grund af geografisk distance, sproglige udfordringer og de deraf følgende økonomiske virkninger.

For en umiddelbar betragtning kan den foreslåede adgang til forum shopping synes tilforladelig, ja måske ligefrem at indebære en forbedring af den potentielle krænkers retsstilling. Nok kan den potentielle krænker blive tvunget ud i en krænkelssag ved et lokalt græsk kammer, med virkning for hele Europa, men dette er vel trods alt bedre og mindre byrdefuldt end en flerhed af nationale sager.

Denne analyse kan være rigtig i nogle sager, men bestemt ikke alle. Mange danske virksomheder fokuserer på få markeder, ofte Danmark og Danmarks umiddelbare naboer. Til eksempel har det i Danmark for tiden største patentrelaterede sagskompleks sit udspring i en patentkrænkende virksomhed, der i alt overvejende grad alene opererede på det danske marked.

Selv om en virksomhed overvejende opererer på få markeder, vil mange virksomheder formentlig være parate til at foretage enkeltstående salg uden for deres fokusområde, eksempelvis til Grækenland.

Der er intet nyt i, at hvis en patenthaver anser det givne produkt for patentkrænkende, vil han kunne anlægge en krænkelssag i alle de patentbeskyttede lande, hvor den potentielle krænker eksempelvis ved enkeltstående produktsalg har udnyttet patentet. Det nye er, at en sag i Grækenland ikke, som det er nu, alene vil have retskraft i Grækenland, men derimod vil få retskraft i hele EU, samt i de yderligere lande, som måtte vælge

PORSCHE

Panasonic®

WALT DISNEY
HOME VIDEO

at tilslutte sig EF-patentdomstolssystemet. Konsekvensen af et opgivet eller fejlslagent forsvar er således ikke alene et forbud på et eksotisk græsk marked, men også et forbud på ens hjemmemarked.

Hvis en lokalt fokuseret virksomhed i dag vælger at opgive at forsvare sig i udlandet, kan dette være forretningsmæssigt begrundet i, at størrelsen af det fremmede marked ikke står mål med procesomkostningerne. Opgivelsen af forsvar kan dog også være et udtryk for afmagt. Globale patenthavere råder over internationalt kompetente organisationer. Dette er langt fra hovedreglen for små og mellemstore virksomheder, som derfor

kan føle geografi og sprog som uoverstigelige barrierer for at kunne forsvare sig.

Kombinationen af adgangen til forum-shopping og cross-border effekt ændrer den eksisterende balance mellem rettighedshaverne og de potentielle krænker. Dette er på kant med det alment anerkendte menneskeretsprincip om, at parterne skal have equality of arms. Den foreslåede styrkelse af patenthaverens position kan også skade den eksisterende fine balance mellem det patentretlige monopol og den frie konkurrence.

Advokatsamfundet har over for Patent- og Varemærkestyrelsen anført, at en balanceret varetægelse af patenthavernes og de poten-

tielle krænkeres interesser bør føre til, at navnlig sager om foreløbigt forbud obligatorisk skal føres ved den potentielle krænkers hjemting. Denne ordning kendes allerede fra sager om EF-varemærker.

OPDELING AF SAGER

Der lægges i det eksisterende forslag endvidere op til, at sager om ugyldiggørelse af allerede udstedte patenter samt anerkendelsessager om ikke-krænkelse af patenter skal behandles ved førsteinstansens centrale kammer. En potentiel dansk sagsøgt, der proaktivt vil imødegå en krænkelsessag, vil således være henvist til at anlægge sag uden

PATENT- OG VAREMÆRKESTYRELSEN

GØR DIN KLIENTS IPR TIL KONTANTER PÅ IP MARKETPLACE

I dag er IPR ofte virksomhedernes største aktiv. Derfor har Patent- og Varemærkestyrelsen udviklet en brugervenlig online markedsplads, hvor du gratis kan sætte immaterielle rettigheder til salg.

Besøg www.ip-marketplace.dk og se hvor let der kan handles med patenter, brugsmønstre, varemærker og design.

Patent- og
Varemærkestyrelsen

Helgeshøj Allé 81
DK - 2630 Taastrup

Tlf. : 43 50 80 00
Fax : 43 50 80 01

pvs@dkpto.dk
www.dkpto.dk

GØR IDEER TIL AKTIVER®

for Danmarks grænser. Sagsførelsen ved det centrale kammer vil foregå på det sprog, som patentet administrativt blev behandlet på. Behandlingssprogene for europæiske patenter er engelsk, tysk og fransk, og det må forventes, at der typisk vil blive anvendt advokater med det relevante behandlings-sprog som modersmål.

Alle andre sager, herunder navnlig krænkelsessager, kan som tidligere beskrevet anlægges ved et lokalt eller regionalt førstestans-kammer. Hvis den sagsøgte forsvarer sig med, at patentet er ugyldigt – eksempelvis fordi det omfatter en på ansøgningstidspunktet allerede kendt teknik – kan det lokale/regionale kammer vælge at vurdere dette ugyldighedsspørgsmål samtidig med krænkelsesspørgsmålet. Det lokale/regionale kammer kan dog også vælge at henvise ugyldighedsspørgsmålet til selvstændig behandling ved det centrale førstestans-kammer.

I de fleste danske krænkelsessager forsvaret den sagsøgte sig med en påstand om, at patentet er ugyldigt. Rettens vurdering af ugyldighedspåstanden er i praksis tæt knyttet til vurderingen af krænkelsesspørgsmålet. En af årsagerne hertil er, at det ved vurderingen af ugyldighedspåstanden bliver klart, hvor banebrydende opfindelsen reelt er. I det ene ekstrem er opfindelsen så trivial, at patentet ugyldiggøres. I det andet ekstrem findes pioneropfindelser, som eksempelvis glødepæren. Pioneropfindelser har et bredt beskyttelsesomfang. Det konkrete patents beskyttelsesomfang afhænger bl.a. af, hvor opfindelsen befinder sig mellem disse to ekstremer.

Hvis en henskydning af gyldighedsspørgsmålet til det centrale kammer medfører, at det lokale/regionale kammer ikke får indblik i den patenterede opfindelses innovative niveau, vil krænkelsesbedømmelsens kvalitet kunne lide alvorlig skade. Hvis denne risiko skal undgås, er det nødvendigt, at det regio-

nale/lokale kammer i betydeligt omfang skal ind i de samme vurderinger, som foretages af det centrale kammer.

Det må forventes at indebære unødvendigt høje sagsomkostninger, hvis det lokale/regionale kammer uden at gå på kompromis med kvaliteten udnytter muligheden for at opdele en sag. En fordobling af sagsomkostningerne kan ikke afvises, navnlig ikke i situationer hvor parterne søger at optimere deres position ved at anvende to hold advokater, der hver især har det lokale, henholdsvis centrale processprog som eget modersmål.

Advokatsamfundet har peget på risikoen for, at potentielle krænkere, navnlig små og mellemstore virksomheder, af praktiske og økonomiske årsager vil føle sig nægtet access to justice og vil opgive at forsvare sig med en påstand om ugyldighed, hvis dette afstedkommer en opsplætning af sagen. Dette er ikke alene et retssikkerhedsmæssigt problem, men også et samfundsøkonomisk problem, fordi de løbende patentsager dermed i mindre omfang vil føre til ugyldiggørelse af patenter, der ikke burde have været udstedt. Bevarelsen af sådanne patenter svækker unødigt konkurrencen og skader derfor samfundsøkonomien.

Advokatsamfundet vil fortsætte den tætte dialog med Patent- og Varemærkestyrelsen. Samtidig har Advokatsamfundet etableret kontakt til bl.a. CCBE, som i et position paper, der er sendt til Ministerrådet, har tiltrådt de netop refererede synspunkter.

Jakob Krag Nielsen repræsenterer som medlem af Advokatrådets ekspertpanel om immaterialret Advokatrådet i arbejdet med den europæiske patentdomstol.

Vil Obama lukke Guantanamo?

Ét af de mest omstridte amerikanske initiativer på retsområdet, den særlige behandling af krigsfanger på Guantanamo-basen på Cuba, kan være på vej til at finde sin afslutning eller i hvert fald blive ændret markant.

Ifølge Associated Press har den nyvalgte præsident Barack Obama sat sine juridiske rådgivere under ledelse af professor Laurence Tribe, Harvard University, til at se på problemet.

Ifølge professor Tribe vil arbejdsgruppen foreslå en særlig domstol til at håndtere de klassificerede oplysninger, som indgår i sagerne mod de mistænkte personer. I dag er problemet, at Guantanamo-fangerne holdes indespærret uden at være blevet stillet for en dommer. Kun en lille del af de ca. 250 fanger på basen vil komme for denne særlige domstol. Resten kan enten løslades eller få prøvet deres sag i det almindelige retssystem, mener Tribe.

Takster for retsmægling

Advokater, der virker som retsmæglere, vil som udgangspunkt få tildelt et salær på 7.000 kroner. Det fremgår af de vejledende takster for retsmæglere, som er udarbejdet af præsidenterne for de to landsretter. En gennemsnitlig retsmægling er vurderet til 4,4 timer. Bruger advokaten mere tid på sagen, kræves der en særlig begrundelse, og retten vil herefter kunne honorere tidsforbruget med 1.450 kroner pr. time. Hele vejledningen om takster for retsmægling kan findes på Domstolsstyrelsens hjemmeside, www.domstol.dk < Vestre Landsret < nyheder < ovrigt nyheder.

EU SER SIG VARM PÅ ELEKTRONISKE DATA

SIDEN SLUTNINGEN AF 1990'erne har EU udarbejdet og vedtaget nogle arbejdsprogrammer, hvori fokus og indhold for EU-lovgivers arbejde fastlægges for en fem-årig periode. Programmerne er begrænset til at angå den del af EU-samarbejdet, som kaldes for "retlige og indre anliggender". Det drejer sig bl.a. om emner vedrørende asyl og indvandring, civilret og familieret samt politianliggender og strafferet. Fælles for emnerne er, at de er udsprunget af samarbejdet inden for EU's tredje søjle.

Det første program blev vedtaget af stats- og regeringscheferne forsamlet i Det Europæiske Råd i den finske by Tampere i 1999. Det blev derfor kaldt for Tampere-programmet. Der var tale om et meget ambitiøst program, som satte et hæsblæsende tempo for EU's lovgivningsarbejde inden for retlige og indre anliggender. En række af de forudsete tiltag blev dog ikke realiseret inden for programmets løbetid, men summa summarum har programmet alligevel affødt en meget lang række retsakter.

Det andet program, som løber pt., blev undertegnet i Haag i 2004, deraf navnet Haagprogrammet. Det er knap så ambitiøst som Tampereprogrammet, men lægger dog også op til vedtagelse af ganske mange EU-retsakter inden for retlige og indre anliggender.

Arbejdsprogrammerne må anses for meget betydningsfulde, fordi de fastlægger EU-lovgivers arbejdsopgaver og dermed EU-samarbejdets indhold og retning for en fem-årig periode. Der er derfor knyttet stor interesse til Haagprogrammets efterfølger, som skal være færdigt i 2009 og afløse Haagprogram-

Arbejdsgrupper overvejer for tiden, hvordan EU's politik på retsområdet skal udvikle sig i de kommende år. Den stigende mængde digitale spor og oplysninger om borgerne giver mulighed for terrorbekæmpelse.

met i 2010. Arbejdet med at udforme det nye program er i fuld gang.

LUKKET TILBLIVELSESPROCES

Der er nedsat to såkaldte "future groups", som er kommet med oplæg til, hvad der er relevante og vigtige emner for et kommende program. Den ene gruppe har set på indre anliggender, mens den anden har taget sig af det retlige område. Rapporterne fra de to grupper skal give inspiration til Kommissionen, når den skal komme med oplægget til forhandlingerne om programmet.

De to future groups består af repræsentanter fra regeringerne i de seks lande, som i løbet af 2007, 2008 og 2009 skal have formandskabet i EU. Desuden har en repræsentant for den efterfølgende formandstrio og

en repræsentant fra common-law landene i EU (Irland og Storbritannien) været inviteret til at deltage i drøftelserne. Alt i alt har således repræsentanter fra otte EU-lande deltaget i disse future groups, og det er vel at mærke regeringsrepræsentanter.

Der er selvfølgelig intet i vejen for, at der medtages andet i programmet end det, som foreslås af de to grupper. Det er formentlig endog sandsynligt, at det vil ske. Desuden er der jo tale om et arbejdsprogram, som skal forhandles mellem medlemslandene, og som landene i sidste ende skal vedtage i fællesskab. Endvidere sætter EU-traktaten overordnet set rammerne for, hvad arbejdsprogrammet skal indeholde.

Alligevel er det klart, at rapporterne fra de to grupper formentlig er af stor betydning for, hvordan det endelige program kommer til at se ud. Rapporterne er jo i vid udstrækning udtryk for, hvad de nuværende og kommende EU-formandskabers regeringer anser for vigtige politiske emner. Kommissionens oplæg til forhandling af arbejdsprogrammet vil derfor uden tvivl tage udgangspunkt i en stor del af det, som rapporterne omhandler. Og i sidste ende vil arbejdsprogrammet ganske sikkert være præget af rapporternes indhold. Set i det lys ville en bredere og mere demokratisk forankring af rapporterne være berettiget – selvom inddragelse af flere meninger og hensyn i en sådan proces naturligvis også har sine negative sider.

DIGITAL TSUNAMI

Den ene af de to future groups, gruppen om indre anliggender, fokuserer i sin rapport især på den voldsomme øgning i elektro-

niske data, som EU-landene vil opleve i de kommende år. Gruppen taler om en “digital tsunami” eller en “data-tsunami”, og den vurderer mulighederne således:

“Every object the individual uses, every transaction they make and almost everywhere they go will create a detailed digital record. This will generate a wealth of information for public security organisations, and create huge opportunities for more effective and productive public security efforts.”

En betragtelig del af gruppens rapport består i overvejelser om mulighederne for at udnytte disse digitale spor. Bl.a. anbefaler gruppen, at EU-landene investerer i udviklingen af nye teknikker, som gør det lettere at bruge de mange informationer. Gruppen anbefaler også, at der skabes bedre mulighed for at samarbejde om informationsindsamling og -udveksling mellem landene.

Betænkelige sider ved denne udvikling i form af øget overvågning og problemer med databeskyttelse omtales i rapporten, men kun ganske kort. Gruppen har i udpræget grad fokuseret på sikkerhedsmæssige aspekter, og den ser den digitale tsunami som en mulighed for bedre at kunne bekæmpe ter-

rorisme og organiseret kriminalitet. Det er vigtigt i en EU-sammenhæng, fordi EU ifølge traktaten skal udvikle sig til et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, og udnyttelse af de mange elektroniske spor, som EU-borgerne efterlader sig, kan bruges som led i realiseringen af den sikkerhedsmæssige side af visionen.

RETLIGE ANLIGGENDER

Den anden af de to “future groups” vedrører retlige anliggender. Gruppens rapport består af to dele. I den første del behandles en række generelle spørgsmål, som gruppen anser for vigtige ved videreudvikling af området for retlige anliggender. Det drejer sig bl.a. om EU-lovgivers fremtidige arbejds-metoder, om kvaliteten af EU-lovgivningen og den nationale implementering. Gruppen bemærker bl.a., at EU bør “undgå overdreven lovgivning” og tilstræbe et klart sprog, der er forståeligt for borgerne.

I den anden del af rapporten peges på fem indsatsområder, som efter gruppens opfattelse bør prioriteres i det fremtidige arbejde. Groft forenklet kan de opdeles i to kategorier: Den ene vedrører forslag til, hvordan

bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og terrorisme kan styrkes. Her indebærer forslagene især styrkelse af samarbejdet mellem EU-landenes politi- og anklagemyndigheder, bl.a. via Europol og Eurojust. Forslagene indebærer også forstærket samarbejde med lande og organisationer uden for EU.

STYRKELSE AF BORGERNES RETTIGHEDER

Den anden kategori af forslag angår spørgsmålet om, hvordan borgernes rettigheder og retsstilling kan styrkes.

Det gælder f.eks. inden for straffeprocessen, hvor gruppen både ser på ofrenes rettigheder og de sigtedes eller tiltaltes rettigheder. Gruppen bemærker i rapporten, at arbejdet med at udvikle politisamarbejdet i EU går hurtigt, mens forbedring af borgernes rettigheder går langsomt. Gruppen tilføjer: “Hvad nytter det, at borgerne kan rejse over grænserne, hvis de under en efterforskning ikke engang kan få hurtig information om en forsvarer, der taler deres sprog?”

Gruppen er også inde på det problem, som arrestordren og flere andre EU-instrumenter om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på tværs af grænser rejser. Det grundlæg-

gende princip om, at udlevering af egne borgere kun sker i tilfælde, hvor den formodede forbrydelse er strafbar i både hjemlandet og det fremmede land (kravet om dobbelt strafbarhed) fraviges i arrestordren for så vidt angår en lang liste af forbrydelser. Problemet er imidlertid, at denne liste over forbrydelser kan fortolkes på flere måder. Det finder gruppen "overraskende", især fordi det vedrører et område, som efter gruppens opfattelse involverer den alvorligste indblanding i borgernes rettigheder, nemlig berøvelse af den enkeltes frihed. Gruppen anser det for "nødvendigt, at alle borgere på forhånd ved, hvilke strafbare handlinger, kan medføre udlevering."

Udmeldingen er ikke helt uinteressant og måske sågar lidt overraskende. Advokatrådet har ganske flittigt i en lang række høringsvar vedrørende forslag til nye EU-retsakter påpeget netop dette problem. Men betænkkelighederne synes kun i ringe omfang at have

fundet genklang. Problemerne med uklarheder i listen over forbrydelser er tværtimod blevet nedtonet fra flere hold. Her er imidlertid et håndgribeligt bevis på, at – i hvert fald visse – EU-lande på regeringsplan anser uklarhederne for et problem. Måske kan det få betydning for det kommende fem-årige arbejdsprogram og afhjælpe noget af den retsikkerhed, som EU-reglerne i øjeblikket indebærer.

ET FAMILIEVENLIGT EUROPA

Gruppen har flere andre forslag til styrkelse af borgernes retsstilling, bl.a. forbedring af mulighederne for at gøre retskrav gældende på tværs af grænserne, herunder en ensartet europæisk arveattest. Under overskriften "Et familievenligt Europa" gør gruppen sig til fortaler for en hurtigere anerkendelse af ægteskaber og andre former for civilstatus på tværs af grænser.

Gruppen anbefaler også bedre grænseoverskridende domstolsadgang via it-baseret gennemførelse af EU's betalingspåkravsprocedure og småkravsprocedure. Endvidere foreslår gruppen, at de gældende lovvalgsregler bør underkastes en vurdering, fordi de forskellige principper for lovvalg i medlemslandene kan føre til resultater, som forhindrer et vel fungerende indre marked.

Mens den ene af de to "future groups" således har haft fokus på myndighedernes øgede muligheder for kontrol med EU-borgerne via udnyttelse af "den digitale tsunami", synes den anden gruppe at have fokuseret på forbedring og beskyttelse af borgernes rettigheder. Det bliver spændende at se, hvor vægten mellem disse delvis modstridende hensyn kommer til at ligge i det endelige program.

Ole Winter-Nielsens Mindefond

Har du behov for en økonomisk håndsækning til start af egen advokatvirksomhed?

Ole Winther-Nielsens Mindefonds formål er at støtte velkvalificerede juridiske kandidater, der efter legatbestyrelsens skøn har behov for økonomisk støtte til etablering af advokatvirksomhed.

Bestyrelsen opfordrer advokater, der er ved eller påtænker at starte egen advokatvirksomhed, og som i denne forbindelse har behov for en økonomisk håndsækning, til at indsende en legatansøgning til fondsbestyrelsen. Vi forventer, at ansøgere som minimum vedlægger oplysninger om forretningsgrundlag og budget, herunder oplysninger om kapitalbehov.

Ansøgningerne vil naturligvis blive behandlet fortroligt.

Det er bestyrelsens hensigt primo 2009, at udbetale et antal legatportioner på typisk 30.000-50.000 kr.

Ansøgninger sendes til:

Ole Winther-Nielsens Mindefond,
c/o advokat Gert Hallig
Vesterbrogade 12, 2. sal
1620 København V
email: advokat@hallig.dk

Ansøgningsfristen er den 5. januar 2009

LEGATET TIL BORGERNES BESKYTTELSE

Personer, der efter legatbestyrelsens skøn har været udsat for overgreb fra offentlige myndigheder eller institutioner kan søge om økonomisk støtte til berettiget varetagelse af legatsøgerens interesser.

Der stilles krav om en skriftlig begrundet ansøgning med:

1. udførlig beskrivelse af pågældende overgreb og eventuelle tab som følge heraf,
2. oplysning om hvem der på vegne af ansøger påtager sig at bistå med klage eller sagsanlæg,
3. dokumentation for ansøgers manglende økonomiske formåen til selv at bekoste sagkyndig hjælp til forfølgelse af krænkelsen.

Ansøgning sendes til advokat Olaf Hedegaard, Købmagergade 3, 1150 København K

CABINET BRAHIN KLINKER

Max Ulrich Klinker

Advokat au Barreau de Nice et Barreau du Danemark

Nicolas Brahin

Avocat au Barreau de Nice

455, Promenade des Anglais · Imm. "Air France"

06299 Nice Cedex 3 · France

Téléphone +33 (0) 4 93 83 08 76

Télécopie (fax) +33 (0) 4 93 18 14 37

www.brahin-klinker.com

SOCIÉTÉ D'EXERCICE LIBÉRAL A RESPONSABILITÉ LIMITÉE
"BRAHIN KLINKER AVOCATS ASSOCIÉS"
RCS de NICE NO 487 614 174

Kst. landsdommerstillinger

En stilling som **kst. landsdommer i Vestre Landsret** er ledig. Stillingen kan besættes fra den 15. maj 2009. Stillingen kan også søges af udnævnte dommere.

Advokatkonstitutioner (genopslag)

To stillinger som **kst. landsdommer i Vestre Landsret (advokatkonstitutioner)** er ledige til besættelse i 2009.

Du kan læse hele stillingsopslaget, herunder de formelle krav og proceduren for ansættelse på www.domstol.dk

Dommerudnævnelsesrådet afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af dommerstillinger. Yderligere oplysninger om rådet og dets arbejde findes på www.domstol.dk/ dommerudnaevnelsesraadet.

www.domstol.dk

SØBORG MØBLER

MAHOJNI
KINASTOL
TIL SPECIALPRIS

Kinastol
Design:
Hans Wegner

Æg
Design:
Arne Jacobsen

Eksklusive kontor- og konferencemøbler
Design: Christian Hvidt

PK 22
Design: Poul Kjærholm

DESIGNMØBLER TIL OMGÅENDE LEVERING.

A/S Søborg Møbellfabrik, Gladsaxevej 400, 2860 Søborg
Telefon 39 69 42 22, www.soborg-moebler.dk
Åbningstider: mandag-torsdag 8.30-16.30, fredag 8.30-15

Når retorik (måske) vinder retssager

Et banebrydende bidrag til større forståelse for retorikkens berettigelse som en faglig disciplin på linje med den juridiske metodelære og kendskabet til retskilderne.

Retsretorik af Maria Louise Staffe, Thomson Reuters, 2008. 343 sider, Pris: 596,-.

SOM EN FLUE PÅ væggen har Maria Louise Staffe overværet en række retssager. Med afsæt heri holder hun spejlet op og demonstrerer, hvilken betydning retorikken har for det, hun kalder "det symmetriske styrkeforhold" i retssalen. En indsigtfuld bog med mange pointer, som vi advokater absolut kan tage til os i vores daglige arbejde med rets- og voldgiftssager eller for den sags skyld i alle de situationer, hvor vi ønsker gehør for vore synspunkter.

Med en forskers grundighed har Maria Louise Staffe sat den procederende advokats arbejde ved domstolene under mikroskop og dybdeborende analyse.

I sit retsretoriske laboratorium påviser hun værdien af at kunne beherske retorik som en faglig disciplin i den juridiske kontekst. En disciplin, som har betydning, ikke kun for procederende advokater, men for alle jurister, der arbejder med at skulle overbevise andre om deres udlægning af regler og fakta, hvad enten det er i skrift eller tale.

Bogen udgør som den første på sit felt herhjemme et banebrydende bidrag til en fodslæbende, men dog spirende, erkendelse af retsretorikkens gyldighed og

betydning på linje med de øvrige fag på det juridiske studium og i advokatuddannelsen.

RETORIK OG JURA

Maria Louise Staffe konkluderer selv, at "ikke al jura er retorisk. Men retorik er uadskilleligt involveret i den juridiske argumentations kerne".

Eller som hun udtrykker det:

"Retorik er som tyngdekraften. Man kan arbejde med den eller imod den, men den vil altid være til stede, da det er den måde vi kommunikerer på."

Der eksisterer med forfatterens ord ikke en "ren retspleje"; og de retoriske processer er ifølge forfatteren en integreret del af, hvad der foregår, og skal foregå, i en retssal. En sandhed, som ikke kan tilbagevises.

Budskaberne er klart og godt underbygget i både teori og praktiske eksempler. Når man har læst bogen, er man overbevist om retorikkens ligeværdige gyldighed i hvert fald for advokatuddannelsen. Med den underliggende erkendelse af retorikkens tilstedeværelse og betydning redegør Maria Louise Staffe med videnskabelig grundighed for de retoriske virkemidler og teknikker. Og hun

underbygger betydningen heraf ved skarpe analyser af konkrete retssager, som er observeret og dokumenteres indgående. Genfortællingen af advokaternes procedurer er til tider tung kost; men forfatterens løbende analyser og betragtninger i den retoriske kontekst hjælper på fordøjelsen.

KAN RETORIK VINDE SAGER?

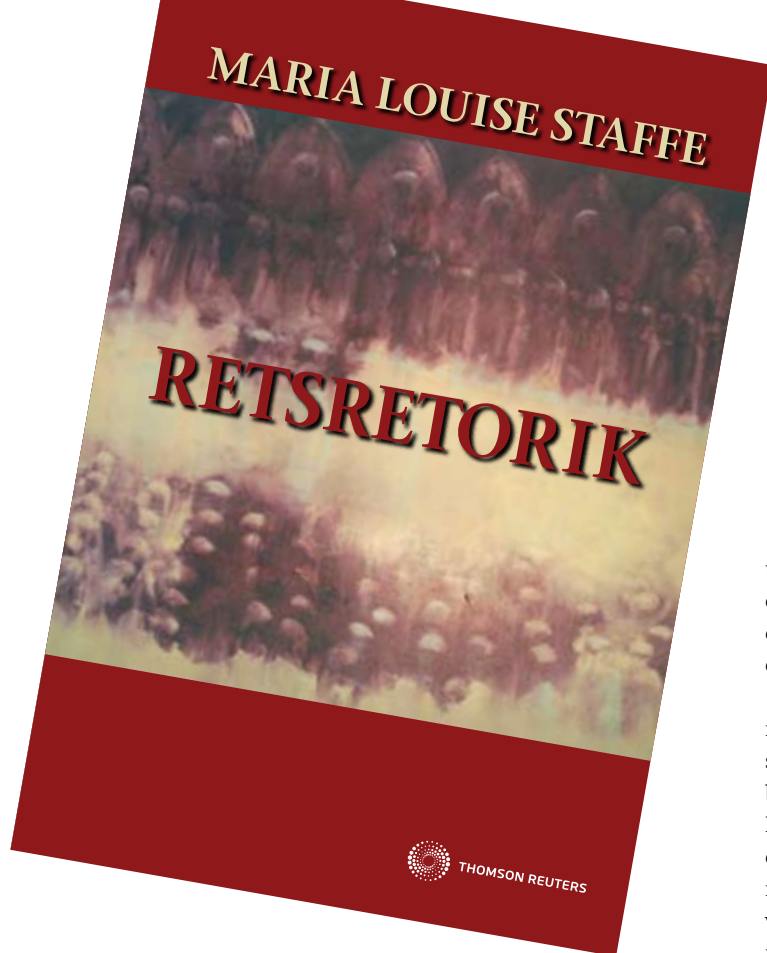
Med udgangspunkt i de konkrete retssager, viser Maria Louise Staffe bl.a., hvordan begreberne Logos (det logiske ræsonnement), Etos (troværdighed), og Patos (den spontane følelse/retsfølelse) anvendes i den praktiske argumentation, og hvordan den såkaldte "vaccinationsteknik" med fordel kan bringes på banen, ved at imødegå forventelige argumenter.

F.eks. analyseres en sag om, hvor vidt et konkursbo skal betale erstatning, fordi der uberettiget har været udøvet tilbagehold i aktier, som under tilbageholdelsen er faldet i værdi.

Forfatterne viser i sin analyse af proceduren for det sagsøgte konkursbo, hvorledes advokaten formår at beklukke sagsøgers såkaldte "etos" ved at fremhæve, at han trods en vedholdende interesse for aktierne på intet

AF KURT BARDELEBEN, ADVOKAT, KAMMERADVOKATEN/ADVOKATFIRMAET POUL SCHMITH

tidspunkt bad om at få dem realiseret. Tydeligvis en argumentation, der ikke udspringer af retsregler, men er en del af en bevidst og klog strategi, hvor den ene part søger at svække den anden parts troværdighed for at slippe så billigt som muligt, selv om en uret er begået.

Forfatteren har også en meget overbevisende introduktion til den såkaldte "Toulmins argumentationsmodel", som jeg har forstået handler om at blive ved med at stille hvorfor-spørgsmål, indtil man når klippefjeldet; lidt på samme måde som når man fortæller et barn, at ovnen er varm, og barnet spørger, hvorfor ovnen er varm. Og man svarer, at det er, fordi gassen er tændt, hvilket afføder spørgsmålet: Hvorfor er der gas? Og man

svarer, at det er fordi, DONG bestemmer her i kvarteret, hvilket fører til spørgsmålet: Hvem er ham DONG?

Unægtelig en teknik, der kan føre vidt omkring!

Med afsæt i et konkret proces-spil gennemført ved Københavns Universitet i 2005/2006 beskriver forfatteren, hvorledes modellen gav de studerende indsigt i styrker og svagheder ved egen og modpartens argumentation; og det gav selvfølgelig de studerende i processpillet selvtilid, fordi de fik ejerskab til deres argumentation.

Modellen underbygges yderligere ved et eksempel fra en sag ved Sø & Handelsretten, hvor Maria Louise Staffe påviser, at sagsøgers advokat kunne have nydt godt af en mere systematisk

undersøgelse af sagens aspekter og værdifundament ved anvendelse af Toulmins argumentationsmodel.

Flere steder viser Maria Louise Staffe selv vejen ved at illustrere, hvorledes en mere overbevisende argumentation kunne have været skruet sammen; og i en konkret sag fremhæver hun meget pædagogisk, hvad der var godt og dårligt i advokatens procedure.

I bogens slutning vurderes advokaternes retoriske styrke-

forhold i de ti konkrete sager, der har været observeret og analyseret. Det er et interessant spejl, der bliver holdt op, men jeg savner at få påvist, at hensigtsmæssig eller mindre hensigtsmæssig anvendelse af de retoriske virkemidler i sidste ende har haft betydning for udfaldet af en sag.

Bogen kan anbefales til alle, som gerne vil have de retoriske begreber og virkemidler på plads.

Temakurser ApS

Viden gi'r overskud...

- **Tvangsakkorder og frivillige akkorder**
- **Virksomhedspant og fordringspant**
- **Eftergivelse af gæld til det offentlige for fysiske personer.**

Fælles for de 3 kurser er:

Undervisningen er tilrettelagt og gennemføres af SKATs egne jurister og interne undervisere, der har et indgående up-to-date kendskab til SKATs sagsbehandling og afgørelser.

www.temakurser.dk

Temakurser ApS

Slotsmarken 18 · 2970 Hørsholm
Tlf. 5337 2662 · info@temakurser.dk

Nye bøger

Digital tinglysning i praksis

af Anja Olsen

Regeringen vedtog i juni 2006 loven om digital tinglysning. Det betød et stort skridt fremad for digital forvaltning i Danmark. Bogen giver et overblik – både juridisk og praktisk – over den nye digitale tinglysningsordning. Bogen beskriver blandt andet, hvordan man får adgang til digitale oplysninger om fast ejendom, hvordan man anmelder digitale dokumenter om ejerforhold, pant mv., og de juridiske forudsætninger for at indføre og anvende det nye system.

Pris: 496,00 kr. ekskl. moms
Sprog: Dansk
Antal sider: 336
Udgave: 1.
Forlag: Thomson Reuters

Skilsmisseret – de økonomiske forhold

af Linda Nielsen

Pris: 496,00 kr. ekskl. moms
Sprog: Dansk
Antal sider: 352
Udgave: 1.
Forlag: Thomson Reuters

Bogen beskæftiger sig med de økonomiske forhold i forbindelse med skilsmisse, herunder internationale skilsmissesager. Bogen er skrevet til brug for overbygningsfaget Skilsmisseret på jurastudiet.

Miljøretlige emner – Festskrift til Ellen Margrethe Basse

af Helle Tegner Anker (red.) og
Birgitte Egelund Olsen (red.) m.fl.

Pris: 500,00 kr. inkl. moms
Sprog: Dansk
Antal sider: 512
Udgave: 1.
Forlag: Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Denne bog er et festskrift til Ellen Margrethe Basse, der har været med til at forme og udvikle den miljøretlige disciplin gennem et omfattende forfatterskab. 26 forfattere fra ind- og udland skriver om den betydelige spændvidde i miljøretten – fra samspillet mellem bl.a. ret, natur og etik, over relationerne mellem international, EU og national regulering, til den konkrete lovgivning og retsanvendelse.

Aktie- og Anpartsselskabsret

af Paul Krüger Andersen

Pris: 970,00 kr. inkl. moms Sprog: Dansk Antal sider: 627 Udgave: 10. Forlag: Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Aktuel dansk forvaltningsret – karakteristiske træk og udviklingstendenser

af Karsten Revsbech

Pris: 225,00 kr. inkl. moms Sprog: Dansk Antal sider: 120 Udgave: 1. Forlag: Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Europa i forandring

af Morten Kelstrup, Dorte Sindbjerg Martinsen og Marlene Wind

Pris: 398,00 kr. inkl. moms Sprog: Dansk Antal sider: 472 Udgave: 1. Forlag: Hans Reitzels Forlag

EU's pengeinstitutlovgivning – indsatsområder, reguleringsmetoder og lovgivningsprocedure

af Mette Winther Løfqvist

Pris: 500,00 kr. inkl. moms Sprog: Dansk Antal sider: 448 Udgave: 1. Forlag: Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Frihet, likhet og fellesskap					af Tarjel Bekkedal
Pris: 698,00 NKR	Sprog: Norsk	Antal sider: 515	Udgave: 1.	Forlag: Fagbokforlaget	
Grundlæggende aftaleret – Aftaleretten I					af Mads Bryde Andersen
Pris: 525,00 kr. inkl. moms	Sprog: Dansk	Antal sider: 541	Udgave: 3.	Forlag: Gjellerup	
Introduktion til Søretten					af Thor Falkanger, Hans Jacob Bull og Lars Rosenberg Overby
Pris: 696,00 kr. ekskl. moms	Sprog: dansk	Antal sider: 517	Udgave: 3.	Forlag: Thomson Reuters	
Ledelse efter kommunalreformen – sådan tackles de nye udfordringer					af Jacob Torfing (red.), Peter Bogason, Kirsten Bregm, Anders Esmark, Carsten Greve, Karina Sehested, Eva Sørensen og Peter Triantafillou
Pris: 345,00 kr. inkl. moms	Sprog: Dansk	Antal sider: 207	Udgave: 1.	Forlag: Handelshøjskolens Forlag	
Legal Research Methods in the U.S. & Europe					af J. Paul Lomio og Henrik Spang-Hanssen
Pris: 375,00 kr. inkl. moms	Sprog: Engelsk	Antal sider: 461	Udgave: 2.	Forlag: Jurist- og Økonomforb. Forlag	
Lov om behandling af personoplysningen					af Kristian Korfits Nielsen og Henrik Waaben
Pris: 1.385,00 kr. inkl. moms	Sprog: Dansk	Antal sider: 616	Udgave: 2.	Forlag: Jurist- og Økonomforb. Forlag	
Lærebog i obligationsret II					af Bo von Eyben, Peter Mortensen og Ivan Sørensen
Pris: 396,00 kr. ekskl. moms	Sprog: Dansk	Antal sider: 296	Udgave: 3.	Forlag: Thomson Reuters	
Markedsret Del 3 – Immaterialret					af Palle Bo Madsen
Pris: 685,00 kr. inkl. moms	Sprog: Dansk	Antal sider: 356	Udgave: 5.	Forlag: Jurist- og Økonomforb. Forlag	
Praktisk guide til revisionsudvalg					af Teddy Wivel
Pris: 296,00 kr.	Sprog: Dansk	Antal sider: 126	Udgave: 1.	Forlag: Thomson Reuters	
Sikkerhed i fordringer					af Nis Jul Clausen og Camilla Hørby Jensen
Pris: 348,00 ekskl. moms	Sprog: Dansk	Antal sider: 195	Udgave: 5.	Forlag: Thomson Reuters	

ADVOKATEN 2009

Medlemsbladet Advokaten udkommer i 2009 på følgende datoer: 2. – 3. februar, 16. – 17. marts, 20. – 21. april, 25. – 26. maj, 22. – 23. juni, 24. – 25. august, 21. – 22. september, 19. – 20. oktober, 16. – 17. november og 14. – 15. december.

Bladet distribueres også i 2009 af Bladkompagniet. Der står fortsat ikke navn bag på bladet, og de advokatvirksomheder, som modtager flere blade, skal selv fordele dem til advokaterne. Hvis der er problemer med leveringen, kan man henvende sig til Bente Busck på bbu@advokatsamfundet.dk eller 33 96 97 29.

Abonnement 2009

I 2009 koster et abonnement på Advokaten 450 kr. inkl. moms og forsendelse. Abonnement kan tegnes ved at skrive til bbu@advokatsamfundet.dk.

Internationalt samarbejde styrker advokater

Advokater fra Danmark var mødt talstærkt frem til årsmødet hos den internationale advokatsammenslutning IBA. Det gælder om at skabe netværk og få fagligt input.

IBA – INTERNATIONAL Bar Association – er en global organisation, som dels organiserer mere end 30.000 advokater som enkeltmedlemmer, dels 195 advokatsamfund, både nationale og regionale, fra hele verden. Det er enkeltmedlemmerne, der sikrer organisationens økonomi gennem medlemsbidrag og deltagelse i kursusaktiviteter, mens det er advokatsamfundenes medlemskab og deltagelse i det advokatpolitiske arbejde, der giver IBA legitimitet til at beskæftige sig med advokatregulering, the rule of law og beskyttelse og udbredelse af menneskerettighederne.

IBA tilrettelægger pr. tradition sine årlige store møder, således at de flytter rundt i de forskellige verdensdele. Herved fordeles fordele og ulemper med rejseafstand, omkostninger og den prestige, der knytter sig til at afholde mødet, nogenlunde ligeligt mellem verdensdelene over tid.

Årets møde blev afviklet i Argentinas hovedstad, Buenos

Aires, i oktober. Oprindelig var det planen, at Rio De Janeiro skulle have været vært, men det veg IBA tilbage fra på grund af kriminalitetsniveauet. Det skulle vise sig, at udviklingen i den mellemliggende tid havde ført til, at der også var meget store problemer med sikkerheden i Buenos Aires. Mange delegerede blev udsat for overfald og røveri, og en hel bus med nigerianske advokater blev bortført og røvet af bevæbnede personer!

FOKUS PÅ MENNESKERET

Mere end 4.000 advokater – det største antal nogensinde – havde fundet vej til Buenos Aires. Heraf var langt størstedelen privatpraktiserende advokater, men man møder også dommere, som i nogle lande er medlemmer af såvel den nationale "bar" som af IBA. Antallet af danske advokater ved disse møder er meget stort, når det ses i forhold til professionens samlede størrelse.

Organisationen ledes af et råd – et council – som består af repræsentanter for medlems-

organisationerne, den valgte ledelse kaldet "the officers" og livsvarige æresmedlemmer, herunder advokat Thomas Federspiel.

Under dette råd er der to ben i organisationen, nemlig Legal Practice Division og Public and Professional Interest Division. I førstnævnte forum arbejdes der især med problemstillinger af interesse for privatpraktiserende advokater og advokatfirmaer. I sidstnævnte forum arbejdes der med alle de opgaver, som her i landet er henlagt til Advokatsamfundet, og her finder vi også det specielle forum, hvor ledelsen af de nationale advokatsamfund mødes, nemlig Bar Issues Commission.

Som en selvstændig enhed har IBA endvidere oprettet et

menneskeretsinstitut (IBAHRI), som over hele verden arbejder med at sikre menneskerettighederne og fremme the rule of law.

FINANSKRISE SOM BAGTÆPPE

I år havde man inviteret en af verdens bedst kendte økonomer, Hernando de Soto, som på baggrund af den internationale finanskrisen holdt et meget tankevækkende oplæg, hvis tema var, at en meget stor del af de problemer, vi nu står overfor, kan henføres til, at kreditgivning på et tidspunkt slap forbindelsen til realsikkerhed.

Han gjorde endvidere gældende, at jurister over hele verden, herunder især advokater, har et stort ansvar for at få genskabt gennemskuelige juridiske mønstre, så man kan identificere såvel personer, virksomheder som ejerskabet til aktiver. Han gav to eksempler på betydningen af juridiske dokumenter:

De Soto holdt et æble op og spurgte "Er det mit. Hvis ja er

IBA

Du kan se video med Hernando de Soto's åbningstale fra mødet i Buenos Aires på IBA's hjemmeside, www.ibanet.org. Her kan man se fotogalleri fra årsmødet, læse talerne, følge udviklingen i IBA's udvalg og meget mere.

AF HENRIK ROTHE, GENERALSEKRETÆR, ADVOKATSAMFUNDET, MEDLEM AF IBA'S COUNCIL FOTO: IBA

det så et, jeg har købt, stjålet, arvet eller hvad? Eksisterer æblet overhovedet, hvis vi ikke kan kvalificere mit ejerskab juridisk?” Samme spørgsmål stillede han om sig selv som person, idet han holdt sit pas frem. Hvis et menneske ikke kan dokumentere sin eksistens ved et validt juridisk dokument, er det nærmest, som om dette menneske ikke har eksistens. På samme måde er det med sub-prime lånene. De er løsrevet fra sikre juridiske konstruktioner. Der er ingen let identificerbare relationer mellem låntager, långiver og den faste ejendom, og disse lån

viser sig derfor at være tæt på at være ikke-eksisterende.

NETVÆRK OG INSPIRATION

For deltagerne byder de årlige møder på utallige muligheder for at efteruddanne sig. Der er et meget omfattende program om alverdens juridiske emner, om drift af advokatvirksomhed mv., så ingen går forgæves. For mange advokater er det mindst lige så vigtigt at skabe sig et internationalt netværk på disse møder. Mængden af visitkort, der bliver udvekslet, er enorm, der arrangeres talløse møder og receptioner, hvor man både mø-

der gamle kendinge og skaber nye forbindelser. Nogen sætter disse aktiviteter så meget i system, at de tilbringer hele dage med at køre fra møde til møde i bil med chauffør for at nå det hele.

De danske advokater, jeg talte med, var gennemgående særdeles tilfredse både med kvaliteten af programmet, som med mulighederne for at dyrke netværket.

For de deltagende repræsentanter fra de mange advokatsamfund var der arrangeret et særligt program, som strakte sig over alle konferencedagene

– fra morgen til aften. Mandag, tirsdag og onsdag bød på en række seminarer af særlig interesse for “bar leaders”. Blandt emnerne kan nævnes “betydningen af uafhængige domstole”, “kønsdiskrimination i advokatsamfund”, “tidsubegrænset tilbageholdelse af fanger”, “advokatsamfunds relationer til regeringer” mv. Både emnerne og de indlæg, der kommer på det enkelte seminar, demonstrerer bredden i IBA som organisation. Der er steder i verden, hvor det, at advokater er uafhængige og organiseret i et uafhængigt advokatsamfund, som kan beskytte

dem mod overgreb, bestemt ikke er en selvfølge.

Jeg talte f.eks. med en repræsentant for advokatsamfundet i Zimbabwe, som var i opposition til Mugabe. Når man hørte om hans virkelighed, kom der pludselig et andet perspektiv på de problemer, vi tumler med i Danmark, og man forstår betydningen af, at velfungerende advokatsamfund og internationale advokatororganisationer hjælper til med at flytte udviklingen i den rigtige retning, således som Danmark og Sverige i fællesskab har gjort det i Vietnam.

Torsdag holdt rådet så sit møde. Der var nyvalg til præsidentposten. Den spanske præsident, Fernando Pombo, takkede af og nyvalgt blev Fernando Peláez-Pier. Den nye præsident er født i Mexico, men praktiserer i Caracas, Venezuela. Han har været en del af IBA's ledelse i en årrække, sidst som vicepræsident.

MERE PRO BONO

På rådets møde blev der også vedtaget en vigtig resolution om advokaters pro bono arbejde.

Det er IBA's politik, at advo-

kater og advokatfirmaer som en samfundsmæssig pligt skal påtage sig pro bono arbejde for at sikre, at underprivilegerede, marginaliserede og fattige mennesker har adgang til advokatbistand. Den målsætning har vi støttet i Advokatsamfundet i årevis, men den er bestemt ikke en selvfølge i hele verden. Resolutionen skal derfor danne baggrund for, at IBA aktivt fremmer denne målsætning globalt.

Fra rådets møde må det endvidere nævnes, at IBA nu har etableret en LLM-uddannelse, som kan tages som e-learning. Dette er af stor betydning, måske især for advokater fra fjerne jurisdiktioner, som herved har fået stabet en strålende efteruddannelsesvirksomhed på benene.

Endelig må det nævnes, at IBA overdrog det til Det Danske Advokatsamfund at arrangere IBA's midyear meeting i København i 2010. Dette midyear meeting har hele IBA's ledelse og alle præsidenterne for de deltagende medlemsorganisationer som deltagere. Det er derfor bestemt ikke noget lille arrangement, Advokatsamfundet nu skal i

gang med at planlægge i samarbejde med IBA. Advokatrådet er meget glad for på denne måde at kunne være med til at sætte Danmark på verdenskortet i den internationale advokatverden. De europæiske kolleger vil allerede have opdaget vor eksistens i forbindelse med, at advokat Anne Birgitte Gammeljord bliver præsident for CCBE, og at vi i den forbindelse arrangerer CCBEs store årlige møde i maj 2009.

RETSSAMFUND STYRKES

Fredag var viet til "The rule of Law". Det er en problemstilling, som har optaget IBA stærkt i de senere år, ikke mindst i lyset af, at der selv i gamle demokratier synes at ske et skred i opfattelsen af begrebet. Det er den tidligere IBA præsident Sir Francis Neate, som har sat sig i spidsen for dette arbejde. Formiddagen var fælles for alle deltagere. Jeg må især fremhæve et indlæg fra præsidenten for den sydafrikanske forfatningsdomstol, Albie Sachs. Sachs er jøde og blev som ganske ung medlem af ANC, hvis ikke-volds politik han

var en overbevist tilhænger af. Han – og hans forbillede Nelson Mandela – mente, at demokratiet skulle indføres ved fredelige midler og ikke ved terror. Den overbevisning holdt Sachs fast i, selv da han blev fængslet og underkastet tortur, og da han fik sprængt sin ene arm af en bilbombe anbragt af apartheidstyrets hemmelige politi. Det var intet mindre end stærkt bevægende at høre et menneske, som selv har været i helvedes forgård, tage så stærkt afstand fra de metoder, der efterhånden tages i anvendelse i mange demokratier for at dæmme op for terrorisme. Det var det klare budskab fra Sachs, at man ikke beskytter et retssamfund ved at gå på kompromis med "the rule of law" – tværtimod.

Eftermiddagen var helliget tre forskellige spor, bekæmpelse af korruption, misbrug af den udøvende magt og endelig definition af begrebet "the rule of law". Selv deltog jeg i det sidste seminar. Der kom ikke noget entydigt budskab ud af drøftelserne. Der er mange nuancer i opfattelsen af dette begreb. Det

opfattes på én måde i common law jurisdiktioner, på en anden måde i kontinentaleuropæiske retsstaten som Danmark, på en tredje måde i Asien, en fjerde i Afrika, osv. Der er dog utvivlsomt en fælles kerne i begrebet, som afspejles i den resolution, IBA vedtog sidste år. Men er det svært at definere begrebet positivt, så var det dog karakteristisk for drøftelserne, at ingen var i tvivl om, hvornår der var tale om "the absence of the rule of law".

Næste år vil IBA mødet komme meget tæt på Danmark – nemlig i Madrid – og man må håbe, at mange vil finde vej dertil. Det er bestemt ulejligheden værd.

Kursusrække

PERSONALEJURA §

Handelshøjskolen, Aarhus Universitet udbyder i foråret to kurser i personalejura. Kurserne afholdes i København. Underviser på begge kurser er professor, jur. dr. Ole Hasselbalch, Handelshøjskolen, Aarhus Universitet.

ARBEJDSPROCESRET – SAGSHÅNDTERING, FAGRETTLIG FORHANDLING OG RETSAFGØRELSE

Kurset giver deltagerne indsigt i den arbejdsretlige tvisteløsningsordning med vægten på det fagretlige system - herunder forhandlingsfasen – og dettes samspil med den almindelige retspleje.

Bogen "*Arbejdsprocesret*" bliver udleveret på kurset og er inkluderet i kursusgebyret.

Tid & sted

Tirsdag den 3. marts 2009 på Radisson SAS Scandinavia Hotel i København.

PRAKTISK ARBEJDS- OG ANSÆTTELSESRET

Kurset konsoliderer og opdaterer deltagernes overblik på området. Kurset giver mulighed for at styrke deltagernes forudsætninger for at håndtere og navigere i det omfangsrige stof.

Bøgerne "*Arbejdsret*" og "*Arbejdsmarkedets regler*" bliver udleveret på kurset og er inkluderet i kursusgebyret.

Tid & sted

Mandag og tirsdag den 9. -10. marts 2009 på Radisson SAS Scandinavia Hotel i København.

Tilmelding

Der gives 15% rabat på kursusgebyret ved tilmelding til begge kurser. Tilmeldingsfristen for begge kurser er den 19. januar 2009.

Læs mere og tilmeld dig på www.asb.dk/cee, vælg "Kurser og konferencer".

Aarhus School of Business
University of Aarhus
Handelshøjskolen
Aarhus Universitet

Virksomheder siger "oui" til mægling

Det franske retsvæsen undergår en forvandling, hvor de største virksomheder vælger mediation fremfor retssager.

KAN MEDIATION være for retsvæsenet, hvad e-mailen har været for den skrevne kommunikation mellem mennesker?

En moderne, nem og billig udgave af det oprindelige udgangspunkt – konfliktløsning mellem to parter.

Lidt den effekt oplever franske advokater og virksomheder i hvert fald i disse år, hvor mediation for alvor er slået igennem i gallernes retssystem.

Men succesen – vi vender tilbage til, hvorfor det er en succes – er ikke kommet bare af sig selv. Der ligger et massivt benarbejde og et tæt samarbejde mellem advokater, virksomheder og politikere til grund for, at mægling nu har vundet indpas.

Et afgørende vendepunkt er det charter, som i 2005 blev underskrevet af de 45 største franske virksomheder – fra benziningiganten Total over L'Oréal til Renault.

- Jeg tror, at det, der skete i Frankrig, var, at man vågnede op til mediation som en god, moderne måde at løse konflikter på, siger advokat og uddannet me-

diator Helle Frank Jul-Hansen, som er tilknyttet CMAP, der er et selvejende mediationsinstitut under Chambre de Commerce et d'Industrie i Paris (en slags Dansk Erhverv, red.). Hun arbejder desuden som advokat hos advokatfirmaet LexEurope i Paris.

ET TILBUD

Omkring hundrede danske virksomheder var i september inviteret til en konference i Dansk Industri for netop at høre om udbredelsen af, og erfaringerne med, mediation i andre lande.

Helle Frank Jul-Hansen, der på konferencen talte om de franske erfaringer, lægger vægt på, at udgangspunktet for succesen har været, at der stadig er tale om et frivilligt tilbud til virksomhederne. Og at det alene er metodens fordele, som får det til at virke attraktivt for virksomhederne.

Virksomhederne fortaber ikke retten til at bringe sagerne for domstolene. De afskæres med charteret ikke fra adgangen til retssystemet. Derfor er retssik-

kerheden for virksomhederne stadig intakt, mener hun:

- Husk på: Hvad er der at tabe for en virksomhed? Det er fortsat et tilbud. Du går ind og sætter dig ved bordet sammen med en specialist og prøver at tale dig frem til en løsning. Selvfølgelig er der stadig virksomheder, som vil have en principiel afgørelse, som vil have fastlagt domspraksis, siger Helle Frank Jul-Hansen.

- Men de fleste virksomheder kan se, at det er en succes. Omkring 75 procent af de sager, som går til mediation, bliver løst, det er fortroligt, og så er det to vindere, som forlader forhandlingsbordet oven på en veloverstået mediation, tilføjer hun. Tallene fra mediationsinstituttet CMAP viser også, at det ikke blot er småsager, som virksomhederne sender til mediation. Halvdelen af instituttets sager er om beløb, der ligger over én million danske kroner, oplyser Helle Frank Jul-Hansen.

TIDEN VAR MODEN

Men hvorfor var tiden moden til den franske landvinding for mediation?

Som med de danske domstole var også de franske ditto præget af langsomhed. Men til forskel fra Danmark har Frankrig

på et langt tidligere tidspunkt introduceret mægling ved domstolene.

I Danmark er forsøget med retsmægling blevet gjort permanent fra den 1. april i år. I Frankrig blev grundprincipperne for mægling skrevet ind i loven i 1995.

Samtidig oplever de franske virksomheder, ifølge Helle Frank Jul-Hansen, at det bliver stadig vanskeligere at løse konflikter ved traditionel brug af retssager.

Hun citerer direktøren for den franske afdeling af General Electrics (GE), som på en konference for nylig sagde, at virksomhederne oplever, at en modpart i dag kan være en forretningspartner eller en klient i morgen.

- Derfor bliver det sværere og sværere for de store selskaber at være engageret i retssager, hvor der skabes en vinder-taber situation, mener Helle Frank Jul-Hansen.

De store virksomheder kunne altså se mediation som et retligt instrument, der både var hurtigere, billigere og som skabte et bedre forhold til virksomhedens partnere. Og med de store virksomheders medvirken engagerede den franske økonomi- og industriminister sig positivt i

AF RASMUS LINDBOE, PRESSECHIEF, ADVOKATSAMFUNDET

charterets underskrift. Siden hen er faglige organisationer kommet til og har skrevet under på chartret. I dag er it-sektoren således dækket, både på udbyder- og kundeside. Det samme er sket på området for fast ejendom, hvor f.eks. ejendomsmæglerne har skrevet under på at fremme

mediation som et instrument inden for retsvæsenet. Der er således ingen tvivl om, at mediation er kommet for at blive, selvom der også i Frankrig er lang vej igen, førend den overvejende del af erhvervslivets konflikter bliver løst ved mediation.

Legater til studieophold

Dreyers Fond uddeler årligt 16 millioner kroner til medlemmer af advokat- og arkitektstanden til projekter og studieophold.

Næste ansøgningsfrist er 15. januar 2009. Du kan downloade ansøgningsskemaet på www.dreyersfond.dk, hvor du også kan se eksempler på projekter og studieophold, der har modtaget fondens støtte.

BfBEs retsnævn

Brancheforeningen for Bygningssagkyndige og Energikonsulenter, BfBE er brancheforeningen for beskikkede bygningssagkyndige og energikonsulenter, der udfører tilstandsrapporter, energimærker og andre konsulentopgaver på eksisterende bygninger.

BfBEs retsnævn afgiver responsa om branchekutymen og -sædvaner til bl.a. domstolene i sager, som vedrører beskikkede bygningssagkyndige og energikonsulenter. Højesteret har ved kendelse i sagen UfR 2002.319H tiltrådt, at sagens parter kan indhente udtalelse fra BfBEs retsnævn uagtet, at der har været afholdt syn og skøn.

Endvidere tager retsnævnet stilling til spørgsmål vedrørende interessekonflikter m.v. i sager, hvor beskikkede bygningssagkyndige eller energikonsulenter er involveret.

BfBE anviser på begæring egnede syns- og skønsmænd.

Henvendelse til retsnævnet kan ske på følgende adresse:

BfBE
Kejsergade 2
1155 København K

Tlf. 7216 0214
Fax 7216 0020

info@bfbe.dk
www.bfbe.dk

Har du husket obligatorisk efteruddannelse?

Pr. 1. januar 2008 trådte nye regler i kraft om løbende obligatorisk efteruddannelse for advokater og advokatfuldmægtige. De forpligter til 54 lektioners efteruddannelse inden for hver 3-årige periode.

Husk derfor at holde regnskab med dine efteruddannelsesaktiviteter også inden for undervisning og artikelskrivning mv., samt at gemme dokumentation derfor.

Nærmere oplysning om reglerne findes på www.advokatsamfundet.dk under Efteruddannelse. Se evt. også Advokaten nr. 1/2008. Spørgsmål kan rettes til advokat Lise-Lotte Skovsager Gümöes på tlf. 33 96 97 98 eller lsg@advokatsamfundet.dk

På fransk visit

Hvordan sikrer man retssikkerhed for kunderne, opfylder krav til klientkonto og efterlever etiske regler, når advokaten bor i udlandet, og kunderne er danske?

KAN MAN DRIVE ET dansk advokatfirma, og leve op til alle de krav, der stilles til en dansk praktiserende advokat, samtidig med at man bosætter sig i et andet land, f.eks. Frankrig? Vi taler meget om, at vi lever i en virtuel tid, hvor det er mindre afgørende, hvor vi fysisk befinder os, men holder det også i praksis, når man er praktiserende advokat? Det korte svar er ja, men på visse betingelser.

Jeg har drevet advokatvirksomhed i Danmark i over 30 år, men er nu bosat i Sydfrankrig. I det følgende vil jeg komme med mit bud på, hvordan en tilværelse under sydlige himmelstrøg kan forenes med fortsat arbejde som dansk advokat, uden at klienternes retssikkerhed forringes.

SAGSBEHANDLING VIA MAIL

Først vil jeg beskrive behandlingen af en konkret sag, hvor jeg var udpeget som voldgiftsdommer.

Det var en mindre sag, hvor jeg var voldgiftsdommer alene. Parternes advokater var blevet enige om at pege på mig, og den første henvendelse skete fra klagerens advokat pr. telefon til mit "kontor" i Danmark. Min sekretær, der modtog opkaldet, viderestillede det til min mobiltelefon her i Frankrig. Advokaten fortalte mig kort om sagen og spurgte, om jeg ville påtage mig hvervet, hvilket jeg bekræftede. Efter samtalen sendte jeg med e-mail en bekræftelse til begge advokater med anmodning om tilsendelse af skriftvekslingen.

Klageskrift og nogle få bilag ankom til kontoret i Danmark to dage senere. Sekretæren scannede det hele og sendte det til mig med e-mail. Efter gennemlæsning sendte jeg med e-mail den sædvanlige skrivelse med frist for afgivelse af svarskrift og oplæg til et telefonmøde, hvor vi kunne aftale den videre tidsplan. Endvidere foreslog jeg, at al korrespondance mellem os

sendes med e-mail til alle, alene undtaget processkrifter og bilag, der samtidig sendes med almindelig post. Særligt omfattende bilag kan sendes alene med almindelig post eller kurer.

Cirka en uge efter modtagelsen af svarskriftet var der telefonkonference med begge advokater. Vi drøftede størrelsen af parternes sikkerhedsstillelse for omkostningerne og tidsplanen for sagen med frister for afgivelse af yderligere skrifter. Der var ikke planer om syn og skøn eller anden særskilt bevisførelse, og vi var enige om, at den forventede yderligere skriftveksling var så overskuelig, at hovedforhandlingen med fordel kunne berammes straks, og vi aftalte en dato tre måneder efter telefonmødet.

Replik og duplik blev afgivet stort set i overensstemmelse med tidsplanen, således at hovedforhandlingen kunne gennemføres som planlagt. Der var afsat én dag.

Hele forberedelsen var sket via e-mails. Hovedforhandlingen blev gennemført i København, hvortil jeg ankom med fly dagen før.

Allerede ved afslutningen af hovedforhandlingen var jeg i store træk klar over resultatet, således at jeg umiddelbart efter

hjemkomsten kunne udarbejde kendelsen, der blev sendt samtidig med e-mail og med post en uge efter hovedforhandlingen.

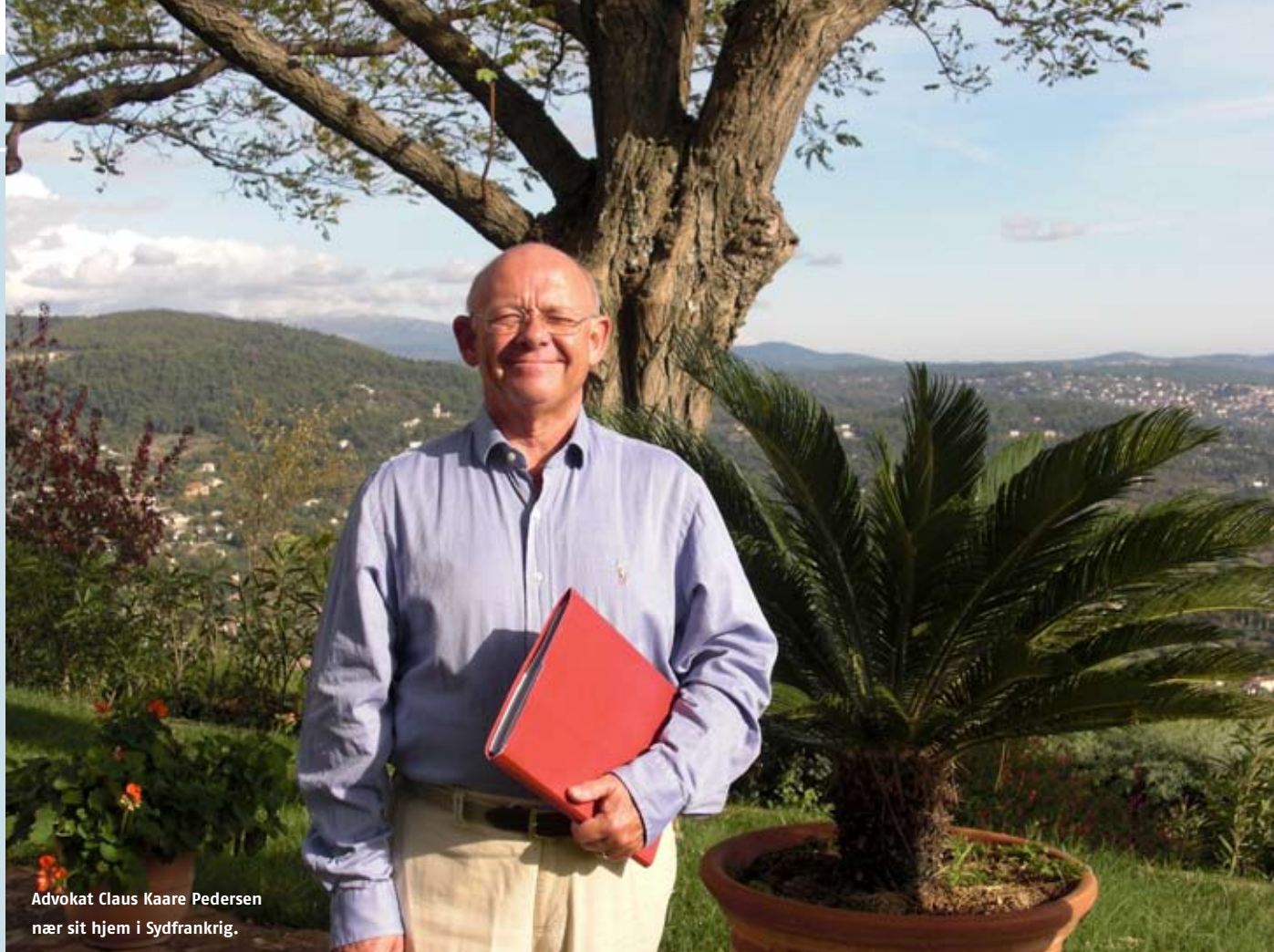
Ovennævnte sag var en meget enkel sag, men min sagsbehandling foregår stort set på samme måde i de komplicerede sager.

SKAL ADVOKATEN BO I DANMARK?

Jeg har arbejdet som proceduradvokat i over 30 år i forskellige mellemstore advokatfirmaer, og det hele begyndte med, at jeg spurgte mig selv, om det var sådan, jeg ville bruge resten af mit aktive liv.

I de 30 år har vilkårene bl.a. for advokater ændret sig dramatisk. Telefonopkald kan videstilles til en hvilken som helst telefon, f.eks. på den anden side af kloden, og alt kan sendes med e-mail og læses og besvares hvor som helst. Hvor ofte oplever vi ikke at tale i telefon eller e-mails med en klient, der viser sig at befinde sig et helt andet sted, end hvor vi tror, f.eks. hjemme hos sig selv for at passe barn eller i sommerhuset eller i udlandet? Skal advokater nødvendigvis fysisk være bundet til deres kontor for at kunne betjene klienterne?

Jeg havde også en ubestemt vision om, at jeg godt kunne tænke mig i en periode at bo og

Advokat Claus Kaare Pedersen
nær sit hjem i Sydfrankrig.

leve i en fremmed kultur sammen med min ægtefælle, og middelhavskulturen og klimaet trækker i os som i så mange andre. I begyndelsen havde jeg ingen tanker om at fortsætte med advokatvirksomhed, men efterhånden som mine ustrukturerede overvejelser tumlede rundt i hovedet, stod det mere og mere klart, at jeg på den anden side ikke kunne tænke mig at opgive mit arbejde, som har udgjort en så stor del af mit liv, og som jeg altid har elsket. Men hvordan kunne ønsket om at flytte til udlandet forenes med fortsat arbejde som advokat?

Hvilke sagstyper ville jeg kunne påtage mig, hvor skulle

jeg have kontor, hvordan skulle jeg betjene klienterne, så de ikke mærkede nogen forskel etc.?

SAGSTYPER SKAL VURDERES

Jeg gennemgik i tankerne de forskellige sagstyper, som jeg har arbejdet med, og prøvede at forestille mig, hvordan det ville være at behandle disse sager, mens jeg bor i Frankrig. Der er sager, hvor jævnlige møder er nødvendige, og det er naturligvis ikke særlig praktisk, hvis advokaten bor langt væk. Men det var påfaldende, at der alligevel var en del sagstyper tilbage, hvor møder med fysisk tilstedeværelse ikke er påkrævet, eller i hvert fald kun få gange.

Jeg havde ikke lyst til at fortsætte som procedureadvokat. Jeg har prøvet det meste og taget min del. Men konfliktområdet tiltrækker mig, og jeg har altid syntes, at det var interessant, når jeg i årenes løb har virket som voldgiftsdommer. Interessen for konfliktløsning er heller ikke blevet mindre af mit engagement i mediation.

Det er for mig enormt udfordrende og interessant at være midterpersonen, hvad enten det er som voldgiftsdommer eller mediator, og det besluttede jeg mig derfor at satse på. Der er også den store praktiske fordel herved, at det kun er få gange i løbet af en voldgiftssag eller en

mediation, at det er nødvendigt at afholde møde. I langt de fleste tilfælde er det kun én gang, nemlig i forbindelse med hovedforhandlingen eller mediationsmødet, og forberedende møder kan med stor fordel afholdes som telefonkonferencer. Det er i øvrigt det mest almindelige i international voldgift, hvor dommerne oftest kommer fra forskellige lande.

Det skal indskydes, at jeg også behandler enkelte normale advokatsager, men de udgør efterhånden en mindre del.

KUNDERNES RETSSIKKERHED

Overvejelserne koncentrerede sig dernæst om en række pro-

blematikker, der er væsentlige for drift af advokatvirksomhed. Hvordan kunne jeg sikre parternes retssikkerhed, og at de bliver betjent på samme måde, selvom jeg fysisk ikke befinder mig i Danmark? Hvad med de etiske regler? Dem ønsker jeg naturligvis at overholde, men hvordan kunne jeg også sikre parterne, at de er stillet på samme måde som i forhold til en almindelig dansk advokat? Og hvad med bogholderi, klientkonto, ansvarsforsikring etc.?

Det stod ret klart, at det ikke ville være praktisk at fortsætte partnerskabet i det advokatfirma, jeg var medejer af, men jeg syntes også, at det ville blive en for voldsom satsning at starte et rigtigt kontor med lejemål, ansatte etc.

Ved en tilfældighed blev jeg bekendt med de eksisterende muligheder for kontorhoteller, og det blev så den løsning jeg valgte. Jeg har en adresse, hvortil post kan sendes, og et dansk telefonnummer, men jeg har ikke noget fysisk kontor, hvor jeg arbejder. Det meste af mit arbejde foregår i vores hus i Frankrig. I en vis forstand kan man sige, at kontoret i København er virtuelt.

Der blev aftalt en procedure, således at alle henvendelser til

kontoret rent faktisk også kommer til mig med det samme. Der er hele tiden en instruktion om, hvortil telefonopkald skal videregives, typisk min mobiltelefon. Hvis jeg er optaget, tages der imod besked, der straks sendes til mig pr. e-mail, ligesom på et almindeligt advokatkontor. Brev og faxskrivelser scannes ved modtagelsen og sendes straks videre til mig pr. e-mail, således at jeg også læser posten samme dag. Den fysiske post opsamles til en passende bunke og sendes i en samlet kuvert, mindst én gang ugentligt. Formålet er naturligvis, at klienter og andre parter skal opleve, at de betjenes på samme måde som hidtil.

OVERHOLDER ETISKE REGLER

For at sikre firmaets forankring i Danmark omdannede jeg virksomheden til anpartsselskab, som indgik lejekontrakten med det kontorhotel, jeg havde valgt.

Da virksomheden drives fra et dansk advokatselskab, er det oplagt, at jeg er underkastet de samme etiske regler som alle andre danske advokater. Hvis jeg overtræder reglerne om god advokatskik, kan jeg som andre indbringes for Advokatnævnet. Det har jeg aldrig været ude for, og det ønsker jeg bestemt ikke,

men klienterne har muligheden, og det er det afgørende.

Bogholderiet, herunder klientkontoen, var en selvstændig problematik på grund af klientkontoreglerne. Her blev jeg hjulpet af Advokatsamfundet, der via Serviceselskabet henviste mig til en advokatbogholder, der ligesom jeg arbejder over internettet. Rent fysisk befinder hun sig et andet sted i Danmark, men det er intet problem. Alt løses via e-mail, og jeg har faktisk kun mødt hende en enkelt gang. Når jeg har skrevet en faktura eller betalt en regning, sendes en scannet kopi til bogholderen, der dernæst bogfører posteringen. Hun har via Netbank adgang til min driftskonto og klientkonto, og foretager de nødvendige reguleringer af tilsvaret. På sædvanlig måde modtager jeg hver måned en balance, naturligvis også med e-mail.

Til dækning af ansvaret har jeg en helt normal dansk advokatansvarsforsikring.

TIL GAVN FOR ALLE

Det vigtigste i mine overvejelser har været at sikre klienternes og parternes retssikkerhed samt overholdelse af alle regler om drift af advokatvirksomhed, herunder særligt de etiske regler og klientkontoreglerne. Det kan

sikkert gøres på andre måder, men jeg mener, at mit koncept er et bud på en løsning. Jeg føler selv, at det er lykkedes at skrue en løsning sammen, som opfylder de krav, der med rette kan stilles til en advokat.

Hvis min løsning kan inspirere andre vil det være en glæde, men mit råd er at afsætte god tid til at finde den løsning, der passer. Vi er alle forskellige, og der er rigtig mange ting, der skal tages højde for, og det kræver tid. Moderne informationsteknologi har vendt op og ned på så meget, og det er kun fantasien, som sætter grænser for, hvordan vi kan indrette os, også som advokater.

Egentlige ulemper har jeg ikke oplevet. Mit skift har derimod givet mange fordele, også udover de velkendte ting som klimaet, kulturen, maden, vinen etc. Jeg har oplevet en stor interesse og opbakning fra andre advokater, men den største fordel har utvivlsomt været en større faglig tilfredsstillelse, fordi jeg ikke længere på samme måde i det daglige er presset af stress og jag, men har tid til fordybelsen og eftertanken i sagsbehandlingen. Det er efter min mening også til gavn for de parter, som det hele handler om.

Fokus på fagkyndige tillidsmænd

Domstolsstyrelsen gør advokater opmærksom på systemet med beskikkede fagkyndige tillidsmænd.

I henhold til konkurslovens § 164 beskikker Domstolsstyrelsen løbende et antal fagkyndige tillidsmænd til akkordforhandlinger. Den indeværende beskikkelsesperiode løber indtil 1. januar 2012.

Domstolsstyrelsen beskikker

ligeledes løbende et antal personer og organisationer til at afgive sagkyndige vurderinger eller erklæringer til brug for retssager, der behandles efter småsagsprocessens regler, jf. retsplejelovens § 404, stk. 3.

Inden for begge beskikkelses-

områderne er en bred kreds af faggrene og faglige kompetencer repræsenteret.

De personer, der på nuværende tidspunkt er beskikkede i henhold til konkurslovens § 164, kan findes på domstolens hjemmeside www.domstol.dk under 'sådan gør du' – 'skiftesager.'

De personer, der på nuværende tidspunkt er beskikkede til småsagsprocessen i medfør af retsplejelovens § 404, stk. 3, kan ligeledes findes på domstolens

hjemmeside under 'sådan gør du' – 'småsager.'

Forlaget Thomson Reuters udarbejder desuden lister over de beskikkede fagkyndige tillidsmænd samt de beskikkede sagkyndige personer til småsagsprocessen.

Spørgsmål i anledning af ovenstående kan rettes til fuldmægtig i Domstolsstyrelsen, René Frydshou, på tlf. 33 92 95 82 eller via e-mail på raf@domstolsstyrelsen.dk.

Ret&Råd ønsker glædelig jul til alle

Vi glæder os i denne tid...

Med en helt ny designlinje, ny hjemmeside og ny selskabsform har vi lagt i ovnen til et rigtigt spændende Ret&Råd-år 2009.

Vi glæder os til samarbejdet med alle vore advokatkollegaer i det nye år.

Ret&Råd
ADVOKATER

Fra 70 kontorer i Danmark yder Ret&Råd kompetent rådgivning med lokal forankring. Vores lokale tilstedeværelse betyder, at vi altid er tæt på kunderne. Hermed kan vi sikre hurtig, smidig og effektiv sagsbehandling.

NYE ADVOKATER

Gert Elze, Sønderport 60, 6200 Aabenraa, 5/11 2008. F. 18/7 1966, kand. 1996. Udd. hos Sjællandske Kraftværker, Energistyrelsen, Danske Elværkers Forening, hos Stig Westergaard, Sydbanks juridiske afdeling og Energinet.

Rasmus Brandt Jensen, Ahlgade 33, 4300 Holbæk, tlf. 59435905, 11/11 2008. F. 28/12 1973, kand. 2003. Udd. hos Charlotte Raeburn, Holbæk, Lars Høj Andersen, Odense og hos Finn Machenhauer, Holbæk.

Rikke Skovlund Jensen, Holbergsgade 26, 2., postboks 1006, 1057 København K, tlf. 33141220, 23/10 2008. F. 29/8 1969, kand. 1994. Udd. i Landsskatteretten og hos Jørn Qviste, Hellerup.

Gedion Vilhelm Kleist Jeremiassen, Solbakken 6, postboks 585, 3900 Nuuk, tlf. 00299325150, 23/10 2008. F. 9/12 1961, kand. 1991. Udd. i Grønlands Repræsentation i Danmark og Det Danske Udenrigsministerium, i Landsstyremrådet for Fiskeri, Fangst & Landbrug, som ambassaderåd i Grønlands Repræsentation i Bruxelles og hos Lissi Olsen, Nuuk.

Henriette Lassen Jordan, Stenohus, Vesterbrogade 33, 1620 København V, tlf. 33255400, 11/11 2008. F. 18/1 1978, kand. 2005. Udd. hos Michael Jordan, København.

Hans Jørgensen, Vester Allé 4, 8000 Århus C, tlf. 86128600, 3/11 2008. F. 15/2 1979, kand. 2005. Udd. hos Jan Børjesson, Århus, Peter Nordentoft, Århus og Rasmus Nørgaard Bek, Århus.

Susse Meulengracht, Mikkelpark Allé 14, 2970 Hørsholm, 27/10 2008. F. 6/3 1962, kand. 1994. Udd. som politifuldmægtig, i Skatteministeriet og som fiskal attaché ved Danske Repræsentation i Bruxelles.

Mathias Staugaard Nielsen, Kristelig Fagforening, Engboulvarden 30, 8960 Randers, tlf. 89112233, 21/10 2008. F. 2/1 1978, kand. 2005. Udd. hos Christian Staugaard Nielsen, Allingåbro, Bent Christensen, Holstebro og i Kristelig Fagforening.

Claus Møller Olsen, Dansk Erhverv, Børsen 1, 1217 København K, tlf. 33746000, 21/10 2008. F. 21/4 1976, kand. 2004. Udd. i Fødevareministeriet og hos Erik Johannsen, Sønderborg.

Anne Broberg Rasmussen, Vester Farimagsgade 23, 1606 København V, tlf. 33152010, 3/11 2008. F. 8/12 1975, kand. 2004. Udd. i Datatilsynet og hos Thorbjørn Sofsrud, København.

Michael Anker Transø Schultz, Kongevejen 54, 2840 Holte, tlf. 45469300, 27/10 2008. F. 11/3 1976, kand. 2005. Udd. hos Janus Fürst, Holte.

Marianne Linæa Steiness, Telenor Danmark Holding A/S, Frederikskaj 8, 2450 København SV, tlf. 72121212, 5/11 2008. F. 14/8 1971, kand. 1997. Udd. i Forbrugerstyrelsen, Mobilix/Orange, Tele2 A/S, Sonofon A/S og hos Michael Brandt, København.

Morten Ammentorp Sørensen, Torvet 9, 4800 Nykøbing F, tlf. 54853088, 3/11 2008. F. 17/3 1977, kand. 2005. Udd. hos Jan I. Kristensen, Odense og Jacob Ploug, Nykøbing Falster.

Thomas Hede Sørensen, Rødding Torvet 9, 6630 Rødding, tlf. 74841530, 28/10 2008. F. 31/8 1974, kand. 2005. Udd. hos Alexander Tychsen, Rødding.

Joanna Patrycja Thorsen, Toldbodgade 39, 1253 København K, tlf. 33193319, 11/11 2008. F. 24/11 1975, kand. 2005. Udd. hos MACH Group, Bjarke Sanbeck, København og Claes Balle, København.

Kristiane Brøndum Vandborg, Hans Bekkevolds Allé 7, 2900 Hellerup, tlf. 70424210, 5/11 2008. F. 4/11 1968, kand. 1997. Udd. i Patent- og Varemærkebureauet Chas. Hude A/S, hos David Rubin, København og Christian L. Bardenfleth, Hellerup.

FLYTNINGER

Helle Andersen fra Kocksvej 7, 3600 Frederikssund til Lautrupsgade 7, 2100 København Ø, tlf. 46924799.

Lars Bentsen fra Lille Torv 6, 8100 Århus C til Kannikegade 18, 8000 Århus C, tlf. 86132800.

Casper Zelmer Christensen fra KPC Byg A/S, Merkurvej 601, 7400 Herning til Datea A/S, Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby, tlf. 45260561.

Sophus Bøgeskov Christensen fra Euro-paplads 2, 8000 Århus C til Lille Torv 6,

8000 Århus C, tlf. 70111112.

Tonny El-Khattam fra Dansk Byggeri, Nørre Voldgade 106, 1015 København K til MT Højgaard A/S, Knud Højgaards Vej 9, 2860 Søborg, tlf. 39544000.

Lykke Walter Greve fra Alm. Brand Bank A/S, Midtermolen 7, 2100 København Ø, tlf. 70112020.

Malou Kragh Halling fra DR Byen, Emil Holms Kanal 20, 0999 København C til Sundkrogsgade 5, 2100 København Ø, tlf. 70121211.

Malene Heisel Holst fra Langelinie Allé 35, 2100 København Ø til Danisco A/S, Langebrogade 1, 1001 København K, tlf. 32662000.

Anja Bülow Jensen fra Sundkrogsgade 5, 2100 København Ø til DI, H.C. Andersens Boulevard 18, 1787 København V, tlf. 33773377.

Per Henning Jensen fra Vesterbro 1, 4500 Nykøbing Sj. til Ahlgade 15, 4300 Holbæk, tlf. 59437300.

Allan Kvist-Kristensen fra Amagervej 24, 1160 København K til Dronningens Tværgade 7, 1302 København K, tlf. 33737000.

Johan Lamhauge fra Vid Strønd 4, postboks 359, 110 Torshavn til Bringsnagøta 21, postboks 62, 110 Torshavn, tlf. 00298311744.

Jakob Sønder Larsen fra TrygVesta A/S, Klausdalsbrovej 601, 2750 Ballerup til Lersø Parkallé 42, 2100 København Ø, tlf. 70300555.

Søren Hostrup Larsen fra Dong Energy A/S, Agern Allé 24, 2970 Hørsholm til Axellia Pharmaceuticals ApS, Dalslandsgade 11, 2300 København S, tlf. 32645616.

Klaus Henrik Lindblad fra Østergade 27, 6., 1100 København K til Toldbodgade 39, 1253 København K, tlf. 33193319.

Andreas Medom Madsen fra Vester Farimagsgade 23, 1606 København K til Stockholmsgade 41, 2100 København Ø, tlf. 35272626.

Rasmus Mehl fra Toldbodgade 39, 1253 København K til Holmens Kanal 7, 1060 København K, tlf. 88888585.

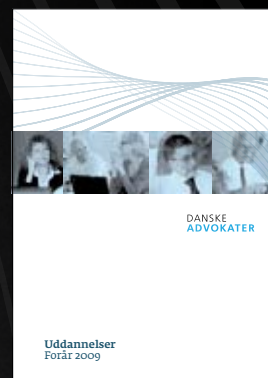
Kathrine Kirk Muff fra Torvet 21, 6700 Esbjerg til Lego, Koldingvej 2, 7190 Billund, tlf. 79506070.

Hanne Nielsen fra Lautrupsgade 7, 2100

DANSKE ADVOKATER

Efteruddannelse med op til 50% rabat

Som medlem af Danske Advokater kan du opfylde kravet til obligatorisk efteruddannelse med op til 50% rabat. Den store besparelse betaler i realiteten medlemskabet af Danske Advokater. Og husk, at I sparer 1.000 kr. i indmeldelsesgebyr pr. advokat, hvis I melder jer ind inden den 1. januar 2009.

Ny hjemmeside netop lanceret

Danske Advokater er klar med en helt ny hjemmeside. Her kan du læse nyheder – f.eks. vores høringssvar og presmeddelelser. Du kan få faglig inspiration, knytte dig til et netværk, orientere dig om service- og uddannelses tilbud eller finde et nyt arbejde – via advojob.dk

Læs mere på www.danskeadvokater.dk

Danske Advokater • Kronprinsessegade 28 • 1306 København K
Telefon: 70 20 32 12 • Fax: 33 93 17 55 • Mail: service@danskeadvokater.dk

> København Ø til Birkholmvej 6, 3540 Lyngby.
Walter Borge Nielsen fra Rådhuspladsen 3, 8000 Århus C til Dong Energy Oil & Gas A/S, Agern Allé 24, 2970 Hørsholm, tlf. 44806000.
Jan Dittrich Olesen fra Vester Farimagsgade 23, 1606 København V til Solbjerg Søvej 31, 8355 Ny-Solbjerg, tlf. 86139292.
Mette Parlev fra Tuborg Boulevard 1, 2900 Hellerup til Amaliegade 3, 1256 København K, tlf. 70701505.
Brian Pihl Pedersen fra Hunderupvej 71, 5100 Odense C til Torvet 4, 4180 Sorø, tlf. 57860808.
Dorthe Pinnerup fra Torvegade 8, 8850 Bjerlingbro til Kirkegade 1, 2., 8900 Randers, tlf. 70278484.
Jesper Popp fra Københavnsvej 28, 4760 Vordingborg til Bjerremarksgården 35, 4760 Vordingborg, tlf. 55370338.
Patrick Plucnar fra Dako Denmark A/S, Produktionsvej 42, 2600 Glostrup til Symphogen A/S, Elektrovej, Building 375, 2800 Lyngby, tlf. 45265050.
Bastian Rankløve fra Ved Stranden 18, 1012 København K til TDC A/S, Teglsømsgade 1, 0900 København C, tlf. 33437215.
Anders Etgen Reitz fra Langelinie Allé 35, 2100 København Ø til Ny Kongensgade 10, 2., 1472 København K, tlf. 82515100.
Stine Brandenhof Rifsdal fra Dansk Forfatterforening, Strandgade 6, 1401 København K til Tuborg Havnevej 18, 2900 Hellerup, tlf. 35252535.
Lone Voigt Starris fra H.C. Andersens Boulevard 12, 1553 København V til Rohde Nielsen A/S, Nyhavn 20, 1051 København K, tlf. 33912507.
Kim Steen fra Renegade 2, 4660 Store Heddinge til Torvegade 4, 4640 Faxe, tlf. 56713065.
Mikkel Mathias Steinø fra Sundkrogsgade 5, 2100 København Ø til Østergade 55, 1100 København K, tlf. 33131511.
Mette Kaae Stimpel fra Jernbanegade 14, 5000 Odense C til Tryk, Klausdalsbrovej 601, 2750 Ballerup, tlf. 70112020.

Advokaterne Fønss & Hove fra Toldbodgade 10, 6000 Kolding til Hvids Minde, Bramdrup Skovvej 20, 6000 Kolding, tlf. 75505000.

Advokatfirmaet Lov & Landbrug fra Montanagade 31, 8000 Århus C til Strandparken 25, 1., postboks 473, 8100 Århus C, tlf. 63111773.

Advokatfirmaet Müller fra Købmagergade 45, 1150 København K til Lautruphøj 1, postboks 41, 2750 Ballerup, tlf. 30316400.

Middelfart Advokaterne fra Gimbels Gyde 2, 5500 Middelfart til Tinghuset, Algade 6, 5500 Middelfart, tlf. 64410052.

Advokatfirmaet Helge Nørrung, Skindergade 24, 1., 1159 København K ændrer navn til **Cityadvokaterne**.

Skovbo & Bøgeskov Christensen Advokater, Europaplads 2, 8000 Århus ændrer navn til **Skovbo Hjørt Advokater**.

UDLEVEREDE BESKIKKELSER

Stine Monefeldt Holm, AIG Europa S.A., Kalvebod Brygge 45, 1560 København V, tlf. 33732400, besk. af 3/3 2006, udl. 21/10 2008.

Jakob Lykke, Svitser A/S, Sundkaj 9, Pakhus 48, 2100 København Ø, tlf. 39193919, besk. af 1/9 2005, udl. 5/11 2008.

Kasper Friis Nilas, Svitser A/S, Sundkaj 9, Pakhus 48, 2100 København Ø, tlf. 39193919, besk. af 15/8 2005, udl. 3/11 2008.

Anita Bech Piras, Maersk Olie & Gas A/S, Esplanaden 50, 1098 København K, tlf. 33633998, besk. af 12/2 2004, udl. 20/10 2008.

Flemming Stig Pristed, KMD A/S, Lautrupparken 40-42, 2750 Ballerup, tlf. 44601000, besk. af 1/9 2004, udl. 21/10 2008.

Tine Egelund Thomsen, Sundkrogsgade 5, 2100 København Ø, tlf. 70121211, besk. af 5/2 2004, udl. 10/11 2008.

DEPONERINGER

Karina Kim Elgaard, København – 31/10 2008.

Mitzi Hjuler Jacobsen, Skanderborg – 1/11 2008.

Erik Steen Jørgensen, København – 29/10 2008.

Lars Bing Lauritzen, Silkeborg – 1/11 2008.

Ulrik Gydesen Madsen, Ringkøbing – 29/10 2008.

Nicolai Christoffer Neergaard, København – 20/10 2008.

Betina Kristiansson Nielsen, København – 17/10 2008.

Jens Christian Nielsen, Viby J. – 17/10 2008.

Søren Holm Seerup, København – 31/11 2008.

Lasse Stender, Aalborg – 23/10 2008.

Inger Toft Thiersen, København – 29/9 2008.

Pernille Rosalia Korsbek Wedell, Århus – 16/10 2008.

Erik Wiberg-Jørgensen, København – 31/11 2008.

DØDE

Mads Brath, Ebeltoft – 28/10 2008.

K.W. Schmith, Skive – 16/10 2008.

MØDERET FOR LANDSRET

Noaman Azzouzi, København – 29/10 2008.

Sanne Christensen, København – 31/10 2008.

Casper Fisker, Århus C – 23/10 2008.

Tim Haarbo, Horsens – 23/10 2008.

Brian Bruun Hansen, København K – 24/10 2008.

Søren Hessellund Klausen, København – 31/10 2008.

Poul Werner Stær Knudsen, Nuuk – 22/10 2008.

Brian Werner Lassen, Esbjerg – 6/11 2008.

MØDERET FOR HØJESTERET

Charlotte Kunckel, København – 17/10 2008.

Lars Sandager-Jørgensen, Lyngby – 30/10 2008.

Max Gersvang Sørensen, Esbjerg – 31/10 2008.

Fra hjertet

Arv og gaver forlænger livet

Hjerteforeningen siger tak til alle, der gennem arv og gaver har gjort det muligt at støtte forskningen i hjertekarsygdomme og derved vist, at de tror på et længere og bedre liv for os alle.

I gennem de seneste 15 år har Hjerteforeningen støttet dansk forskning i hjertekarsygdomme med mere end 400 millioner kroner. Det betyder, at mindst halvdelen af den danske hjerteforskning er økonomisk afhængig af støtte fra Hjerteforeningen.

Hjerteforeningen er en privat organisation, der arbejder for indsamlede midler. Derfor er vi taknemmelige for alle de bidrag, vi modtager gennem arv og gaver. Uden disse bidrag er det ikke muligt at støtte forskning i hjertekarsygdomme. Og derved redde liv – også i fremtiden.

Du kan kontakte Hjerteforeningen og få tilsendt en gratis brochure, der fortæller mere om vores arbejde, eller bestille den på www.frahjertetak.dk.

HJERTEFORENINGEN

HAUSER PLADS 10 · 1127 KØBENHAVN K
POST@HJERTEFORENINGEN.DK · TEL 33 93 17 88

Hvis du vil vide mere om mulighederne for at støtte Hjerteforeningen gennem arv og gaver, kan du kontakte chefjurist Ann Marie Panduro på telefon 33 67 00 56 eller advokatsekretær Helle Christensen på telefon 33 67 00 24.

ADVOKATER

ADVOKATERNE AMALIEGADE NO 42

ITALIEN/DANMARK
Advokaterne Amaliegade
No. 42

KØBENHAVN:
Amaliegade 42
1256 København K
Tlf.: 33 11 33 99
Fax: 33 32 46 25
Kontakt:
Advokat P. R. Meurs-
Gerken

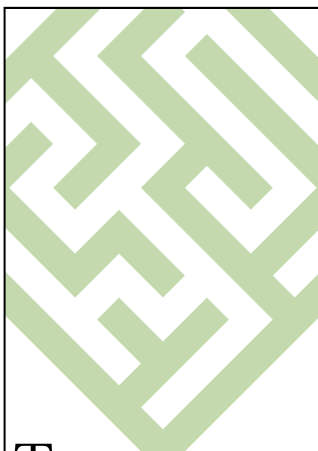
60

Henrik Rothe fylder 60 år

den 28. januar 2009.

I den anledning afholdes
en reception for ham her
i huset, på selve dagen
kl. 15.00-17.00.

Advokatsamfundet
Kronprinsessegade 28
1306 København K

Testamente

til fordel for Dansk
Kræftforskning Fond
skaber resultater

Fonden er fritaget for at
betale boafgift,
og alle beløb går ubeskåret
til kræftforskning.
Midlerne bliver uddelt af
internationalt anerkendte
kræftforskere, der ligesom
bestyrelsen arbejder
ulønnet for fonden.

DANSK KRÆFTFORSKNINGS FOND

Blegdamsvej 28C, 2200 København N
tlf. 35 36 35 63 (man-tor 9-13)
Giro 655 00 29
www.dansk-kræftforsknings-fond.dk

NORSK INKASSO

*Etablering af selskab
og anden
erhvervsrådgivning*

ADVOKATFIRMAET EITREM

Henrik Ibsensgate 60 A,
N-0255 Oslo – Norge

Tlf.: 00 47 22 55 40 08/09
Telefax: 00 47 22 44 10 27
Selskabsnummer 982 799 031

VIL DU ANNONCERE I ADVOKATEN?

Annoncer kan tegnes hos:

Jungersted Media

Frederiksberg Runddel 1

2000 Frederiksberg

Telefon: 33 22 20 20

Telefax: 33 22 99 59

E-mail: info@jungersted.com

www.jungersted.com

Fik du ikke Advokaten?

Hvis du ikke modtager Advokaten, eller
du modtager bladet for sent, så ring til
Advokatsamfundet på 33 96 97 29, eller
send en mail til Bente Busck på
bbu@advokatsamfundet.dk.

Advokatens næste udgivelsesdato
er 2.-3. februar 2009.
Aftalen med distributøren er, at
du skal modtage bladet senest
dagen efter udgivelsesdatoen.

REGN MED SAMSPIL I SÆRKLASSE

abakion betyder kugleramme

På oldgræsk betyder vores firmanavn kugleramme, og vores logo symboliserer økonomi og mennesker sat sammen i en højere enhed. Vi har det godt med at være anderledes og uformelle, og vi tror på, at de menneskelige præstationer er centrale for vores succes som konsulenthus.

Hvorfor er vi anderledes?

Den motivation, som driver os til at yde vores absolutte bedste, er hele ånden i vores virksomhedskultur. abakions kultur er drevet af, at det ikke giver anerkendelse at arbejde længst tid på kontoret, men at vi arbejder på den mest intelligente måde og med hensyn til kunders, abakions og medarbejdernes egne behov. På den måde er vores medarbejdere motiverede til at løfte netop dit IT-projekt med den motivation, der skal til for, at projekterne bliver en succes. Overholdelse af deadlines og levering til den aftalte tid er for os en selvfølge.

Systemet **NAVOKAT** er udviklet i samarbejde med førende advokatvirksomheder, og det opfylder alle dine behov i dagligdagen. Da systemet er baseret på Microsofts standardløsninger, kan det enkelt integreres i resten af din virksomhed – enklere og mere fleksibelt findes ikke på markedet i dag.

”Det fungerer rigtig godt, at vi kan diskutere, hvordan vi løser en opgave, hvor I er en glimrende sparringspartner - og så er det ført ud i livet med det samme”.

Regnskabschef Benny Orloff
De Forenede Ejendomsselskaber

Rekvirering af materiale — kontakt produktchef
Tom Dornonville de la Cour på 7023 2317 eller tdc@abakion.dk

BESØG OS PÅ ABAKION.DK

“Vind kampen mod de dårligere betalere”

(ADVODAN sikrer en effektiv inkasso- og kreditpolitik)

Professionel advokatinkasso til fast pris

Automatiseret inkassoprocedure, tæt samarbejde med RKI og knap 500 erfarne medarbejders faglighed i ryggen er blot nogle af de elementer, der er med til at gøre ADVODANs inkassokoncept særdeles effektivt.

Vi løser inkassoopgaver i Danmark, Sverige og resten af Norden.

Find din lokale ADVODAN ekspert på vores hjemmeside eller kontakt sekretariatet: +45 4614 6000.